"Yuknavitch bize anlatılması gerekenleri anlatıyor; duyması kolay olanları değil."

Kirkus Reviews

LIDIA YUKNAVITCH

ATEŞTEN ÇIKAN KIZ

Çeviren: Tülin Er

çınar

Lidia Yuknavitch
Kurgu ve kurgudışı alanlarında birçok eseri, önemli ödülleri ve adaylıkları olan Amerikalı yazar Yuknavitch, Oregon'da kurduğu Corporeal Writing yazı atölyesinde kadın araştırmaları, film araştırmaları ve edebiyat konulu dersler veriyor. Oregon Üniversitesi'nden edebiyat alanında doktora derecesi aldı. *Guernica Magazine*, *The Iowa Review*, *Another Chicago Magazine*, *The Sun*, *Exquisite Corpse*, *TANK* gibi mecralarda yazıları yayımlandı. Eşi ve oğluyla birlikte Oregon'da yaşıyor. Daha önce Türkçede yayımlanan kitapları: *Freud'a Kafa Tutan Kız Dora* (April, 2014), *Dünyanın Sonundayız* (Çınar, 2018).

Tülin Er
Kocaeli Üniversitesi Jeofizik Mühendisliği bölümünden 1999'da mezun oldu. Üniversitedeyken İzmit'te yayımlanan *Fayton*, *Fayton Öykü* dergilerinin yayın kurulunda yer aldı. Üniversiteden sonra yaklaşık bir buçuk yıl Londra'da yaşadı, döndükten sonra *Varlık* dergisinde editör asistanlığı yaptı. Ardından Everest Yayınları'nda (2003-2009) ve Sel Yayıncılık'ta (2009-2010) çalıştı. 2010'dan bugüne çeviri, editörlük çalışmalarını serbest sürdürüyor. Çevirilerinden bazıları: W. Somerset Maugham - *İnsanın Esareti* (İş Kültür, 2017), Karin Tidbeck - *Zeplin* (Aylak Kitap, 2014), Nick Hornby - *Juliet Çıplak* (Sel, 2010), Ann Kramer - *Dünya Savaşlarında Kadın Casuslar* (İş Kültür, 2014), Alain de Botton - *Havaalanında Bir Hafta* (Sel, 2009)
tuliner@gmail.com

Çınar Yayınları: 126
Dünya edebiyatı: 5

Özgün adı: The Small Backs of Children
© 2015, Lidia Yuknavitch
© 2018, Çınar Yayınları

Bu kitabın Türkçe yayın hakkı AnatoliaLit Telif Hakları Ajansı aracılığıyla ve Massie & McQuilkin Literary Agents ile yapılan anlaşmayla alınmıştır.

Yayın yönetmeni: Derviş Şentekin

İngilizce aslından çeviren: Tülin Er
Editör: Yankı Enki
Kapak tasarımı: Cüneyt Çomoğlu
Sayfa tasarımı: Taylan Polat

1. basım: Eylül 2018, İstanbul
ISBN 978-975-348-392-6
Çınar Yayınları sertifika no: 13252

ÇINAR YAYINLARI
Ömer Avni M. Emektar S. No:18 Gümüşsuyu 34427 İSTANBUL
Telefon: (0850) 277 04 15

Baskı: Optimum Basım
Tevfikbey Mah. Dr. Ali Demir Cad. No: 51/1 34295
Küçükçekmece/İSTANBUL
Tel: 0212 463 71 25 Sertifika No: 41707

Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni alınmaksızın hiçbir şekilde kopyalanamaz, elektronik veya mekanik yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

Çınar Yayınları, Kırmızı Kedi Yayınevi'nin tescilli markasıdır.

LIDIA YUKNAVITCH

ATEŞTEN ÇIKAN KIZ

ROMAN

Çeviren: Tülin Er

Bu kitap, beni yeniden hayata döndüren
Andy ve Miles Mingo için.

Sevdiğim ve sevildiğim her yere giderim,
karın içinde.
– H.D.

Açıklama
Müz (Peri): (isim) Köken /Yunanca

• Yunan ve Roma mitolojisinde, sanat ve bilimi yöneten dokuz tanrıçadan her biri; Zeus ile Mnemosyne'nin (hafıza tanrıçası) sanat ve bilimi yöneten kızları. Müzler, şiirsel belagati hem somutlaştırır hem de destekler: Musiki (dolayısıyla "Müzik" terimi) "Müzlerin sanatlarının biri"dir sadece. Diğerleri arasında Bilim, Coğrafya, Matematik, Felsefe ve özellikle de Sanat, Tiyatro yer alır. İlham, uyarıcı.

• Bir yaratıcı sanatçının ilham kaynağı ve aracı olan bir kadın veya kadın olarak karakterize edilen tesirli güç. Bir hayali dişi.

BİRİNCİ BÖLÜM

Kız

Kendi Doğu Avrupa imgeni gözünde canlandırmalısın. Zihninde. O imge her neyse. Sana nasıl geliyorsa. Kış. O beyazlık...

Bir kış gecesinde kız dışarıda yürüyor, artık bir çocuk değil, ayakkabıları kara basıyor, kolları kendini sarmış, sırtı kendisininkine değil de bir başka eve dönük. Tüm ailesini gözünün önünde atomlarına ayıran patlamadan bir yıl sonra. Altı yaşında. Bu, onu –savaş yetimini, hiçliğin kızını– barındıran, dul bir kadınla birlikte yaşadığı ev.

Ama o geceyi hiç unutmadı... hiç geçmeyen bir morluk. Onun mavi-kara görüntüsü, belleğinde sonsuza dek çakıp sönüyor. Bedeninden de hiç gitmeyecek, omurgasında kalıcı bir hasar bırakan patlama, etini delip içine giren metal bir kıymık, böylece o anın izini omurları arasında hayatı boyunca taşıyacak.

Sonra aklı yine patlama anına kayıyor; babasının, annesinin yüzünü önce beyaz sonra sarı, ardından turuncu ve mavi aydınlatan görülmemiş bir ateş, sonra siyah, sonra hiç, havaya uçmanın gücüyle onlardan uzaklaşırken kafası arkaya dönüvermişti. Bu onu korkutmuyor. Eskiden kâbus

olan şeyler renge ve ışığa, kompozisyona ve hikâyeye döndü. Bu artık onunla birlikte. Ömür boyu yoldaş. Ölü bir aile natürmordu.

Şimdi kar, duyularından sadaka dileniyor ve kız, keşke bir paltosu olsaydı diye düşünüyor. Ayakkabılarını doğru dürüst bağlamış olmayı diliyor, doğru dürüst çoraplar giymiş olmayı. Yine de ay, hareketleri için tam bir ortam hazırlıyor ve bu şekilde... aydınlanmış hissediyor.

Kendisi olmayan ve gece olmayan ve önünde uzanan beyaz genişlik olmayan bir şey işitiyor. Ayakları soğuk ve birdenbire, koltuk altlarına sıkıştırdığı ellerinin ne kadar uyuşmuş olduğunu hissediyor. İşittiği şeyin ne olduğunu başta bilmiyor. Başta sinekkuşlarının kanat sesleri gibiydi, ama bu mümkün değil. Sırlar kadar sessiz, çırpınan bir vızıltı vardı ve sonra kesildi.

Babasını hatırlıyor: Gözlerini, kelimelerini.

Sesi tekrar işitiyor ve o zaman anlıyor – kapana yakalanmış bir kurt. Çit çizgisi civarına bakıyor. Güzelden öte bir kurt, bacağı bir kapana yakalanmış. Yaklaşıyor, soğuğun dişlerini ona nasıl geçirdiğinin şimdi farkında. Kurdu inceliyor. Kurt akıllı. Neredeyse bitti. Kısacık bir an onu serbest bırakmayı düşünüyor.

Kurt neredeyse özgür.

Özgürlüğünde bir bacağını kaybetmiş olacak.

Buna değecek.

Kız hiç kımıldamadan duruyor.

Bir ölüden daha kıpırtısız.

Pek çok kez gördüğü bir şey bu – karda bir ceset.

Ay ışığında, onun seyrinin ritminde, kurdun kendi bacağını çiğnemesini izliyor. Ay gökte ağır ağır kavisini çiziyor

ve kızın gözlerinden yansıyan ayın hareketi içinde, kurt nihayet özgürlüğüne kavuşuyor.

İşte o zaman kız safi bedensel bir şey yapıyor. Çocuk aklıyla. Kapanın kopmuş uzvu tutan paslı turuncu siyah metalinin olduğu, kanın ve hayvanın mücadelesinin karın önceki beyazlığını kıpkırmızı yapıp kirlettiği yere gidiyor – bir tuvale uygulanmış şiddet gibi. Orada, hiç düşünmeden, pantolonunu, çamaşırını indiriyor, ilkel bir güdüyle çömelip suçun işlendiği yere işiyor da işiyor. Yükselen sıcaklığın verdiği rahatlık kızın tenini ısıtırken, kardan ve kandan bir buhar bulutu yükseliyor.

Gözleri kapalı.

Ağzı tükürükle doluyor.

Bir kızın beyazlık karşısında cinselliği –her seferinde bir imgeyle– böyle oluşur; tabu, hesapsız kitapsız, tensel.

Gözlerini açıyor.

Çişin kokusu ve kanın kokusu ve onun genç teninin kokusu birbirine karışıyor. Dudaklarını yalıyor.

Kurt kaçıyor.

Tüm hasarlı yaratıklar gibi, karın üstünde üç bacakla koşuyor.

Kız düşünüyor: Bu gerçek.

Kız düşünüyor: Bu hayat.

Kız düşünüyor: Ölmek istemiyorum ama hayatım hep böyle olacak – yaralı ve hayvani, beyazlığın üstünde sendeleyip durarak. Eğilip ellerini kana sürüyor. Ellerini, gözlerini, kalbini gök kubbeye, tanrının olduğunu söyledikleri yere kaldırıyor, hiç tanımadığı bir tanrının, yerine başka bir şey koyacağı tanrının. Küçük elleri, dışarıdan bakan birine dua eder gibi görünebilecek bir şekil alıyor. Ama o dua etmiyor.

Gözlerini kapıyor. Olayın olduğu gece bu. Bakışlarını kırmızı ellerine indiriyor. Yüksek sesle kahkaha atıyor. Eğilip kapandaki kopmuş uzvu sertçe çekiyor. Ardından bir benliğe doğru koşuyor.

Bir kız bundan başka nedir ki? Beyaz enginliğin üstündeki bu muzır ve güzel *oluşma hali*. Bu harikulade hayal gücü, anlamın icadı.

Yazar

Bir kadının roman yazabilmesi için mutlaka parası ve kendine ait bir odası olmalı.

Acizliğe bak. Siktir git Virginia, kız kurusu, ölü kız kurusu.

Gece mavisi bir odadayım. Bir yazı odası. Kendi yarattığım bir oda – ritüelleri ve sığınağıyla. Yan odada bir fotoğraf makinesini kurcalayan kocam ile oğlumu görebiliyorum. Onları birlikte görmek, bir parça kâğıdı buruşturmak gibi buruyor kalbimi. Masamın altına uzanıp bir şişe viski çıkarıyorum. Benim viskim. Balvenie. Otuz yıllık. Kendime bir *shot* dolduruyorum. İçiyorum. Isınan dudaklar, gırtlak. Gözlerimi kapıyorum. Ben Virginia Woolf değilim. Kaç kadının bir odaya verecek parası ya da gördüğü hiçbir destek yok biliyor musun, ya da barlarda, otobüslerde, dolap içlerinde bir şeyler karaladığını? Seninkinden farklı bir yolu çok daha tercih ederim zaten: Önüne hangi taşlar çıkıyorsa onlarla oynamayı. Veya şunu: Geri kalanlarımızın hayata daha fazla değer vermesi için birinin ölmesi gerektiğini.

Ölüme dair bildiğim bir şey var.

Yazdığım her şeyin içinde bir kız var. Bazen ölü ve hikâyeye bir hayalet gibi musallat oluyor. Bazen bir savaş yeti-

mi. Bazen sadece geziniyor. Belki bu kız bir metafor veya belki o benim ya da belki ortaya çıkıp duran bir karakter.

Onu yazıp duruyorum.

Bazen onu başka bir yere veya benliğe doğru takip ediyorum sanırım. O bana yol gösteriyor. Hayatımın trafiğini yönetiyor.

Anlatıcılardan hep şüphelenmişimdir. Karakterlerden de hatta. İnsanların yerlerine geçmeleri için yarattığımız mecazlardan. Veya benliklerden. Onlarda tuhaf ve doğal olmayan bir şey var – onlara söylediklerimizi yapmalarında, itaatlerinde. Onlara güvenmiyorum. Özellikle de anlatıcılara. Korkaklar.

Pek çok kez bir başkası oldum.

On sekiz yıl yüzme yarışçısıydım.

Bir buçuk yıl bir avukatın bürosunda sekreterdim.

Sekiz gün garsondum.

Altı yıl bir eroin bağımlısıydım. *China White.*[1]

İki kez evlendim – ilki on bir yıl sürdü, şimdiki ise on üç yıldır sürüyor.

Yirmi yıl kadınlarla yattım.

Hayatım boyunca erkeklerle yattım –kendimi ilk bildiğim zamanlardan beri– eğer biri erkeklerle yatmak derken, erkeklerle ve çükleriyle cinsel karşılaşmaları kastediyorsa.

Babam burada ortaya çıkıyor.

Annemin intihar girişimleri ben sekiz, on sekiz ve yirmi sekiz yaşımdayken gerçekleşti. Layıkıyla becermeden önce.

Üniversitede bir kez sınıfta kaldım, iki kez bıraktım, ardından canımı dişime takıp doktora derecesi aldım. Edebi şeyler öğretmeni oldum. O şeyler her neyse artık.

1 Saflık derecesi çok yüksek bir eroin türü. (ç.n.)

Yirmi altı yıldır viski içerim. Balvenie, otuz yıllık.

Arada sırada.

İlk kez reşit olmadan önce on sekiz ay hapis yattım.

İkinci kez reşit olduktan sonra sekiz ay hapis yattım.

İlk kez dokuz ay anne oldum, sadece dokuz, sonra da ölü bir kızın annesi oldum. Artık bir oğulun annesiyim. Tuhaf ve canlı bir oğlan.

Sekiz yaşımda bir yıl depresyona girdim, ama suyun altında olmak gibiydi, ki bu da benim gibi bir yüzücü için aşina bir durum. İkinci kez on bir yaşımda iki yıl depresyona girdim, ardından yine on sekizimde bir yıl daha. Ardından depresyon-altı-ikinci-benliğimi tuttum ve onu şiddetle tekrar yüzeye çıkardım. Tekerrür ettirerek.

Sevdiğim herkes sanatçı. Ne demek istediğimizi hiçbirimiz bilmeyiz. Ah, biliyormuş gibi yaparız. Bazılarımız ödül kazanır ve her şeyin yüzeyinden garip biçimde havalanır; diğerlerimiz çalışıp didinir, kendi emeğimizi aşırı doğrucu bir aşk hikâyesine dönüştürürüz. Bazılarımızın işi ya da memuriyeti veya ailesi vardır; bazılarımız zengindir, diğerleri trenlere razı gelir; bazılarımız evsiz ya da göçebedir, diğerleri bağımlıdır ya da bırakmaya çalışıyordur veya tekrar başlamıştır. Hepimiz sanatın önemli olduğu bir yaşamı amaçlamıyor muyuz sadece?

Ne kadroyuz ama.

New Yorklu oyun yazarı erkek kardeşim, Amerikan statüsünün kazananı, maddi zenginliğin hâkimi.

Şimdiki kocam film yapımcısı, hayat denen diğer filmden kaçmaya hasret seyirciler için sahneler yaratmaya kararlı.

Önceki sevgilim savaş foto muhabiri, görüntüde sadelik yanlısı, kendi kayan yıldızının travmasına uğramış.

Arkadaşım performans sanatçısı, nesli gereği baştan-yapmacı, gençliği geleceğe bir şeyler bırakabilmek için tek şansımız, sahte miras.

En sevgili ve en amansız arkadaşım şair, kadınlara ve cinsel aşırılığa ve lisana âşık.

Eski kocam ressam, yeni dünyalar yaratmak için bir elinde fırça ve beni vurmaya çalışmak için diğer elinde bir tabanca tutardı.

Sanat yapıyoruz, ama tam olarak ne konuda? Geçmişten hayran olduğumuz tüm sanatçılar, savaşların ve krizlerin ağzından çıktı. Yaşam ve Ölüm. Yüksek kapitalizmden geliyoruz. Tüketim canavarlığı. Hayatlarımız boka sardığında bile, yine de sadece bizim hayatlarımızdı. Bizim önemsiz, aşırı dramatik, Amerikalı hayatlarımız. Ve geldiğimiz yer –iyi yapılmış bir latte kokusuyla, saplantılı savaş makinesinin sessiz vızıltısıyla ve Oprah'ın televizyondaki suratıyla tanımlanan, sözde ülkemiz– *taraf olduğumuz* bir şey mi? *Karşı olduğumuz* bir şey mi?

Tüm sanatsal kökenlerimiz atomlarına ayrıldı. Bu cilalı, tek kullanımlık yeni yüzyılın kiçliği ve hızına karşılık ölü babalar ve cesur anneler.

Hepsini seviyorum. Hepsini yazıyorum. Sevgi sanat yapar mı?

Bir benliğin hikâyesi nedir? Kronoloji nedir? Bir yaşamın tarihi? Bir anlatıcı, kırk beş yaşında Amerikalı bir kadın yazar yaratmak için hangi hikâyeyi anlatmalıyım – hangi konuyu, hangi dokunaklı özelliği? Çünkü her yazarın yaşam düğümleri, anlattığı hikâyenin içine gömülüdür.

Yüzlerce benlik icat ettim. Erkekler ve kadınlar.

Tüm deneyim külliyatımı kurgusal insanlarla doldurdum.

Onların ben olmadığını kim söyleyebilir? Benim de onlar olmadığımı?

Ve bu seferlik doğruyu söyleyecek olsam, diğer anlatılanların hepsinden herhangi bir farkı olur mu? Nasıl? Hangi anlamda önem arz eder?

Bizler hayal ettiğimiz biziz.

Her bir benlik, yazım sürecinde bir romandır.

Her bir roman, benliği gizleyen bir yalandır.

Bu, okuyucu, bir anne-kız hikâyesi.

Çocukların Şiddeti

Şiddet bir çocuğun kapısına geldiğinde onun için kavranabilir bir şey değildir. Savaşın ya da şiddetin ya da onları çevreleyen tehlikenin azıcık farkında olsa da ailesindeki insanların yüzleri ve elleri, ahırdaki atlar, gizlice evde beslediği fare, yeraltındaki donmuş patatesler, hayvan derisinden ve samandan ve sicimden yapılmış top, pencerelerdeki camlar ve evin titreşen duvarları ona kesinlikle daha gerçek gelir. Elinde değildir. Uykusunda ona şarkı söyleyen bir annenin sesi, bir şiir okuyan babanın alto nidası, uykuya dalmadan hemen önce bir erkek kardeşin teninin kokusu, ayın devasa gözü, tüm bunlar kapıdaki şiddet her neyse onu gölgede bırakır. Ağaçları yazan Anne Frank'ı düşünün.

Şiddet ailesinin evinin bulunduğu köyün yakınına geldiğinde, kızın kapısına, bedenine de gelmesini engellemenin yolu yoktu. Bir kızın altı yaşındaki bedenine.

Duvara dayayıp ya da ahırda on yedi kez: *Kımıldarsan, çığlık atarsan ya da bir şey söylersen hepsini öldürürüm. Gözünün önünde. Onlara önce işkence ederim, sonra da öldürürüm.* Gözlerini olabildiğince ölü gözü yapıyor. Kollarını olabildiğince gevşek bırakıyor. Kalbini olabildiğince gizli-

yor. Bir askerin penisi bir kızın ince beyaz etine, küçük kırmızı mağarasına giriyor, kalp yumrusu güm güm çarpıyor: Ölü-ol, ölü-ol, ölü-ol.

Sayıyor.

Etraflarını saran dünyada, şiddet daimi oldu. Erkekler buzhane hapislere gönderildi. Kadınlar ve çocuklar defalarca tecavüze uğradı. Çocuklar pazarlarda alınıp satıldı. Sistematik şiddet sıradan yaşamın bir parçası oldu, bu yüzden şunu görmek sıradışı bir şey değildi: Kan ve beden parçalarını değil de mikro hareketlerdeki korku ve dehşeti görmek. Bir elin ürperişi ya da bir gözün seğirmesi; bir evin yanındaki kurşun izleri; gözlerinin ve ağızlarının etrafında, arkeolojik bulgular kadar derin yara izleri olan kadınlar; sandalyelere oturamayan küçük oğlanlar.

Kan ve beden parçaları da vardı.

Ve gerçekliğin gün aşırı gelen sonu.

Amerika –o büyük gerçeklik yaratıcısı– tüm bunlara kör ve sağır.

Gösterildiğini kimse görmediği için, hiç var olmamış bir hikâye.

Sonra bir gün, kızın ailesi havaya uçup paramparça oldu.

Önemsiz bir patlama.

Sadece anonim bir infilak.

Kızın arkasında bir foto muhabir, prestijli bir görevde. O anda kızın ağzı bir çocuğun çığlık koparacağı genişlikte açıldı ama hiçbir çığlık işitilmedi, ne patlamanın olduğu anda ne de bir daha asla. Nefesi ciğerlerinde bir hayvanınki

gibi sıkışıp kaldı. Gözleri kilitlendi, teni bembeyaz kesildi, elleriyle kolları kontrolü dışında, kansız havaya kalktı.

O gün etrafta, kızın koşup sığınabileceği insanlar vardı. Elbette askerler vardı; o zalimliklerine rağmen kesinlikle aralarında yumuşak kalpli biri olmalıydı, en azından kendi ailesini hâlâ hatırlayabilen ve çocuğu en azından bir yetimhaneye gönderebilecek biri. Yakında başka insanlar vardı, köyden komşular, izliyor ya da saklanıyorlardı. Ve kız onları görmese de yabancılar vardı: Mükemmel görüntüyü yakalamaya çalışan gizli foto muhabirler, hikâyeye kement atmak için ölüp biten gazeteciler, "güvenli evler"de oyalanan "insan hakları" çalışanları.

Ama kız kimseye koşup sığınmadı. Oradaki insanların hiçbirinin onunla alakası yoktu. Patlama olduğunda ormana kaçtı. Küçüklüğü ve çevikliğiyle gözden kayboldu, sevginin kalbinden koparılmış bir kız bedeni.

Fotoğrafçı çok şanslıydı. Tam orada olması ne büyük tesadüftü. Amma da kendinden emin içgüdüler, diyecekti editörü. Tam isabet. Kadının bu işi nasıl aldığını anlarsınız.

Çocukların masum ve aciz olduğunu sanırız, diye karaladı editörüne yazdığı bir notta, ama bu hem doğru hem değildir. En karanlık mezalimden ve şiddet eylemlerinden kaç çocuğun sağ çıktığını bir düşün. Yüz binlerce çocuk. Onlardan oluşan ordular. Haber sayılmayan. Notu ikiye katladı, banyo edilmemiş filmle birlikte zarfa koyup mühürledi ve bunu basın nakliyecisine verdi.

Patlamanın olduğu anda, kız da ailesiyle birlikte ölebilirdi.

Ama ölmedi.

Bu yüzden, artık kaçıyor.

Koşarken aklı onu terk ediyor.

Ve kalbinden, onu sağır eden patlamadan başka hiçbir şey işitemiyor.

Koşuşunda büyük, beyaz, sessiz bir boşluk var.

Koşuyor.

Yaklaşan karanlık orman hattına doğru koşuyor.

Elleri öfkeden küçük adam yumruklarına dönüşmüş.

Ormanın sınırı görüş alanına giriyor.

Ağzının içinde dişlerini sıkıyor.

Ay, Menuo, karanlıktaki büyük beyaz göz.

Kar yağıyor.

Mucize eseri, kar izlerini örtecek.

Ağaçların dalları kollarını açıyor.

Nefes nefese.

Nihayet orman ona sarılıyor.

Koşmaya devam ediyor.

Orman siyah-beyaz – ay ağaçların arasından aydınlık saçıyor.

Bacakları ve ciğerleri çocuk diye bağırana dek koşuyor.

Duruyor.

Başını kaldırıp, ağaçların tepeleri arasında görünen gece göğüne bakıyor.

Yüzünün önünde sis oluşturan kendi nefesine bakıyor.

Sonra yürüyor, yürüyor, cesaret almak için ellerini ağaç kabuklarına koyuyor.

Ağaçtan ağaca, nefesi düzene giriyor.

Hiçbir düşüncesi yok, sadece bu gövde.

Bu orman tünellerden yapılmış. Her bir tünel ormanın

daha derin bir yerine açılıyor ve kız daha derine gittikçe, yere daha sağlam bastığını hissediyor. Bu ormanda pek çok kez avlandı ve her ne kadar zihni pamuk ve elektrikle dolu olsa da kesinlikle yalnız olmadığını biliyor. Hiç değilse, ağaçlar var. Ve hayvanlar. Geyikler, tavşanlar, şahinler, kurtlar. Menuo, ay. Ve Saule, gecenin öbür yüzü, güneş ana, tüm talihsizlerin, özellikle de yetimlerin tanrıçası. Ve Aušrine, sabah yıldızı, ve Vakarinė, akşam yıldızı.

Ve elbette isyancı kampları.

Bu yüzden, bacaklarında hiç derman kalmayınca ve teni bir ölününki kadar soğuyunca, savaşın adama dönüştürdüğü bir oğlan tarafından yere devrilmesi bir şans. Orman tabanındaki küçük bir birikintinin içine minnettarlıkla düşüyor. Oğlan tüfeğinin uzun sertliğini kızın hissedemediği boğazına dayıyor. Oğlan onun suratına bir fener tutuyor. Oğlan ve tüfek ve toprak ve ter kokuyor. Kız onu göremiyor ve buna memnun. Bedenini tamamen hareketsiz kılıyor, gözlerini ölü gözü yapıyor ve ardından bilincini kaybediyor, gülümsüyor.

Uyandığında küçük, eğreti bir çadırda. Toprak zeminde, üstüne battaniyeler örtülmüş. Ayakları ve elleri ve yanakları çok sıcak ve iğneler batıyor gibi. Erkek giysileri giymiş bir kadın başını okşuyor, şşşşşşşş diyor. Anne gibi neredeyse. İç bunu. Kadının omzunda, onun sesine eşlik ederek hafifçe sallanan bir makineli tüfek asılı olduğunu görüyor. Çadırın köşesinde kadın giysileri giymiş bir erkek var, tabancası ve bıçağı atkılarla karnına sarılmış. Sonra kız tekrar uyuyor.

Ertesi sabah güneş çıkmış, kadın gitmiş ve aynı tüfekli adamoğlan kızın tepesinde dikiliyor. Bunun gerçek olduğunun kokusunu alabiliyor. Adamoğlan ayağıyla kızı kaburgalarından dürtüyor. Kalk, diyor. Kız ayağa kalkıyor ve üstünde ağır oğlan kıyafetleri olduğunu fark ediyor. Adamoğlan ona, içine saman ve yaprak doldurulmuş bir çift bot uzatıyor. Ardından, kendisinin ve başka bir adamın onu ormanın kıyısına götüreceğini söylüyor. Sakın ağlama, diyor. Yaşadığın için şanslısın. Hatta bir Gulag'da olmadığın için daha şanslısın, küçük domuz. Düşmanı kollayasın diye seni yerde bir deliğe koymamız gerektiğini söyledim – bir şey görürsen ciyaklayabilirdin. Savaşamıyorsan, hiçbir işe yaramazsın. Seni yem olarak kullanmamız gerektiğini söyledim. Yere tükürüyor. Sonra çükünü çıkarıp hemen kızın ayağının yanına işiyor. Aralarından buhar yükseliyor. Seni öldürmemiz gerektiğini söyledim. Yaşamışsın ölmüşsün umurumda değil.

Kız korkmuyor. Onu işitebiliyor ve adamoğlanın yüzüyle ağzına öyle yoğun konsantre oluyor ki gözlerinin kurşunlara dönüştüğünü hissedebiliyor. Botları istiyor. Öldüresiye. Paltoyu istiyor – lekeli ve yırtık pırtık ve çiş kokulu. Adamoğlan çükünü tutup ona doğru yürüyor, kız kendini ölü olmaya hazırlıyor ama o sadece çükünü onun koluna sürtüyor. Daha sert. Daha hızlı. Bir oğlanın kızarmış kası. Ağır havanın içinde sayıyor. Biraz sonra adamoğlan sert, sıcak bir fışkırmayla paltonun üstüne geliyor. Kız hiç tereddüt etmeden paltoyu giyiyor, onun gözünün tam içine bakıyor. Yerde bir atkı var, çişin bir kısmını çekmiş ama cayır cayır yansa bile kapardı onu. Onu başının etrafına birkaç kez doluyor, gözlerinden başka her yeri kapatıyor. İçinde

kupkuru ekmek olan torbayı, pis suyla dolu matarayı, kırık bıçağı istiyor. Adamoğlanın ona vereceği ne varsa istiyor.

Sert adımlarla ormanın kıyısına yürüyorlar. Beyaza kesmiş manzarada bir noktayı işaret ediyorlar. Orada bir çiftlik olduğunu söylüyorlar. Bulundukları yerden, bu nokta herhangi bir şey olabilir gibi görünüyor. Veya hiçbir şey. Kız yürümeye başlıyor. Beyaza kesmiş bir unutuluşun içine de yürüyor olabilirdi. Her şeye karşın onu vurup vurmayacaklarını merak ediyor. Onların güldüğünü işittiğini sanıyor. Geriye bakmak için sadece bir kez dönüyor. Adamoğlan tüfeğini ona doğrultuyor. Göz ucuyla onu izleyen veya belki hepsini izleyen bir kurt görüyor, kurt gerisingeri ormana giriyor ve kız ağır ağır, uzaktan seçilemeyen bir biçime doğru yürüyor.

Yazar

Kızım. Söyle – ağzında tut, kelimelere bak: Ölü doğdu.

Doğumun hassas eşiğinde hiçbir kalp atışı olmadığı söylendi – su geldiğinde. Yine de doğur dendi. Ölümü.

Doğurma günü nihayet geldiğinde, sancılar iki gün sürdü. Pes ediyordum az kalsın. Düşünüp durdum: Ne anlamı var? Herhangi bir noktada sıradan bir bedenin acısına sadece teslim olabilir ve... gidebilirim gibi geldi. Etrafımdaki insanlara baktım –gözlerim şiş, tenim takatsiz– ve düşündüm, sizi seviyorum, hepinizi seviyorum, yeter, elveda. Ama gitmedim ve ölü kız doğdu.

Mavi ve soğuk olmasını beklemiştim. Cansız. Ölümün ağırlığını taşıdığını hissetmeyi beklemiştim. Ölmeyi bekledim, ona sarılmaktan ölmeyi, sessizce ve yumuşak nefeslerle.

Ama mavi değildi, soğuk da değildi; kollarımda sevginin tarihinin ağırlığındaydı sanki. Teni kızarmıştı ve kirpikleri gür, küçük, uzundu. Dudakları gül goncası renginde ve şeklindeydi. Saçları... saça yakın bir şeyin halesine sahipti. Elleri de yumuşak ve gizil bir şeyin şeklinde kıvrılmıştı. Yaşamı ve ölümü tutuyordum –bu birbirine zıt olması gereken şeyleri, anlatı değerinin o işaretlerini, bir başlangıcı, bir sonu– hepsi aynı anda kollarımdaydı.

Ölmedim.

Ama matemin, dünyayı yutmak üzere olan yükselmiş bir su dalgası halinde yaklaşmakta olduğunu görebiliyordum. Matem geldiğinde, suyun altında nefes almak zorundasınızdır. Fazla vaktim kalmadığını biliyordum. Biliyorsunuz, hastaneler ölü bir bebeği yanınızda eve götürmenize izin vermez. Hastaneyle veya bir adli tabiple ya da morgla düzenlemeler yapmanız gerekir. "Matem danışmanları" ve müsaade edecek olursanız, tanrı korusun, hatta din adamları gönderirler.

Sadece onun bedenini istedim. Onun bedenini hayatımda şimdiye dek hiçbir şeyi istemediğim kadar istedim. Bu yüzden, yapmam gerekeni yaptım.

Şairden –ömür boyu rakibim, sevgili dostum, sınır kişilik bozukluğu olan suçlu– onu, o boktan yerden benim için çalmasını istedim.

Bunun imkânsız göründüğünü düşüneceksiniz ama değildi. Gülünç biçimde kolaydı. Şair, bebeği götürmelerine izin verdiğim morgdaki bir görevlinin, bir bağımlının yakın arkadaşıydı. Morgun kendi krematoryumu vardı. Onun cansız bedeninin yerine, yumuşak bir battaniyeye sarılmış küçük bir domuz metal yolun üstünden ateşe gönderildi.

Bunun yerine onu, bir nehrin denize döküldüğü bir yere götürdüm. Oraya arabayla yalnız gittim, o mükemmel ağırlığıyla hemen yanımda, yolcu koltuğundaydı. Onunla konuştum, şarkı söyledim, şiirler okudum. Oraya vardığımda –hiçbir yerde hiç kimse olmayacaktı– onu içinde çıra ve adaçayı da olan bir sırt çantasına yerleştirdim ve geceyi bekledim. Alışılmadık biçimde rüzgârsızdı ve köpüklü dalgalar, nefes alıp verişin yükselip alçalışını taşıyor-

du. Ayın devasa gözü izliyordu. Pastırma yazının sonuydu. Giysilerimi çıkardım. Uzun süre onun bedenini kendi bedenime yasladım. Ta ki gelene dek, o büyük sel. Gırtlağımdan hayvani sesler yükseldi. Neredeyse bütün gece böyle sallanıp durduk.

Üstüme bir ölüm sakinliği çöktüğünde, çıralardan ve adaçayından ve ona verebileceğim tek şey olan saçımdan bir yığın yaptım. Amerikan sarışınlığından kalın tutamlar. Onun bedenini ve saçımı yığının üstüne koyup tutuşturdum. Onun yanışını izledim. O yanarken ağlamadım. Yanan deri ve okyanus ve adaçayı kokusu. Bakışlarımı kaçırmadım. Sabahleyin külleri toplayıp bunlarla denizin içine yürüdüm. Böylece ikimizin aynı suda olduğu bir an yaşandı.

Sonra da dehşet verici bir sessizliğin, beyaz bir enginliğin içine girdim, neredeyse bir yıl boyunca.

Matem –tuhaf kız kardeş benlik– beni terk ettikten sonra, aptal aptal sandım ki hayatımı yaşayabilirim ve onun içindeki sanatçıları sevebilirim ve yaşamıma yazarak devam edebilirim. Yemekler için, sanat etkinlikleri için, filmler ve okumalar ve galerilerdeki sergiler için onları bir araya topladım. Her şeyi anlatabilirim sandım. Bu... hâlâ yaptığım bir şey. O kızın günlüğünü yazıyorum. Ama buna dayanabilir miyim bilmiyorum. Yemek yapan, tabakları koyan kocamla oğlumun mutfaktan gelen seslerini işitiyorum ve gözlerimi kapıyorum. Kalbimin çarpışı beni altüst ediyor.

Ben Amerikalı bir kadın yazarım. İçinde yazdığım odadayım. Gece mavisi duvarları olan oda. Koyu kahverengi ahşap zemine serilmiş koyu kırmızı halı. Kirli beyaz perde-

li iki pencere. Bir de kitaplar... kitaplar her yerde – yerden tavana kadar raflarda, yerde, masada, yığın yığın edebiyat, sanat, fotoğraf, felsefe. Sırtlarının ve kapaklarının renkleri, derinin, kanın, ateşin, suyun, gecenin renkleri. Kırık elini geri yapıştırdığımız –ben ve kocam, şimdiki kocam– lotus pozisyonundaki siyah demir Buda. Güzel bir ironik metafor. Rast geldiğim çeşitli kuşların tüyleri: Kartal, balıkçıl, karga, turna ve kuğu. Kâseler dolusu taş. Bir fotoğraf. Bir kedi maması kabı. Ümitsiz tılsımlar, kanın ve gecenin ve bir okyanus dibinin renkleri. Ve bir şeyin suyunu çıkarmaktan korktukları için bir odayı aşırı tütsüleyen birinin kokusu.

Şöyle şeyler düşünüyorum: Cesur ol. Sese tutun. Bu senin tek şansın. Viski bardağını al. Amber sıvıyı dudaklarına götür. İç. Büyük bir yudum. Tut orada. Gözlerini kapa. Zihnin her şeyi iyice berbat etmeden, o lanet olası ellerini kıpırdat.

Ölü bir kızın imgesini görüyorum – takılıp kalmış bir görüntü.

Nefesim bir an çakı gibi saplanıyor.

Kız bu. Beni kurtaracak mı öldürecek mi bilmiyorum.

Kadınlar ve Çocuklar

Beyazlık dümdüz.

Kız ayaklarına bakmıyor. Dosdoğru ileri bakıyor, uzaktaki şeklin onların söylediği gibi çiftlik olması dileğiyle. Gök sıvaşıp güneşi silmiş. Her bir adımın altında ölüm olduğunu biliyor: Mayınlar ve ortadan kaybolmuş insanların mezarları. Aşağı bakacak olsa, bu onu öldürebilir. İçten içe unutuluşa doğru havaya uçmak istiyor.

Sadece bedenden ibaret: Bacakları ve göğsü yanıyor, çenesi ağrıyor, gözleri küçük yuvalarında yüzüyor. Derken bir çiftlik evi ile ahır hayalet gibi beliriyor karşısında; evin penceresinde ışık var. Ve başka bir küçük orman –siyah-beyaz kabuklu huş– var bu yerin öbür tarafında. Çitin önünde durup aşağı bakıyor. Düzensiz beyaz boralar halinde kendi solumasını görüyor.

Ağır ağır nefesi yavaşlıyor. Kendi dilini ve dişlerini, kulaklarını hissedebiliyor. Bir yol ayrımında: Kalbinin olması gereken yerde, bir çocuğun hayatta kalmaya dair şiddetli azmi var ama bunun yanı sıra tam bir umursamazlık da. Alacakaranlık çöküyor. Gözlerini kapıyor. Onları açtığında, evi göz ardı edip ahıra yürüyor ve siyah bir kısrağın yanındaki boş bir bölmeyi seçiyor. Kalın bir at örtüsü buluyor,

bir hayvanın derisi kadar yıpranmış ve kaba. Kendini samanın ve keçi, at, domuz, tavuk kokusunun içine gömüyor. Gece olduğunda o, bir ahırdaki hayvandan fazlası değil.

Çiftlik evine girmeyi düşünmüyor. Çünkü evde bir kadın var; geceleyin camda onun görüntüsünü yakalıyor. Aklı içtiği çiğ yumurtalarda. Kök sebzelerle dolu turşu kavanozlarında. Keçinin memesinden ağzına fışkırttığı sütte.

Ahırın yanında, üç metre bir yana üç metre diğer yana yürüyor, ta ki karda bir kare şekli oluşturana dek. Kırık bıçağıyla, altından toprak, kurumuş çimen, devedikeni, ot ve kaya çıkana dek karı temizliyor. Sonra kazıyor. O sırada kadın evden çıkıyor ve onu görüyor, dörtayak üstünde ve kendini iyice yaptığı işe vermiş. Kafasını kaldırıp bakmıyor bile.

Eğer kadın, Bu kız kim, ne yapıyor, diye düşünüyorsa da onun kazmasına hiçbir etkisi yok. Kız hareket eden parmaklardan başka bir şey değil.

Bu kadında kocasını bir Sibirya hapishanesinde kaybetmiş olmanın acısı var. Gördüğü her şey aynı ağırlıkta; hiçliğe yakın.

Yumurtaları toplarken kızı görüyor. Hayvanları beslerken onu görüyor. Atı araziye salarken. Keçiyi sağarken. Her gün görüyor onu, yerde harıl harıl çalışırken. Odunluktan odun yığdığını, üstüne gazyağı döktüğünü ve ahırdan aldığı kibritlerle bunu tutuşturduğunu görüyor. İkisi birbirine ilgi göstermek için hiçbir şey yapmıyor. İkisi de birbirinin yaptığı işi fark ediyor ve saygılı biçimde etrafından dolaşıyor.

Günlerce sürüyor böyle.

Kız asla evin kapısına gelmiyor; herhangi bir şeye hiç ihtiyacı olmuyor.

Böyle böyle sürüp gidiyor. Altı gün, yedi.

Sonra bir gün, kadın damı aktarırken düşüyor. Kız bir an kafasını kaldırıp bakıyor, küçük yüzünü bu düşüşe çeviriyor. Kadının bedeni, sonra kafası, güçlü bir *pat* sesiyle buz tutmuş yere çarpıyor. Bir an sersemliyor. Sonra gözlerini açıyor ve bedeni hareketleniyor. Sırtını incitti, gerçi iyileşmeyecek gibi değil. Yerde öylece yatarken başını çevirip kıza bakıyor. Bir an, gözleri kilitleniyor. Sonra kadın zar zor yerden kalkıp eve giriyor.

Ertesi gün kadın yataktan çıkmıyor.

Kız toprakta, köyü çevreleyen bir orman inşa ediyor ve bir nehir için hendek kazmaya başlayarak zor işe girişiyor.

Ertesi gün, kadın hayvanlara yem verirken kıza da bir sürahi su, pişmiş yarım bir lahana ve bir topak şeker getiriyor. Ahırın hemen girişine, bir kutunun içinde bırakıyor bunları.

Her geçen gün, kız çamurdan, kardan, taştan ve devedikeninden küçük köyü biraz daha inşa ediyor. Her şeyin ortasında küçük bir höyük burası. Eski kilise, kasap, el yapımı kâğıtların üretildiği küçük bina, mürekkep ve boya ve parmak kadar kalın kalemlerin satıldığı dükkân – ince gofret uzunluğunda ya da başparmak gibi sıralar halinde kömür parçaları, hayalini kurduğu yağlı boyalar. Küçük kuru ot, dal parçalarından, minik taşlardan insanlar yapıyor. Caddeleri çiziyor. Ağaçlar için, ağaçların uçlarından parçalar kullanıyor. Duvarlar için, yanına şist yerleştiriyor. Sokaklar ve köprüler çakıl taşlarından ve ağaç kabuklarından yapılıyor. Güneş için kuru otlar, deforme bir top halini alana dek sarılıyor da sarılıyor, bir tepenin üstüne konuluyor, sürgit bir batışta ve doğuşta. Fotoğrafçıya gelince, manzaradan fırlamadan önce gördüğü son insan o, benekli bir taş.

Kızın bakışları düşmüş kadının yerdeki başına yükseldiği sırada, başka bir dünyada çoktan kaybolmuştu. Gözleri buluştuğunda, kız hiçbir şey hissetmedi. Tekrar toprak kentine döndü, elleri pislik içindeydi ve yaptığı işe devam etti. İnşa edilmesi gereken tek şey kalmıştı ve o da neredeyse hayal edilemez bir şeydi. Kendi evi. Babası, parçalanmış bir yıldız manzarası. Abisi, kav gibi havaya uçmuş paramparça. Annesi... bu görüntüyü dışarıda bırakıyor.

Başka, daha küçük, kulağıyla çenesi arasında yaşayan bir görüntüye sıçrıyor. Sıradan bir görüntü bu, fırıncının ekmek getiren kamyoneti kadar ya da marketten büyük alışveriş torbalarını taşıyan bir kadın, o geçerken havlayan bir köpek, dua etmek için kalkmış eller gibi göğe yükselen bir kuş sürüsü kadar rutin. Sıradan çünkü hafızanın eskiyi tekrarlayıp durması böyle işler – her bir hatırlama eylemi orijinali bozar ve ezbere bir kopya yaratır. Bu asker sürüleridir, taş ya da duvar renkleridir, canlanan, harekete geçen, uygun adım yürüyen resimler gibi taştan ya da duvardan yükselir; botların ve topukların çamurda pat pat yürümesidir. İnsanlar karakalem gölgelerle kaplı mükemmel bir siyah-beyaz sayfada bir lekeymiş gibi bireyi silen, birlik ve beraberlik içinde hareket eden gri-yeşil üniformalar. Sıralar halinde yürüyüp geçen erkek yüzleri, omuzların üstüne külçe gibi oturmuş, rengi ve dokusu bir tür yoğun macunsu topa dönmüş et, gözler siyah. Bunlar sopayla dövülmüş bedenler ve gri duvarlar üstündeki gri sokakların taşları üstündeki gri-yeşil kollar üstüne sıçramış kırmızılık; bunlar kıyıya getirilip kafa üstü fırlatılıp cansızlara karışan ve günlük av yığınının içine düşen bedenler; orada olmayan ama yine de tanıklık eden, pencere ya da kapı gerisinden bakan

neredeyse-göz olan gözler, bu ışık – gece değil, gündüz de değil, ara bir şey, dehşet ya da neşe değil, ismi ya da yeri olmayan bir şey, renksiz bir şey. Bu, kül rengi içinde yiten bir anne ve baba ve erkek kardeş, ya da bir evde yastan delirmiş, sevgilisi beyazlıkta kaybolmuş bir kadın, veya karda bir şehri inatla resmeden bir çocuk sadece.

İki savaş zayiatı: Çocuksuz anne ve annesiz çocuk, birbirlerinin nefesinden çalacak kadar birbirine yakın.

Dokuzuncu gün, kadın kıza doğrudan yemek götürüyor. Yere çömeliyor. Kız hemen yarattıklarını işaret etmeye ve isimlerini söylemeye başlıyor. Kadın başını sallıyor. Havuç yiyorlar. Kız isimlerini saymayı kesince kadın, bir sopa ormanında barınıyor gibi görünen pürüzsüz bir mavi-gri taşa işaret ediyor.

Vilkas, diyor kız.

Kurt.

Onuncu gün, kız şehri bitiriyor ve dul kadının evine giriyor.

Fotoğrafçı

Merhaba. Benim. Önemli olmasa yazmazdım.

Uykusuzlukla başladı. Ocean Beach'te yaşarken. O.B.'yi hatırlıyor musun? Bir müzisyenin dairesinde yerde yatıyordum. Kapkara, havada asılı esrar kokusu ve fotomuhabirlik yaşamımdan çıkıp buna girersem yavaşlayıp daha iyi olacağımı sandığım her şey... bir erkeğin yaşamının güzel fantezisi. Tanrım. Ona baksana. Ölü gibi uyuyor. Ya da her şeyden habersiz bir çocuk gibi.

Örtüyü kaldırıp memelerime, göbeğime baktım ve birden aklıma takıldı: Bu akılsız adamoğlanın başı belada. Üstüne yuvarlanıp, davul gibi şişmiş ve yuvarlanması güç, yüklü ve suya atıldığında ağır ağır batan bu orta yaşlı bedenle onu öldürebilirdim.

Bir kadının bedeni her yıl çözünür. İki buçuk kilo. Beş. Yedi buçuk. Siktir.

Onunla birlikte olurken aklımda ne vardı? Hatırlıyor musun? Ona annelik edeceğim mi? Ben, ukala, orta yaşlı, çocuksuz, beklenenden daha başarılı bir tip? Bir anne karakteri? Gülmeye başlamadın mı? Tanrım.

O gece banyosuna girerken, çok kuvvetli birkaç uyku hapı için ölü bir adama oral seks yapabileceğimi düşündüğümü

hatırlıyorum. Ve aynaya baktığımı. Ve az kalsın kalp krizi geçireceğimi. Nedir bu – kendini dürtülerine kaptırmış ve otuzlarının karmaşıklığından kırklarının yoğun ve ağır nefeslerine geçmekte olan bir kadına ait bu şey... yaşlanmamıza sebep sadece yaş almamız mıdır? Yoksa başka bir şey mi? Kargaların küçük ayaklarının gözlerimin köşeleri etrafında tepindiğini hissedebiliyorum. Kulaklarımın gittikçe uzadığını, ağırlaştığını, gülünçleştiğini hissedebiliyorum. Hayatımın kalanında kendi burnumun gittikçe büyüyeceğini, tüm yüzümü değiştireceğini, onu çekip uzatacağını ve yüzüme dair her şeyin devasa, yusyuvarlak bir olta kurşunu gibi sarkıp duracağını görebiliyorum.

Kafam acıyor. Bir ses işitiyorum. Görüntünün uçsuz bucaksızlığı – sistemli herhangi bir tanrı ya da inançtan daha büyük. Sadece görüntü, yakalanmış görüntü, hayatın anlamlı bir sona doğru tepetaklak yuvarlanacağını öne süren yalandan azat edebilir bizi. Yakalanmış görüntü, yapay bir olgudur. Hareket halindeki yaşamın hegemonyasına son verildiğinde, daha doğru olan kurgu ortaya çıkar. Sadece ışık partiküllerinin bir düzenlemesinden ibaretiz, demişti. Hiçbirimiz, fani ve hava kadar önemsiz, ağırlıksız bir şeyin bir anlık görüntüsünden başka bir şey değiliz.

Fotoğraflar hafızanın yerini alır. Fotoğraflar yaşanmış deneyimin yerini alır. Tarihin.

Bu ses benimdi.

Bir kadından öte bir şey olmaya beni yönlendiren kendimdi.

Kim olduğumu da hatırlıyordum. Ve gitmem gerektiğini biliyordum. Bu yüzden araba anahtarlarımı, fotoğraf makinesi çantamı alıp dışarı çıktım, arabama yürüdüm ve uzak-

laştım. Çıplak. Tıpkı seni çölde terk ettiğim gece gibi, hayatımın tek gecesi, diye düşünüyorum bazen. Fotoğraf makinem. Senin bedenin.

I-5'te buz çiçeklerinin sıraları arasından arabamı sürüp uzaklaşırken düşündüm: Fotoğraf çek. Sahip olduğun tek şey bu.

Yavaşlayıp sıradan bir Amerikalı kadının hayatı içinde dinlenmeye çalışırsan, başarısız olursun. Domuz gibi de şişmanlarsın. Sadece boş ver. Senin gibi bir kadın için başka bir hayat yok. Bu yüzden görevi kabul ettim. Şimdi de bana ödüllerin ödülünü kazandığımı söylüyorlar. Harika.

Sana notlarımı gönderiyorum. Yazar olan sensin – onlarla bir şey "yapabilmemizin" yolunu bul lütfen. Müsait olduğumda çerçeveli fotoğraf göndereceğim. Bunun ne anlama geldiğini bilmiyorum artık.

Sevgiler.

Notlar – Savaş Bölgesi – Doğu Avrupa – 23. Gün

Gece aşırı soğuk ve kül ile is renginde... bunca kara rağmen. İronik: Gazete renkli. Açtıkları ateşlerle çoktan kasabanın canına okudular ve askerler bana, B-sınıfı bir filmden fırlamış zorba bir haydutmuşum gibi bakıyor, gerçekten, üstlerine oturmayan üniformaları ve çarpık sadakatleriyle o cahil ölüm makineleri. Sadece botları ve tüfekleri ölümcül görünüyor. Her binanın her köşesi kurşunlarla paramparça olup küçük köyün kendisinin parçaları gibi görünmesine yol açmış... hayalet yapılar. Burada molozu hakikiden ayırmak mümkün değil. Bunların hiçbiri haberlere çıkmadı, sadece yıllar boyu

ardı arkası kesilmeden devam etti; bir savaşın sözde sonu, bitmeyen ebedi mikro-şiddetlerin önünü açtı. Kimse nerede olduğumu veya ne yaptığımı veya neden yaptığımı bile bilmiyor. Ben bile. Zemin kan ve bok kokuyor. Evcilleştirilmiş hayvanlar –atlar, koyunlar, domuzlar, köpekler ve kediler– patikalarda ya da caddelerde başıboş geziniyor veya aptallar gibi öylece dikiliyor. İleride bir kargaşa var – bir şey istiyorlar – fena halde – ve bir kutudan mendilleri çekip çıkarır gibi insanları evlerden dışarı çekiştiriyorlar. Bir şey istiyorlar – veya birini – ve bu küçük ailelere karşı tek bir gaddar kuvvet birimi gibi hareket ediyorlar. Bu Baltık lisanlarını gerçek anlamda bilmiyorum – sadece ortalıkta dolanabilmeme yetecek kadar ufak tefek parçalar. Bu kadar yakında olabilmem, çevirmenimin ve rehberimin söylediği gibi çöpçü kıyafetleri giymiş olmam sayesinde. Bize cesetleri sokaklardan kaldırma görevi verildi. Bu mesafeden fotoğraf çekmek kolay, bu gri ışıkta, duman ve toprak ve gecenin çöküşü ellerimi sararken ve ses zaten büsbütün yutulmuşken; gerçi rehberim çektiğim her fotoğrafa sinirlenmiş görünüyor. Buna değdiğini sanmıyor. Bir fotoğraf, diyor biz evinin inindeyken – burada olanlara ne faydası var? "Burası"nın nerede olduğunu bile biliyor musun sanki? Hikâyemizin ne olduğunu? Bu savaşın ne kadar sürdüğünü? Neden burada olduğunu biliyorum. Mezalim yapan askerleri çekmek için buradasın. Bu da sadece Amerikalı olduğun için. Onları utandırmak, zulümlerinden büyük bir hikâye çıkarmak istiyorsun. Size ihtiyacımız olduğunda neredeydiniz? Sizin o sözde Soğuk Savaşınız sırasında, nükleer saldırı vaatlerinizle –onları imha etme tehdidinizle– size güvenmiştik. Savaştan sonra sizi bekleyerek yıllarca ormanlarda saklandık. Bize silah ve para teklif ettiniz, biz de bunları

kabul ettik. Ama saldırmadınız. Böylece biz de tüm o yıllar boyunca yalnız başımıza savaşmaya terk edildik.

Bazen rehberimin beni öldürmek istediğini düşünüyorum. Ama o bana sadece, geceleri uyumama yardım edecek bir şeyle birlikte ekmek ve çay veriyor. Ciddiye alınacak bir yanım yokmuş gibi bakıyor bana. Hiçbir şeyim veya hiçbir şeyden de azım, bu yüzden bana yardım etmenin ya da beni öldürmenin ona maliyeti çok az.

Bu kabuğu soyulmuş köyün sınırına gittikçe daha fazla yaklaşıyoruz, halkı aşırı korunmasız ve tükenmişlikten ölmüş. Bir tür şehir merkezi binasının molozundan geçiyoruz. Eskiden bir tür kafe ya da bar olan, pencereleri bir cesedin gözleri kadar siyah bir şeyi geçiyoruz. Bir şeyi geçiyoruz – belki bir okul binası, kapatılan bir ağız gibi kapılarına tahtalar çakılmış. Onların biraz gerisindeyiz, az ya da çok bu enkazın bir parçasıyız. Biraz sonra pek köyün içinde sayılamayacak bir eve varıyorlar. Çoğunlukla devasa, atların çektiği, çürüyen bedenlerle ağzına kadar dolu yük arabamız sayesinde yaklaşabiliyoruz – mizansenin bir parçası gibi görünüyor.

Ardından gördüğüm şey mümkün görünmüyor ama bu evden çıkan ilk şekil bir kız. On yaşlarında görünüyor. Saçları birbirine karışmış bukle dalgaları halinde yüzünün etrafını sarmış, omuzlarından dökülüyor. Inanılmaz biçimde, direkt onlara doğru yürüyor. Üstünde bir oğlanın kıyafetleri var – ve birazdan ikinci bir benlik, erkek kardeşi, babası ve annesi, onun peşinden kan gibi fışkırarak çıkıyor. Sağda solda bağırışlar var ve ardından olanlar oluyor – nereden geldiğini bilemediğim bir patlama babayı, anneyi ve erkek kardeşi, hemen kızın bedeninin kenarında, korkunç bir yanılma payıyla onu ıskalayarak, parçalara ayırıyor. Onun gözleri önünde hava-

ya uçuyorlar, saçları bir an havalanıyor, böylece göğe doğru yükselebilirmiş gibi görünüyor, kolları yukarı kalkıp savruluyor, yüzü o kadar beyaz parlıyor ki gözleri mavi çelikten mermiler gibi görünüyor, ağzı açılıp O şekli almış.

Yerin nasıl sarsıldığını hatırlıyorum.

Fotoğraf makinesinin çalıştığını hatırlıyorum. Ben düşmeden önce fotoğraf çektiğini.

Kızın ellerini hatırlıyorum –beyaz avuçlar– parmaklar açık.

Patlamanın ışığı mutlaka... flaş vazifesi görmüş olmalı. Mükemmel bir flaş.

Bağırışlar ve pek çok duman var. Artık bütün askerler orada değil. Topallayarak yürüyüp uzaklaşırken kimse bize bakmıyor bile, korkudan ağzıma safra yükseliyor, rehberim o kadar öfkeli ki beni çekiştirirken neredeyse kolumu kırıyor ve kafamı çevirip bu sahneye baktığımda, ormana doğru koşan bir kız görüyorum galiba.

O kız – gözden kayboluyor. Lanet olası karanlıkta sıvışıyor ve telaşımızla korkumuzu yaşarken hayatta kalmaya, daha fazla kan dökülmeden bu manzaradan çıkmaya çalışıyoruz. Rehberimin klostrofobik evine dönüyoruz, sonra bedenim titremeyi kesiyor ve kalbim gümbür gümbür atmayı bırakıyor ve ciğerlerim tekrar hava çuvalları gibi çalışmaya başlıyor – yani, TANRIM, insan bir patlamaya bu kadar yakın olup da nasıl onun tam ortasında olmaz – az önce tanık olduğum şeyi düşünmektense, gelişigüzel bir hatıra ele geçiriyor beni. O, sensin. Sevgili olduğumuz o bir haftada çektiğim, senin bir fotoğrafın. Bir ampulün patlaması gibi, rastgele bir anımsama.

Senin tenin. Cinselliğinin tümseği. Terk edeceğimi söylediğinde ne kadar haklıydın, sana ne kadar kızmıştım ve

sessizliğini dilimle kırmaya çalışırken bile tek görebildiğim, yüzünün gidişim karşısındaki görüntüsüydü – benim görüntüme karşılık, çıplak bir kadının bir arabaya binişi ve alacakaranlıkta gazı kökleyerek, ardından bir toz bulutu ve hiçbir dikiş umudu olmayan açık bir yaraya benzer tekerlek izleri bırakarak gidişi – bu hikâyeden siktir olup çıkabilmek için her şeyi yapışı. Ağzının görüntüsü. Benim gidişim.

Ve sonra kafamın arkasında PAT gibi bir şey hissediyorum ve görüntün kayboluyor, ben de yeniden bu savaş bölgesindeyim ve kapıdan rastgele bir aile paldır küldür giriyor. Korkuları için tek kelime yüzleri. Ekmek ve sıcak et suyu ortaya çıkıyor. Travmalarımızın sessizliğinde hepimiz orada oturup yiyoruz. Ekmek ve et suyu hayatını kurtarabilir gibi. Ve hatıranın hiçbir sentaksı yok.

Uzun bir süre, kimse pek bir şey söylemiyor. Anne çocuklarıyla mırıl mırıl konuşuyor – iki oğlan ve çok küçük bir kız. Baba, bir baba ifadesiyle ateşin karşısında dikiliyor. O ve rehberim, içlerinde neyin sarılı olduğunu Allah bilir sigaraları paylaşıyor. Nihayet yanlarına gidiyorum ve bana da veriyorlar – siktiğimin bebek mesihine şükürler olsun ki sigaraların içinde BÜYÜK ve halüsinojenik bir şey var. Her şey duman gibi kıvrılıp yükselmeye başlıyor ve tenim bana isyan etmeyi kesiyor.

Anne, çocuklarını yemek istiyormuşum da o beni durdurmayacakmış gibi bana bakıp duruyor. Benimle konuşan tek kişi büyük oğlan. Söyledikleri çoğunlukla ipe sapa gelmez laflar. Onu ancak parça bölük anlayabiliyorum. Başta not almaya çalışıyorum ama sonra vazgeçiyorum. Ne halt etmeye yazıyorum ki? Onu güçbela anlayabiliyorum. Oğlanın hayatı benimkinden on kat değerli.. Belki on iki yaşında. Siktir.

Anlayabildiğim şey şu: Bu aile ormana gidiyor. Baba öğretmen, anne ise az önce sevgili komşularının paramparça oluşunu izlediğinden kendi evinde yaşamaya korkuyor. Ona soruyorum: Ormanda peşinize düşmezler mi? "Hayır," diyor oğlan, bu konuda coşkulu. Bana, Asiler ormanda, diyor bence. Kampları var. Orada peşimize düşmeyeceklerdir. Bana, Peşimize düşerlerse kıtır kıtır kesilip kurtlara yedirilirler ve biz de seyredip güleriz, şarkı söyleyip dans ederiz ve alevlerin ışığında ruhlarına tükürürüz, diyor bence.

Ağlamaya başlıyorum. Annesi elini koluma koyuyor ama bana bakmıyor. Bu evde, Amerika'da kimsenin ismini bilmediği bu köyde, Amerika'da kimsenin sikine takmadığı bu savaşta, ben memleketimdeyim. Kalmak istiyorum. Tehlikenin içinde, zar zor anladığım insanların olduğu bu küçücük alanda, ateşin önünde. Bu, tarihin can alıcı noktası. Bu, her bir saniye ölmekten duyulan korkunun içinde hayatta kalmak için bir neden. Her birine sırayla bakıyorum. Beni ne seviyor ne umursuyorlar. Ama her biri bakışıma karşılık veriyor. Fotoğraf makinemi ellerimin arasında tutup basit ve abartısız hareketlerle çıkardığımda, itiraz etmiyorlar.

Bu kadarı yeter.

Eski yaşantımın hiçbir kısmını istemiyorum. Her kim olduysam onu öldürmek için bu küçük, mekanik kutunun içindeki her neyse onu istiyorum. Bu kelimeler, benden geriye kalan tek iz – onları sana veriyorum.

Fotoğraf

Kızın fotoğrafı belirginleşmeye başlıyor.

Patlama anında, objektiften giren ışık elektrikten bir yumruk gibi filme çarptı. Gümüş halojenürler, tarih suçlayacak ve bunun adını koyacak birinin çıkmasını beklerken kaoslarında dengesiz halde, delice yüzdü. Ardından gelen sükûnette fotoğraf, bir Mamiya fotoğraf makinesinin içindeki siyah-beyaz Kodak film rulosunda görünmez, örtük, gizliydi.

Kız, yaşıtları arasında tek başına, diğer görüntü yakalama biçimlerine direnmişti. Film ve fotoğraf makineleri, yabancı ülkelerde ulaşılmak istenen şeyler olduğu zamanlarda bile.

Geceleyin, bir evde, köyler ile şiddetler arasındaki bir yatışma anında, o film rulosu –kızın umursadığı tek rulo– fotoğraf makinesinden çıkarılıyor, çabucak bir prezervatifin içine sokuluyor ve fotoğrafçının spor sutyeninin içine tıkıştırılıyor. Bütün gece orada kalıyor, etin ve terin ve tozun karşısında bir prezervatifin içinde, gün doğana dek onu ara sıra yoklayan fotoğrafçının seğirip duran göğsünün üstünde.

Ertesi gün bu rulo ile başka birkaçı, daha iyi telefonların ve dijital baskının ve faksların ve şükürler olsun ki barların

olduğu daha büyük bir şehre gitmek üzere yola çıkan bir gazeteciye teslim ediliyor. Pek çok barın olduğu. Prezervatifin içindeki film, yanına kocaman beyaz bir *swoosh*[1] işlenmiş dikdörtgen biçimli bir spor çantanın içinde kardeşleriyle sağa sola çarpıp duruyor. Çantanın içi karanlık ve kimyasal, gazete, ter, kahve kokuyor. Gazeteci bir eliyle Saab'ı sürerken, diğeriyle direksiyonu kavramış elinin üstündeki kabuk tutmuş bir yarayı kaşıyor. Derinin üstündeki yara kabuğu kalkıyor *–başarı–* ve elinin üstünde yerfıstığı büyüklüğünde bir kan birikintisi oluşuyor. Adam onu emiyor. Bu gece yatağa atmak istediği kadının numarasının kendisinde olduğunu umuyor. Numaranın cüzdanında, dolarların arasında durduğunu gözünde canlandırıyor. Kadının televizyonu var mıydı yok muydu hatırlamaya çalışıyor.

Saatler sonra araba bir şehirde durduğunda, gazeteci birbirine uymayan ve çeşitli medya malzemelerinin olduğu çantayı, yabancı bir muhabirin masasına koyuveriyor. Michelangelo gibi elleri olan muhabir, bunları çıkacakları çeşitli yolculuklara göre düzenliyor. Gözleri acıyor. Nefesini bıraktığında, bir tür inilti çıkıyor. Bu işler için çok yaşlandı. Ona gittikçe daha az mesai ödeyip, daha fazla iş veriyorlar. Akşamdan kalmalığı, midesi ile gırtlağı arasında bir yere, gazap turşusu gibi çöküyor. Şakaklarını ovuşturuyor – buz kıracakları beynine işliyor. Gözlerini dikip film rulosuna bakıyor. Hâlâ film banyo eden var mı? Ne tür bir primadonna bu kadın? Film rulosunu paketleyip bir mopede doğru ağır ağır yürürken ve onu civardaki son banyo makinesine götürürken, elleri titreyişlerinde hayatının gerilimini taşıyor.

1 Nike markasının logosu. (ç.n.)

Kocaman, beyaz bir banyo makinesi filmi yiyor. Ölüm kadar karanlık bir alanda film, emülsiyonlarının içine kayıyor. Gümüş halojenürler azalıyor; kızın görüntüsünün ilk izleri kendi gölgesini yaratıyor. Ardından film sabitleniyor, yıkanıyor ve kurutuluyor, bunların hepsi makinenin karnında yapılıyor. Bir işçi peş peşe görüntülerin seri üretimini denetliyor ama kızın görüntüsü makinenin ağzından çıkarken, bu işçi arka odada bir sandviç yiyip kayıtsızca mastürbasyon yaptığı için bunu kaçırıyor. Adam çoğunlukla boşalma sonrası yumuşayan ereksiyonunu düşünüp, bir ya da on tane daha sandviçi olmasını dilerken, molasının ardından negatifleri paketliyor ve hepsini önceden ödenmiş bir FedEx zarfına sokuşturuyor.

Gönderen taraftaki FedEx adamı hap atmış. Gözleri fıldır fıldır.

Alan taraftaki FedEx herifinin kafası bir dünya. Sihirli beyaz kamyonetinden kafasını uzatırken, hafif bir canki gülüşüyle kıkırdıyor.

Amerika'da, her dört saatte bir gelen günlük fotoğrafları elden geçirmekten sorumlu editör yardımcısı, bir masayı kaplamış siyah-beyaz fotoğraf yığınını karıştırıyor ve kızın fotoğrafı ortaya çıkıyor. Editör yardımcısı elini çekiveriyor. Kız ön planda olması gerekenden daha ileride. Bunun nedeni öne doğru uçmuş olması, patlamadan uzağa ve fotoğraf makinesine doğru. Yangından fırlamış gibi görünüyor, göz mermileri objektiflere yönelmiş. Onun arkasında, ateş ve duman, uzanan bir kol ve el. Editör yardımcısı başta fotoğrafa dokunmak istemiyor. Nefesini tuttuğunu fark ediyor. Sonra fotoğrafı kapıverdiği gibi çabucak editörlere götürüyor. Fotoğraf ellerinin içinde tuhaf biçimde sıcak gibi.

Bacaklarının arasındaki kanın sıcaklığını hissedebildiğini sanıyor. Editörlerin masasında bu fotoğraf, içerdiği güçle parlıyor. Erkekler ona bakıyor ve analiz ediyor ve diğer fotoğraflara nazaran üstünlüklerini değerlendiriyor. Yine de yerine, değerine hemencecik karar veriliyor. Önemli olan sadece bir görüntü var.

Tüm bunlar fotoğrafçı olmadan gerçekleşiyor. Bu fotoğraf, ne de olsa, onun elinden çıktı. Sonra, profesyonel olarak ve sevgiyle yeniden basılacak – bu kez elle, makineyle değil.

Fotoğrafçı kadın, küçük bir dükkandaki çatlak sesli bir telefondan arayarak, editör yardımcısına bir talimat verdi: Fotoğrafın bir kopyasının yazara ulaştığından emin ol. Onu hemen gönder. "Kız bu" yaz bir parça kâğıda. Sonra telefonu kapatıyor, gülümsüyor, yazarı düşünüyor. Onun içtenlik göstermesini umuyor.

Ve böylece, kızın eve geldiği ilk seferde, yazar romanı üstünde çalışmakta.

Karton zarfı oturma odasına götürüyor.

Kartonun ortasındaki şeridi çekince, zarfın karnı yarılıyor.

Kısa bir an, fotoğrafçının ellerini gözünde canlandırıyor.

Elini içeri sokup çerçevelenmiş fotoğrafı çıkarıyor.

Kahverengi bir kâğıda sarılmış.

Bir yabancının eli, kâğıdın üstüne şunu karalamış: *Kız bu.*

Yıldız kümesi duyguların bir fısıltısı, bir an kalbini dolduruyor. Gözlerini dikip el yazısına bakıyor.

Fotoğrafın paketini açıyor.

Bakıyor.

Karanlıkta olduğu gibi veya dikkatimizi uzaktaki bir şeyden yakındaki bir şeye yönelttiğimizde olduğu gibi veya bir şeyden çok etkilendiğimizde olduğu gibi veya değişken bir ortama girdiğimizde olduğu gibi gözbebekleri büyüyor.

Evet. Kız bu.

Bir Oğlanın Elleri

Bir defasında kocası, filminin gösterileceği bir film festivali dolayısıyla şehir dışındayken, yazar oğullarını fotoğraf çekmeye götürdü. İki Kodak Instamatic fotoğraf makinesi satın aldı. Arabayı, yaşadıkları şehrin içinden geçen büyük nehrin kıyısına sürdü. Gri bir gündü – bulutların yağmuru kollarında tutarmış gibi göründüğü türden griydi gökyüzü. Kayalar boyunca nehrin yanından ilerlediler, bölük bölük nehir sazlıklarına sürtünerek geçtiler, karaya sürüklenmiş ölü bir martıyı incelediler, küçük kabuklar ve taşlar topladılar. Kadın ona Kodak fotoğraf makinesini kullanmayı gösterdi. Bir şeyi kelimelere dökmektense, oğlanın elleri bir şeyleri yapmaya daha maharetli. Yanakları iki çiçek.

Saatlerce fotoğraf çektiler.

Kadın filmi bastırınca, oğlanın çektiği görüntülere keyifle baktı – kayaların, kumun ve molozların güçbela odaklanmış yakın çekimleri. Suyun ve kırık camın tuhaf açılı görüntüleri. O günkü gökyüzünün koca griliği. Ölü martının gözü. Ardından onun çektiği, kendisinin bir fotoğrafını gördü. Rüzgâr sarı saçını yüzüne uçurmuş, fazla-kırmızı kışlık yün paltosu, kolları oğlana doğru öyle

uzanmış ki neredeyse kopup gidivereceklermiş gibi görünüyor. Belki de kendisinin şimdiye dek gördüğü en doğru görüntüsü.

Kadın kendine bir söz veriyor: *Bırakmayı hatırla. Vakti gelince. Bunu yapmak zorunda olduğunu hatırla.*

İKİNCİ BÖLÜM

Dulun Nöbeti

Dul, kızın uykusunda sesler çıkardığını işitiyor. Bir gece, kızın inlediğini duyunca, omuzlarına bir battaniye sarıp onun sırtını ovmak, onu kâbusunun geçtiği yerden başka bir yere götürmek için yumuşak adımlarla yatağına yürüyor ama kızın bedeninin yanına gelince onun inlemediğini fark ediyor.

Kız gülüyor.

Başka bir gece, dul yine kızın sesiyle uykusundan uyanıyor – ön kapıya doğru yürüyor. Uyurgezer mi? Dul öyle olduğuna inanıyor: Bu kızın başından her ne geçtiyse, bilinçaltına sonsuza dek yerleşmiş olmalı. Bu muhtemelen bütün hayatı boyunca kıza musallat olacak. Ama yine, kızın yanına geldiğinde, onu uyandırmak ya da evden çıkmasına mani olmak için kolunu uzattığında, kızın kapıyı açmadığını görüyor.

Bunun yerine yanağını kapıya dayıyor. Kapıyı öpüyor. Gülümsüyor. Sonra kız kapının dibinde kıvrılıp yatıyor ve daha derin bir uykuya dalıyor.

Sonra dulun şarkıyı işittiği gece yaşanıyor. Bu şarkı mı? Yine yatağından kalkıp kızın yatağına doğru yürüyor, ama kız orada değil. Dul sessizce ön kapıya gidiyor ama kız ora-

da da yok. Dulun kalbi göğsünün içinde küçük, sıkılmış bir yumruğa dönüşüyor. Ama sonra mutfak penceresine doğru bakıyor ve kız orada dikilir halde, başını kaldırmış dışarı bakıyor, ay yüzünü aydınlatıyor. Onu böyle görünce içi rahatlayan dul dinliyor.

Kız şarkı söylemiyor. Ellerinde küçücük, kahverengi bir baykuş. Baykuş kızın avuçlarının arasında küçük ritimlerle cıvıldayıp titrek sesler çıkarıyor.

Fotoğrafçı

Ödülü kazandığı gece, fotoğrafçı yazarı aradı. Meslektaşlarının kutlamak için onu götürdüğü bardan. Savaş bölgesindeki bir ülkede, şiddettin en azından görünür biçimde dokunamayacağı kadar büyük bir şehirde çok prestijli bir bar. İnsan mezaliminin hemen yanında duran, parası ve barları ve galerileri ve hükümetleri ve beş yıldızlı otelleri olan dünyadaki o şehirlerden biri. Daha sonra arkadaşlarının her birine kendi çerçeveli siyah-beyaz fotoğraf baskısını gönderecek. Barın içindeki bir telefon kulübesinde. Kapısı ve duvarlarında tuhaf, sahte altın kaplamalar olan bir telefon kabini. Küçük bir altın kutu. Ve o sarhoşluktan maymuna dönmüş halde. Bir operatörün hafiften meleyen sesi. Hafif vızıltılar ve çınlamalar. Çatırtı. Ardından, *Amerika'dan merhaba*, sesli mesaj.

Daha sonra fotoğrafçı ile yazar, fotoğraftaki kız konusunda tartışacaklardı. Peki ya *o*? diye ısrarla sordu yazar. Ona ne oldu? Onu kaderine nasıl terk edebildin? Bu kelimeler fotoğrafçının gözlerine ve boğazına batacaktı.

Ama o kabinde, duman altı, Amerikalı olmayan kalabalık barda, kariyerinin zirvesi olması gereken bir şey yakalamıştı ve... bir mermi kovanından daha boş hissetmişti.

Dünyada hep sevdiği tek sese kavuşunca –sadece sesli mesaj kaydı olsa bile– tek düşünebildiği şey, Ne ses ama, oldu. Aşkını dahil edebileceği hiçbir kategori olmadığını ya da çiftleşme diyarı, tasdikli evliliklerin ve iki kişiyle atılmış düğümlerin diyarı, bitmez tükenmez iyi-vatandaş yaşamının diyarı, mutlu aile diyarı, özgürün ve cesurun ve güdük hayal gücünün diyarı, iki kişilik sıralar oluşturmuş cahil ev sahibi kitlelerinin diyarı Amerika'daki evine bir daha asla dönmeyebileceğini bildiği halde. Neden sadece gey olamıyorum, diye devam etti düşünmeye; ya da neden sadece sevdiğimiz insanlarla yaşayamıyoruz ya da zaten çok saçma bir şeyken neden seks bu kadar abartılıyor, diye kafasında düşünceler dönüp durdu, ta ki gözleri şaşı bakmaya başlayana dek.

"Özür dilerim," dedi telefona ve kapadı.

Meslektaşlarının olduğu masaya dönerken, Buna müsamaha gösterecekler, diye düşündü. Bu gece yaramazlık yapmasına izin verecekler. Ama yarın stilettolara, siyah bir eteğe ve bütün düğmeleri iliklenmiş, Fransız ya da İtalyan, temiz bir beyaz gömleğe ihtiyacı olacaktı ve kapkara saçları sıkı bir atkuyruğuyla toplanacaktı. Çünkü *The New Yorker* yarın onunla telefonda röportaj yapacaktı. Çünkü *Vanity Fair* de yapacaktı. Hepsi de ödül yüzünden. *Bu* ödül.

Hiçbir şey hissetmiyorum.

Virginia Woolf ne demişti hatırla: Ödülleri iade edin, onların bir anlamı olduğuna inanmak için zekice kandırılmanız gerekir. Geçirildiğiniz kapının öbür tarafında hatalı bir gerçeklik olduğunu unutmayın. Bu kapının sadece başkasının koşullarına, başkasının *açık* tanımına göre açıldığını unutmayın.

Sonra biri yanağından makas aldı ve bütün masa çığlık çığlığa kahkahayı koyuverdi, böylece zihnini, bu bitmek bilmez düşünceleri rahat bıraktı ve tekrar kabine girdi.

Seçimlerini yapan bu sarhoş başarılı kadın.

Giysilerini çıkarmak istedi. Bir devrim başlatmak istedi. Ödülü iade etmek istedi. Bunun yerine ağzını itibarla, kutlamayla, alkolle sildi ve büyük, şişkin bir çalımla kadehini kaldırıp çarpık ağzıyla şerefe içmeyi önerdi:

Yorgunlarını ver bana, yoksullarını,
Özgürce nefez almaya hasret... bir araya toplajmıj kitlelerini,
Bereketli kıyının... artık enkazzlarını,
Gönder bunları, evsizleri, harabeye dönmüşleri,
Altın kapının yan(*hıck!*)ında yakarım fenerimi.[1]

Buradaydı işte, insanların başını kaldırıp ona baktığı yükselen bir kadın, ayakta işeyen bir kadın, alkışa ve kahkahaya ve dalkavukluğa ve tatlıya boyun eğen kadın. Orada biter miydi? Ya da ivmesi, sarhoş başarılı kadınlara yaptığını ona da yapar mıydı, bacakları açılmak için yaratılmış gibi, amı içine girilmek için yaratılmış gibi bacakları arasında içine boşalacak bir adama, belki Amerikalı bir seksenlik bir tipe mancınıkla fırlatacak ve bütün gece adam onun içinde belki, Harikasın, ah bebeğim, tanrım bebek, sen şahaneliğin ta kendisisin, evet bebeğim, bırak da sana şunu iyice bir vereyim, ve verecek miydi? Onu ona ver-

1 Emma Lazarus'un 1883'te ABD'deki Özgürlük Anıtı'nın kaidesinin inşasına parasal kaynak sağlamak için yazdığı *The New Colossus* şiirinden alıntı. Bu şiir bronz bir levhaya yazılıp, kaidenin alt kısmına monte edilmiştir. (ç.n.)

mek? Bunun için yaratılmış gibi, bedenin kendisini uyaran komplimanla ve Amerikalı bir adamın sert ödülüyle en üst noktasına mı varacaktı?

İçmeye devam.

Şair

Şair bir rüyadan uyanıyor. Kafası masasında, gözleri retinal çakmalarda bir şeylerin görüntülerini yakalıyor, parmaklarında büzüşmüş yazılmamış kelimeler.

Dünyayı olduğu tarafta görüyor, uyanma hali gibi puslu ve o renkte. Kendi kolunun tüyleri olması gereken şeylerin, karşısında orman gibi yükseldiğini görüyor. Derin bir nefes alıp tutuyor, gözlerini kısıyor; odadaki sıradan nesneler birkaç saniye daha sırlarını saklıyor. Diliyle dudağını ıslatıyor, bu onu uykudan tamamen uyandırıyor ve sinir kıvrımlarını ve ensesindeki omurgaları canlandırıyor. Kol kaslarını sıkıyor ve *hop* uyandı.

Prag'da. Şair benliği getirdi onu buraya. Prag: Bazı şehirlerde tarihin canlı kalma biçimi: Sanat. Mimari. Apsent. Ayçiçekleri. Taş döşeli yollar. Pencere çerçevesinin dışına bakıyor, sekiz yüz yıllık bir kilisenin kulesini görüyor, dudaklarını kıpırdatıp *ilahi* diyor. Kendi eserinin sayfaları kollarının altında duruyor, masanın üstünde, ortada, kaçınılmaz. Parmaklarıyla onları karıştırıyor. Kâğıt sesi, taşlaşmış kanatlara benzer bir şey gibi çıkıyor.

Prag'da daha ünlü, başka bir şairle birlikte çalışıyor. Daha yaşlı bir dünyada, zamanda, mekânda bu çıraklık

anlamına gelirdi, bir tarikatta gerçekleşirdi, yerli yerince. Kendini Doğu Avrupa'yla, tarihin uğultusunu canlandırmaya çalışan diğerleri arasında uyumlu biçimde konumlayabilmek için Amerika'yı terk etti. Dünya savaşları ve saklı bal kavanozları. Sirenlerle dolu gece gökleri ya da soluklarının ses çıkarmamasına çabalayan insanlar. Köprülerin örtüsü altında seks. Sürgün edilmiş ve sesleri elektrik gibi uğuldayan yazarlar.

Ama nostaljik olmayı kesiyor. Avrupa kentleri ne kadar eski ve güzel olursa olsun bu dünyada yaşadığını biliyor, başka bir dünyada değil. O Prag'da Amerikalı bir şair.

Öyle olmaya gücü yetebiliyor. *Kapitalist domuz.*

Etrafına dağılmış kâğıt parçalarına bakıyor: Satırlar, kargacık burgacık yazılar, bazı kelimeler ve sayfalar neredeyse anlaşılmaz. Yarısı yenmiş bir sandviçi alıyor. Siktir et. Uzanıp bir Pontarlier Reservoir kadehine bir tek apsent dolduruyor. Kadehin bombeli tabanı ıslanıp şişiyor. Sonra düz, gümüş, delikli kaşığı kadehin ağzına koyuyor ve üstüne tek bir küp şeker yerleştiriyor. Buz gibi soğuk arıtılmış suyu renk ortaya çıkana, gittikçe loşluk kazanana dek şekerin üstünden damlatıyor.

Küçük odada bir ateş yakıyor, yüz yıllık kadife bir koltuğa oturuyor. Sıcaklık, amber ışığıyla hülyalı bir ışıltı yayıyor. Kadın içiyor. Eli diğer ağzına gidiyor, ritmik vuruş başlıyor. Çünkü böyle işte: Ölü bildiği her şeyin hülyalı bulanıklığında yaşamayı, bu saçma yüzyılın dönümünde sıradan bir elin sert gerçeğiyle yüzleşmeye tercih eder. Ne sıkıcı bir dönüm onun bu dönüşü.

Kendi arzusuyla bir karar veriyor: Bu gece prestijli atölye çalışmasına katılmayıp canlı porno arayacak. İlişkilerin

yükünden kurtulunca temiz bir çıkış yapmak kolay.

Amerikalı olmayan gecede o, kısmen kendi şair benliği kısmen de id'i. Bir bara yakın bir yerde ona saçma bir şeyler söyleyen bir adamın yanından geçiyor. Karşılık vermiyor. Çoğu zaman ya kendi zihninde ya da kendi bedeninde – düşünüyor ya da eyliyor. Fazla konuşmuyor. Hiç konuşmaz.

Üç şeyin farkında: Bu şehrin koridorlarındaki gecenin çürük-karası etkisi; ayakları ve onların aksak ritimli fizikselliği; ve caddenin kendisi.

Bacaklarının arasında bir zonklama.

Siyah bir deri ceketin iç cebinden çıkardığı bir mataranın dibini buluyor. Ağzını başka kadınların ağızlarına dayayabilen bir kadının adresi var elinde.

Önce izlemek istiyor. Amerikalı olmayan iki kadının kendilerini hayvani eşiğe getirdiğini izlemek. Kadınların boşalma sıvısı, idrar, bok. Kan ve ter ve ağızlar ve tuz. Kızarmış veya soyulmuş veya kanayan veya ısırılmış veya morarmış ten. İtilip kakılmış.

O şiddet.

Sonra sahneye hâkim olmak istiyor.

Eğer bu sahne başarısız olursa, yazı şahlanır.

İstediği şeyi buluyor elbette.

İstediği şeyi satın alıyor, kendisine tam olarak istediği şeyi veriyor. Sahip olma hali *benim* kelimesine dönüşene dek onu kendine veriyor da veriyor, ta ki düşüncesi ile fiziksel tepkisi birbirini yok edene dek.

Şair bir kadife koltuktan seyrediyor. Teni petrol kadar kara bir Faslı, yumruğunu bir Polonyalının vajinasına sokuyor. Polonyalının gözleri bağlı ve kolları kalın bir sicimle iki

yana bağlanmış. Büyük, yüksek tavanlı bir dairenin mermer zemininde. Bacakları öyle geniş açılmış ki kalçalardan ayrılacakmış gibi görünüyor.

Faslının kıçı havada, amı ve kıç deliği canlı, yaptığı işin temposuna uygun biçimde açılıp kapanıyor. Polonyalının üstünde bayağı çalışıyor, mavi-siyah kolu beyazın içinde kayboluyor.

Kıpkırmızı ve şişkin olmasını sağla, diyor şair. Bağdaş kurup oturmuş, sakince nefes alıp veriyor, ellerini çenesinin altında kenetlemiş. Yanında, masanın üstünde narin bir apsent kadehi.

Polonyalıyı yumrukla becerme işi zamana dalgalar halinde yayılıyor.

Şair Polonyalının yarık açıklığından tatmin olunca Faslıya durmasını söylüyor. Polonyalının solukları derinleşiyor; aralık dudaklarından tükürük sızıyor. Beyaz teninde kızıl lekeler açılıyor, rastgele, Polonya bayrağının renkleri. Dudakları şişmiş olmanın ötesinde.

Şair hazırdaki bir havluyu dikkatle açınca, parmak ucu büyüklüğünde mavi kapakları olan bir dizi şırınga ortaya çıkıyor. Arkasına yaslanıp kaykılıyor, Polonyalıya bacaklarını ayrık tutmasını söylüyor. *Kımıldama. Kımıldarsan ya da ses çıkarırsan, bu senin ölümün olur.* Sonra, kısa bir duraksamanın ardından: *Hadi o zaman.*

Faslı bir iğneyi alıp kapağını çıkarıyor. Bir doktorun özeni ve dikkatiyle Polonyalının üstüne eğiliyor. İçeri girerken Faslının kol kasları gevşiyor. Polonyalının bacağının iç kısmını amına yakın, mavi damarların bebek inceliğindeki tenin altında akarsu gibi kıpırdadığı yerden deliyor. Önce aşağı, parmağını deriye sıkıca bastırarak, ardından yukarı,

bir dikiş atar gibi. Polonyalının teni ürperiyor ama kendisine söyleneni yapıyor, bedenini kıpırdatmıyor. Yutkunup bir iniltiyi bastırıyor. Faslı küçük iğnenin kapağını takıyor ve başka bir tane seçiyor.

Bir ya da iki küçük kan noktası, bir dünya haritası üstündeki bir iğnenin kırmızı başı gibi beliriyor.

Ve tekrar.

Her bir iğneyle Polonyalının solukları derinleşip ağırlaşıyor.

Üstdudağında, yanaklarında, karnında, bacaklarının iç kısımlarında hemen ter damlaları oluşuyor.

Şair, Polonyalının gittikçe artan sersemlemesini neredeyse hissediyor. Bayılmak üzereymiş gibi göründüğü halde, acıdan ortaya çıkan baş dönmesi endorfinleri coşturuyor, hezeyan zirvede.

Yirmi küçük iğne bir bacaktan yukarı, yirmi küçük iğne diğerinden aşağı, mavi kapaklar bir kadının beden arazisinde boylu boyunca demiryolları oluşturuyor.

Polonyalının ayak parmakları, asılmış birininki gibi titriyor.

Polonyalı ara sıra dişlerini sıkıyor.

Salyaları akıyor.

Yine de hiç ses çıkarmıyor.

Saçı kafasından ayçiçeği gibi dökülüyor.

Şairin amirane gözleri karşısında çarpan kalbi, bir Varşova isyanı kadar çarpıcı. Bu neredeyse sessiz, canice macera ne kadar görkemli.

Daha sonra, her bir iğne çıkarıldıktan sonra, Polonyalı antiseptikle dikkatlice silindikten ve su verildikten ve çıplak şair ile Faslının şefkatli elleriyle banyo yaptırıldıktan

sonra, çift bedenle sarmalanıp şarkılar söylendikten ve sallandıktan sonra, kadınların üçü de iktidar ve ittifak değiş tokuşu yaparak, teslim olarak ya da kökene veya plana hiç dikkat etmeden imha ederek sabaha kadar sikişiyor. Bir bedenden daha fazlasından çıkan kan var. Ağızlar saldırıyor ve geri çekiliyor. Bomba infilakları gibi morluklar beliriyor. Eller ve parmaklar, tünellerde ve mağaralarda gözden kayboluyor. İdrar ve boşalma ve gözyaşı var. Bulaşan bok, çarşaflarda yeni semboller oluşturuyor. Odadan gelen sesler dışarıdaki herhangi biri için katlanılmaz olurdu, pansiyonun parası peşin ödenmemiş olsaydı.

Ardından, sonra, bebek gibi uyuyor, orada, kuralları olmayan kadınlardan yapılmış yatakta onlarla yığın oluşturuyor.

Yüzü iki şişkin göğsün arasında, neredeyse boğulmuş halde uyanıyor – Polonyalı, beyazdan daha beyaz. Diğer beden ona sırtından sarılmış – Afrikalı Faslı öyle siyah ki, mavi. Şair, uluslar arasında. Tuz ve bacaklarının arasındaki boşalmanın yapışkanlığı, bacaklarına ve kıçına ve yanağına ve omuzlarına bulaşmış. Ağzının yanında bir kan çizgisi var, bir metal tadı. Kadınların içlerinin kokusu, soluğunda bile tesirli ve gürültülü. Dişlerini yalıyor ve konuşacakmış gibi ağzını açıyor ama konuşmuyor.

Bu, mısradan önceki sessizlik.

Kısa bir süre orada oyalanmak istiyor. Belki orada ölmek istiyor. Sonra istemiyor. Yataktan çıkıyor, akşamdan kalma sarhoş bir adam gibi sendeliyor. Bakıyor ve bakıyor ve hiçbir şey bulamıyor, kalem yok, kâğıt yok. Hangi siktirik

yerdeler? O hangi siktirik yerde? Tamam. Kendi odasında değil.

Yerde bir çanta.

Onu iyice karıştırıyor. Kadın saçmalıkları. Göz kalemleri – kaleme benziyor. Kâğıt? Hiç hiç hiç. Odayı, gözlerin sabahın erken saatlerinde yapacağı biçimde tarıyor, yani pek iyi değil, bozuk mercekler.

Yastık kılıfı.

Ve böylece başlıyor, ilk dize çoktan beyninin kıvrımında infilak etti, başka insanların akşamdan kalmalık ya da migren eşiği diyeceği şey. Onu yazmadan önce, az kalsın kusacaktı:

Bu izlenim, ırzımıza geçebileceğim/bu kan-bedenli sancı

Telefonu çalıyor. Onu kulağına götürüyor.

Bir cümle ile bir mısra arasındaki fark.

Yazarı tekrar hastaneye yatırdılar, diyor ses. Yemeyi, konuşmayı kesti, herkes hastanede toplandı. Lütfen, o da *gelebilir* mi?

Tarih ve zaman ağız gibi açılıyor, içinde sıradan bir kadının küçük sancısı zonkluyor.

Oyun Yazarı

Neden hastanelerdeki her şey ya çamur ya küf rengidir? Oyun yazarı bir an yazmayı kesip dizüstü bilgisayarındaki ellerine bakıyor. Bunu yazmaya başladığına inanamıyor. Bunu şimdiden sanata dönüştürmeye başladığına. *Yamyam.* Bir suçluluk sancısı hissediyor. *Bir hastanedesin. Zavallı kız kardeşin ölüyor.* Ama kalbi göğsünün içinde güm güm çarpsa bile bunu yapmamazlık edemez. Yapamaz. Kız kardeşini görmek için gelen yabancı ve tek tük insanlara bakıyor: Eski öğrenciler, tanıdıklar, meslektaşlar, kitaplarının hayranları. Mükemmel bir insanlık geçidi. Eğer bunu şimdi yazmazsa, soluklaşır ve bir tren gibi vın diye geçip gider.

Kız kardeşi de onun tarafında olurdu. Değil mi?

Üstelik, ölüyor. Bu yüzden hepsi bu kadar hüzünlü. Onu bu Naugahyde koltukta, bir dizüstü bilgisayara eğilmiş halde gördüklerinde, tuhaf olduğunu düşündüler mutlaka. Ama çok derin bir kardeş sırrı var, bir örümcek ağı gibi, onun bedeninden kız kardeşininkine uzanan: Yaşamdaki ölümü ve ölümdeki yaşamı ondan ve kız kardeşinden daha iyi bilen kimse yok. Aileleri bir savaş bölgesi. Suni bir havayı soluyor. *Tanrım, burası biri antiseptik sıçmış gibi kokuyor.*

Onlar çocukken, kardeşine kendisiyle Romeo ve Juliet oynatırdı. Okulda görevlendirildiği, oyundaki aşk sahnelerini ve ölüm sahnelerini. O zamanlar kız kardeşi sadece altı, kendisi de on beş yaşında olsa da kardeşini Romeo'ya dönüştürürdü. Yeşil dansçı taytı ve siyah, uzun bir kayak yeleği. Elizabeth dönemi tarzı olduğunu düşündüğü, annesini dehşete düşüren bir biçimde onun saçını bile kesmiş ve bir çoraptan yaptığı küçük bir kasıklığı takmaya ikna etmişti. Romeo'nun Juliet'e söylediği pek çok repliği öğretti ona – *dudaklar yapsın ellerin yaptığını – neden Romeo'sun sen* –[1] kız kardeşler çocukluklarında şempanzeler gibidir, her şeyi taklit etmelerini sağlayabilirsiniz. Onun hayranlığının da sınırı yoktu. Kendisi merdivenlerin en tepesinde, kız kardeşi aşağıda durur, kızın kelimelerdeki ve bedendeki hasreti yukarı doğru ona uzanırdı.

Kız kardeşi başarılıydı.

Gerçi kimse, o zamandan beri izlediği hiçbir yapımda – Central Park'ta, Londra'da, L.A.'de, Venedik'te– kendisinden daha zarif, daha güzel, annesinin ipek sabahlığı içinde banyo-havlusu-saç-diye-sırtından-kıçına-uzanan Juliet olamamıştı.

Ama özel oyunlarının birinde, kendisi on altı, kız kardeşi yedi yaşındayken, kardeşi akla hayale sığmaz olan şeyi yaptı: Bir dizeyi doğaçlama söyledi. *Acıyın küçük sırtlarına çocukların*, dediğini duydu onun. *Doğdukları saniyede ölüm taşırlar bize.* Ağır bir sessizlik içinde birbirlerine baktılar, sonrası, halı döşeli basamakların tepesinde kendi Juliet'i, elini yukarı doğru uzatmış kız kardeşinin Romeo'suyla adeta dini bir manzara.

---

1 *Romeo ve Juliet*, William Shakespeare, Çev: Özdemir Nutku, İş Bankası Yay., Ocak 2016, X. Basım. (ç.n.)

"Bu senin repliğin değil," dedi.

"Ama öyle," dedi kız. "Benim repliğim." Ardından kasık bağını tutup kaba tüylü halıya çaldı. Bu, onların birlikte son oyunu oldu. Bir şeyler değişiyordu, diye düşündüğünü hatırlıyor. Kız Romeo'dan ziyade Hamlet gibi davranıyordu.

Şimdi onu net biçimde görebiliyor, kafasının içinde. Kız kardeşi o zaman bile bir yazar mıydı? Altı, yedi yaşındayken? Kendisinin altında bir tuhaf dâhi primat mı oluşuyordu?

On altı yaşındayken ardında bıraktığı aile dramından çıkamayacak gibi hissediyor bazen. Ya da ardında bıraktığını *sandığı*.

Teni kaşınıyor. Öyle değil mi? Kendi bileklerini üç kez kaşıyor. Altı. Dokuz. Bu kaşıntının ne olduğunu tam olarak biliyor. Her şey yanlış gibi geliyor, sevgilisinin sükûnetinden ve sedir sabunu kokulu teninden, topraklayan sesinden uzak olmak. Kendi iç organlarının sarsıldığını hissedebiliyor, özellikle de akciğerlerinin ve kalbinin ve muhtemelen prostatının. İnsan prostatını hissedebilir mi? Derin bir nefes alıyor. Üç saniye tutuyor. Kuvvetle dışarı veriyor, soluması hızlı. Bunu üç kez yapıyor. Sevgilisinin sesini duyuyor: *Kendi kendini sakinleştirmen gerek. Kendi kendini sakinleştir! Kendi kendini sakinleştir.*

Gözlerini kapıyor. Çatı katındaki yatak odalarının karanlığında, sevgilisinin bedenini görüyor. New York şehrinin gece ışıkları –ay, bitişik binaların pencere gözleri, neon ışıkları ve caddenin trafiği parıldıyor– sevgilisinin bedeninin topolojisini aydınlatıyor: Bir omzun üstü, bir kalçanın

tepesi, saçı odun yongalarından bir orman gibi. Sevgilisinin teninin kokusunu alabiliyor. Onu soluyor. *Sedir kokulu sabun sedir kokulu sabun sedir kokulu sabun.*

Bildiği tek sükûneti şunda hissetti: Bu kentin karşısında, gecenin ve tenin aydınlattığı bir odada bir adamın bir adamı sevişi. Neden hep böyle hissedemiyor. Dişlerini tam olarak üç kez gıcırdatıyor. Hayatının, sıradan hayatının diğer tüm anları, sıradan günleri ve saatleri ve haftaları ve acı verip duran tiktakları ile zamanın ve görevlerin ve insan sahteliklerinin rendeleyiciliği ona bir dizi balta gibi geliyor. Bir tahta blok üstünde hızlıca kesilen bir havuç gibi. Üçerli çat çat çat sesleri işitiyor. Bu odadan çıkmak istemiyor. Bu odanın dışında bir şey hissetmek istemiyor. Sedir ve ten kokusu solumanın, bu balta sesini kesmesini diliyor. Balta sesi, bir başkasının yer döşemesi üstündeki topuk seslerine karışıyor.

Kız kardeşi. Gözlerini kapalı tutuyor. Kız kardeş. Eşzamanlı hayat çizgisi, aşk çizgisi ve yine de her şeyin dibine oturan taş.

Uzakta bir alarm çalıyor. Başka bir koridorda. *Mavi alarm.* Sürünerek ilerleyen bazı ayak sesleri. "Ölüm her yerdeki bir bedendir," diye yazıyor dizüstü bilgisayarında. Sonra bunu siliyor. Ardından tekrar yazıyor. Siliyor. Ta ki sadece ölüm kelimesi gözlerini dikip ona bakana dek.

Batı Yakası'nda olmak ona kendini cinayet işleyebilirmiş gibi hissettiriyor. Gerçek bu. Bir yanı şöyle düşünüyor: Pekâlâ, hadi öl o zaman, kardeşim, benim kusurlu diğer yarım, buraya kadar gelmiş olmamız mucize. Bunu hak ettin. Diğer bir yanı, öncekine güzel bir tokat indiriyor. *Adi. Duyarsız. Pislik.* Nasıl bir abi böyle şeyler düşünebilir?

Kulaklarını yeniden etrafındaki manzaraya döndürüyor. O zaman parmakları telaşla çalışmaya başlıyor. Yazmayı kesemiyor. Hastanenin cehennemi koridorunda etrafındaki ziyaretçilerin, hizmetlilerin, doktorların, hemşirelerin birbirlerine söylediği her şeyi yazıyor. Buna hiç mani olamıyor.

İç çekiyor. Hastanelerden nefret ediyor. Eh, herkes nefret eder ama onun nefretinin bir mahalli, geçmişten kalma bir görüntüsü var.

Kardeşi, sekiz yaşında bir kız olarak bir hastane yatağında yüzüstü. Kanı, beyaz çarşafları lekeleyerek, *kız* kelimesini *baba* ve *aile* kelimeleriyle lekeleyerek, aşağıdan yukarı doğru çiçek açıyor. Yaralarından çiçekleniyor. Babanın tecavüzü öyle kötüydü ki onu yüzüstü yatırmak zorunda kalmışlardı.

Kardeşinin odasına doğru bakıyor, sonra bakışlarını tekrar bekleme odasının diğer ucundaki performans sanatçısına yöneltiyor. Kabilenin diğer tek daimi üyesi. Şüpheleri tüm ağırlığıyla çöküyor. Ona bakarken gözlerini kısıyor. Kadın tırnağını dibine kadar kemiriyor. Saçının bir yanı neon mavisi, diğer yanı çürük mavisi. Hem kaç yaşında ki?

Yönetmenkocaenişte nerede?

Ayağa kalkıyor. Performans sanatçısının yanından sessizce geçip kız kardeşinin kapısına yürüyor. İçeri giriyor, çıkıyor, giriyor, çıkıyor ve sonra giriyor. Küçük çatlaklarına basmamaya çalışarak, muşamba yer döşemesinde yürüyor. Antiseptik havanın içinden ve bipleyen monitörün üstünden uzanıp onun elini tutuyor. Bir yazarın eli ile bir oyun yazarının eli ve aralarındaki sessizlik.

O *bir kozanın içindeki tırtıl.* Zihni gevşeyip yumuşuyor.

Kadının bedeni çok zayıflamış. Gözkapaklarındaki ve bileklerindeki mavi damarlara dikkatle bakınca, onları ayıran ilk sahneyi hatırlıyor –saldırısının hakikati konusunda babasıyla yüzleşmenin eşiğindeki oğlanadam kendisi– bıçağı nasıl getirdiğini, onu babasının karnına elinden geldiğince sert bir biçimde saplama niyetinde oluşunu, ama babasının ona hemen nasıl baskın çıktığını –zalim babası, koca vücutlu eril hayvan babası– ardından babasının onun ağzını nasıl kestiğini, kanın fışkırıp sonra da dişleriyle dilinin etrafında birikmesini hatırlıyor.

Annesi koridorda işe yaramaz bir bulanıklık. Kardeşi yatağın altında, yalvaran gözler.

Daha sonra ağzını, babanın zorlaması ve kesmesinin ardından, kardeşinin ölüm ile yaşam arasında gidip geldiği aynı hastanede tedavi ettirdi. Yine de ertesi gün, bunun kız kardeşi için ne anlama geldiğini bilse de o *–kelimeler kafasının içinde ağırlaşıyor–*

Onu.

Orada.

Bıraktı.

Bu kardeşini gördüğü son zamandı.

Korkunç bir sevgi taşıyor. Suçluluk duygusu aralarındaki mesafeyi koruyor, Doğu Yakası ile Batı. Suçluluk duygusu onu New Yorklu oyun yazarı, yıldız, başarının kendisi olmaya yönlendiriyor. Kötü abi. Hayranlık duyulan kişi. Harika gey oyun yazarı ve kurduğu çatı katı. Terk ettiği öbürü. Kızı kurtlara bırakan öbürü.

Ağzını açıyor ve kalp monitörünün zonklamaları arasından kız kardeşiyle fısıldayarak konuşuyor. "Neredesin?" Ellerine bakıyor. Oldukları her şey şu an ellerinin içinde.

Başını eğiyor. Kız kardeşinin elini bir kez, iki kez, üç kez öpüyor. Masalların ve çocukların büyüsü. Kardeşi kıpırdamıyor. İnsanlar sevgiye dair hiçbir şey bilmiyor. Hiç önemli değil, diyorlar bize. *Kader ilerler küçük sırtlarından çocukların. Doğdukları saniyede ölüm taşırlar bize.*

Koridora dönüyor, kapının eşiğinden içeri ve dışarı ve içeri ve dışarı ve içeri ve dışarı volta atıyor. Tekrar yerine oturuyor. Dizüstü bilgisayarına dönüyor, performans sanatçısının Hangi-cehennemdeydin-sen bakışını fark etse de görmezden geliyor.

Hem o burada ne yapıyor ki? Dizlerini yukarı çekip tünemiş, gelen herkese sert sert bakıyor. Artık anlık bakışlar gibi gelen kelime parçaları hastane koridorunda uçuşuyor: "Hazır buradayken kan bağışı yapabilir miyiz acaba" ve "Bir vanilya latteye canımı verirdim, burada sadece çamurlu su var" ve "Evet, saat beş, sabahın körü değil mi? Erken kalkmaktan nefret ederim ama ücretsiz bir kliniğin bodrumunda provamız var ve orayı ancak açılmadan önce ya da kapandıktan sonra kullanabiliyoruz..."

Ama sonra, aniden, etrafındaki herkes ortamdaki saçma sapan konuşmalarını kesiyor.

Oyun yazarı bilgisayarından başını kaldırıp bakıyor. Hastanedeki insanlar hiçbir şey söylemiyor. Neden hiçbir şey söylemiyorlar? Dizüstü bilgisayarını kapatıp ayağa kalkıyor. Sıcak havlu tablasıyla bir hizmetli yanından yürüyüp geçiyor. Kendi pazılarını sıkıyor, çok sert. Kendi gömleğinin kumaşını kavrıyor. Salonda, konuyla alakası olan diğer tek kişi, performans sanatçısı. Boğazını temizleyip, yönetmenin nerede olduğunu soruyor ona.

Performans sanatçısı, neon bir Lorax[1] yavaşlığıyla başını kaldırıp bakıyor. "Biraz dolaşmaya ihtiyacı olduğunu söyledi."

"Baksana," diyor oyun yazarı, üç küçük masaj hareketiyle ensesini ovuşturuyor. "*Sen* neler olduğunu anladın mı? Çünkü bana telefonda anlattıkları hikâye çok saçma. Bildiğin her detayı anlat bana. Doktorların ne dediğini söyle. Çok solgun görünüyor. Teni komünyon ekmeği kadar ince görünüyor."

Performans sanatçısı hiç ses çıkarmadan ve kımıldamadan oturuyor. Ona, tükenmişlik koridora bir insan yükü boşaltmış gibi, bir tür atık gibi bakıyor. *Bir insan hastane içi sıkıntısından ölebilir mi?*

"Bundan bir performans çıkarırsın artık," diyor oyun yazarı.

"Öyle mi? Ne halta benzer acaba?"

Urban Dictionary'de[2] *emo* kelimesinin karşılığı bu kız. "Eh," diye ısrar ediyor, "bilirsin, bir Beckett oyunu vardır. *Mutlu Günler* adında. Orada Winnie adında bir kadın vardır, çamura gömülmüş. Göğsüne kadar."

"Deme yahu." Performans sanatçısı asansöre bakıyor.

"Evet ama nasıl gömüldüğünü biz asla öğrenemeyiz."

"Olağanüstü." Performans sanatçısı yeni bir parmağı kemiriyor.

"Ya da tuzağa düştüğünü."

Kadın tırnaklarını çiğniyor.

"Ne yapıyor? Becker? Gösterimde olan bir şeyleri var mı?"

1 Dr. Seuss tarafından yazılmış bir çocuk kitabı ve orada yer alan karakter. Gür kaşları ve pos bıyığı vardır. (ç.n.)

2 www.urbandictionary.com: Kelimelerin güncel kullanımlarına yoğunlaşmış bir internet sitesi. (ç.n.)

"*Beckett*. Samuel." Bir an ona bir tokat atıp kadınlığını hatırlatmak istiyor.

Asansör merhametle kutsal bir *ding* sesi çıkarıyor ve yönetmen soldan sahneye giriyor. Oyun yazarı onu karşılamak için –neredeyse sekerek– üçlü gruplar halinde on iki adım yürüyor.

Yönetmenin koluna dokunuyor – Tanrım, bu büyük bir adam. Yani, bilmediği bir şey değil ama Tanrım. Bu silahlarla hasara sebep olabilir. Fısıldayarak, muhtaç biçimde, sanki ahbap ya da yoldaşmışlar, halihazırda olduklarından başka herhangi bir şeymişler gibi yönetmeni kenara çekiyor: Onu terk eden abi ile onun çöküşüyle başa çıkamayan koca. "Sadece dosdoğru anlat bana, hiç cilalamadan. Neler oluyor? Gerçekten."

Yönetmenin teni mavi-gri ve ağır saldırıya maruz kalmış gibi görünüyor. "O... Buna ne yanıt vereceğimi bilmiyorum. Hiçbir şey mantıklı gelmiyor." Gözleri kahverengi üstüne ela beneklerle harelenmiş bilyeler.

"Eee, o tetikleyen olay neydi? Bana tek söyledikleri onun aniden sağır dilsiz olduğu ve bir tür Kafkaesk açlık grevine başladığı." Sesini bir oktav alçaltmaya çalışarak yutkunuyor.

"Bir sabah kafası biraz dağınık görünüyordu. Gözlerini dikmiş duvara bakıyordu. Hepsi bu. 'Bebeğim, iyi misin?' dedim. Bana dönüp gülümsedi. Öpüştük. İşe gittim. O da gitti, öyle sanıyorum. Herhangi bir gün gibiydi bence – yağmur yağdı, o kendi derslerine girdi, ben de kendiminkilere, komşunun köpeği havladı, posta geldi. O gece eve geldiğimde yerdeydi. Bilinci kapalıydı." Yönetmen derin bir nefes alıyor, bir insan vakumu gibi oksijeni çekiyor.

"Düşmüş mü? Öylece?" ÖLMÜŞ deme düşüp ÖLMÜŞ deme ÖLMÜŞ deme. Oyun yazarının büzücü kası seğiriyor. Sevgilisinin sesi kafasının içinde: *Sosyal kodlara dikkat et sosyal kodlara dikkat et sosyal kodlara.* Ama işe yaramıyor, hastane koridorunun ışıkları çok parlak, yönetmen çok fiziksel, yürüyen fiziksellik gibi ve oyun yazarının tüm bunları yazma arzusu yavaşça ona sokuluyor, her zaman olduğu gibi, kara harfler ve kelimeler gittikçe büyüyor, ta ki gözlerinin önünde beyaz zeminde yürüyene dek, insanlar kadar büyükler, karikatür-kaslı kolları ve omuzlarıyla ÖLMÜŞ kelimesi hepsinden büyük.

"Evet. Baksana, şu anda bundan konuşmayı gerçekten istemiyorum." Yönetmen gözlerini kapıyor ve başparmaklarıyla onları ovuşturuyor.

"Tamam, evet. Elbette. Benimle konuşacak bir doktor bulabilir miyim diye gidip bakayım."

"Biliyor musun?" diye neredeyse bağırıyor yönetmen. "Öyle yap. Seninle konuşacak bir doktor bul. Eminim siz New Yorklular böyle şeylerle hep karşılaşıyorsunuzdur, değil mi? Depresyon? Nevrozlar? Patolojiler? Ne söyleyeceklerini mi duymak istiyorsun? Bana anlattıkları hikâyenin aynısını söyleyecekler. *Onun hiçbir şeyi yok,* diyecekler sana. Tam bir fiziksel numune. Bak bakalım, bu seni ne kadar idare edecek."

"Onun hiçbir şeyi yok." Oyun yazarı baş ve işaretparmağının tırnaklarını üçerli gruplar halinde tıkırdatmaya başlıyor.

"Bak, özür dilerim," diyor yönetmen. "Dediğim gibi, şu an bundan konuşmak zor benim için. Pek uyumadım ve çocuğum da annemde..." Elleri yumruk halini alıyor. Yapacak hiçbir şeyi olmadan sallanan yumruklar.

"Anladım. Benden başka bir söz duymayacaksın." Ama oyun yazarı yalan söylüyor. Birden nefes kesen bir tehlike duygusu hissediyor. Birkaç cümle ağzının içinde sıraya giriyor. Yanağının iç kısmını ısırıyor.

Ama sonra tehditkâr bir *ding* sesi daha işitiliyor ve asansör kapısı boktan bir ağız gibi kocaman açılıyor tekrar.

Geldi işte, Bay Pislik. Ressam, sürülmüş eski koca, hazır ve nazır bir sikle yürüyen ego. Hangi salak davet etti onu?

Performans sanatçısı ayağa kalkıyor. Yönetmenin sırtı asansöre dönük, bu yüzden odanın tekrar sessizleştiğini fark edene dek ressamı görmüyor. Oyun yazarı kuşatılmış, tetikte ve saldırıya hazır hissediyor.

"Ne var, biri mi öldü burada? Hepiniz boktan cesetler gibi görünüyorsunuz." Ressam gevrek gevrek gülüyor. Bayat içki kokusu havayı dolduruyor.

Performans sanatçısının yüzü niyasin yemiş gibi kıpkırmızı kesiliyor; dur işareti yapar gibi elini kaldırıyor ve gözlerini kapıyor.

Oyun yazarı üçe kadar sayıyor; eylemi gerçekleşmeden önce hissedebiliyor.

Yönetmen, şimdiki koca, dönüyor, dönüyor, ressamı görüyor, ta ki bir adam diğeriyle yüz yüze gelene dek.

Yönetmen muhteşem bir sol kroşe savurup ressamı yere düşürüyor.

Ağızdan fışkıran kan yerin muşamba döşemesine saçılıyor.

Hizmetliler pervane gibi üşüşüyor.

Sonra, dakikalar gibi gelen üç saniye içinde, oyun yazarı kendini toparlıyor, hemen yönetmenin yanına gidiyor, onun kocaman kolunu tutuyor ve binadan dışarı çıkarıyor. Şu anda birilerinin tutuklanması saçmalık olur. Yönetmeni bir ÇIKIŞ kapısından merdiven boşluğuna çıkarıyor, otoparka varana dek aşağı aşağı aşağı iniyorlar.

Orada, otoparkta, her şey yavaşlayıp insan hızına iniyor. Yürüyen iki adam gibi yönetmenin arabasına yürüyorlar, gerçi aralarından biri adımları sayıyor. Yönetmenin öfkesini hâlâ hissedebiliyor. *Bir katlı otoparkta bu adamın ellerinde ölürsem, bir şekilde münasip bir son olur bu.* Nihayet, kız kardeşinin tehlikede olduğu anda ölmek.

Yönetmenin arabasının kapısına geliyorlar. Yönetmen ağzını tekrar açıyor, sonra kapıyor. Oyun yazarı onun omzuna dokunuyor. "Baksana, şimdi sadece eve git. İstirahat et. Bir değişiklik olursa sana haber vereceğim. Buradan biraz olsun uzaklaş. Dinlenmen lazım." Bu ayarlanmış sesin nereden çıktığı konusunda hiçbir fikri yok ama sevgilisinden geldiğini sanıyor. *Başkalarına empatiyle yaklaş başkalarına empatiyle yaklaş başkalarına empatiyle yaklaş. Başta rol yapman gerekse bile.* Rol mü yapıyordu?

Yönetmen arabaya binip uzaklaşıyor, stop lambaları çıkışı aydınlatıyor. Oyun yazarı üçlü adımlarla otoparktan çıkıp merdivene yöneliyor, oradan yukarı çıkıyor.

Hastane koridorunda, ressam şimdi bir sandalyede dik oturuyor, salya sümük ağlıyor, ölü beyaz koridorda yakışıksızlıklar örtbas edilmiş. *"Saksocu orospu çocuğu..."* Oyun yazarı salondan geçerken üç kez kendi dirseğine dokunuyor dokunuyor dokunuyor ve bir yere oturuyor.

Dizüstü bilgisayarını kucağına koyup onlara bakıyor – ressam ile performans sanatçısı– ve görüyor: Kadın *onun* için burada. Kız kardeşi için değil. Geleceğini biliyordu.

Şunlara bir bak. İnsanlı bir Batı Yakası tablosu gibiler. Çivit ve kan rengi cam parçaları, yabancı para, klasik mücevher ve küçük moda düğmeler, tasarım saç, oyuncak askerler ve maytap ve tel parçaları ve mermi kovanları ve kuş tüyleri, hayvan kemikleri, yarısı içilmiş bir esrarlı sigara ve bir avuç yabancı bira kapağı ve Dunhill izmaritleri gibiler. Jim Morrison'ın mezarında olmaları gerekirmiş gibi görünüyorlar. Père Lachaise. Courvoisier içmek. Ressam bir matara çıkarıyor. Oyun yazarı zoraki gülümsüyor.

Kriz ve umutsuzluk anlarında kimiz biz? Daha derin, daha gerçek kendimiz mi oluruz yoksa neşelenip bir kendilik halinden uzaklaşır mıyız, aniden sıcaklığa ya da ışığa yönelen pervaneler gibi normal anlamlardan zincirlerimizi koparır mıyız? Birisinin ölme ihtimali varken daha iyi insanlar mıyız ve eğer öyleyse, neden? Daha mı zayıfız yoksa daha mı güçlü? Güzel miyiz yoksa sefil mi? Ciddi miyiz yoksa karikatür mü? Canlı olduğumuzu hatırlatsın diye gizlice ölümü mü arzularız?

Ürperiyor. Bu saçmalık da neydi böyle? Bu kız kardeşinin sesi miydi, yoksa kendisinin mi? Üç kez el çırpıp şöyle diyor: "Pekâlâ millet – burada evrenin merkezi siz değilsiniz, tamam mı? Herkes *gerçekçi* olsun." Performans sanatçısı ile ressamın oluşturduğu yığına gidiyor. "Hepimiz burada böylece kalmaya çalışmayalım. Ona bir faydası yok. Zavallılık. Halimize bakın. Nöbetleşe kalmalıyız. Gelin de bana işlerinizi anlatın" –yan gözle performans sanatçısına

bakıyor– "ya da *her neyse*, program yapalım. Herkesi arayacağım. Bir ziyaret çizelgesi hazırlayacağım."

Ama yazdığı şey bu değil.

Sahne düzenini yazıyor.

Odaya bir doktor giriyor, planlanmış gibi adeta.

Geceyapımı

Gece göğü, uykusunda kızın içine bir hikâye işliyor.

Abisi, karla kaplı bir tarlada bir fareyi kovalayan tilki yavrusu. Bu tilki yavrusu, farenin izlerinin bittiği yerde doğrudan havaya sıçrıyor ve burun üstü beyaz battaniyenin içine düşüyor. Tilki ortaya çıkıyor ve kafasını sallayıp karı kürkünden temizliyor. Tilki gülüyor. Ağzında bir fare.

Annesi gökte bir ay gözü. Mükemmel bir beyazlığı yok, çürük tonları var. Ay gözü bütün dünyaya, şiddete ve âşıklara aynı şefkatle bakıyor, canlıya ve ölüye, çocuklara ve cam kemik hastalığı olan, yatakta eskiden karıları olanların etrafında cenin pozisyonunda kıvrılmış ihtiyar erkeklere, onların son nefeslerini almalarına, tavuklara ve porsuklara ve yılanlara ve ağaçlara, nehirlere ve kayalara ve nefeslere.

Babası bir ağaç değil.

Kızınkinden önceki bütün diğer babalar bırak ağaç olsun.

Onun babası bir kapı.

Herhangi bir yerde.

Herhangi bir zamanda.

Açılıyor ya da kapanıyor, hikâyeye ve kızın bu hikâyedeki yerine bağlı olarak.

Yönetmen

Yönetmen, bir kum torbasını ölümüne dövüyor.

Kısa süre önce ressamın suratına bir tane çaktıktan sonra, kum torbalarını yumruklamak ona daha tatminkâr geliyor. Evinin arkasındaki bahçede geceleri, yumruklar savurup pat pat sesler çıkarıyor. Bir adamın göğsünü ve karnını gözünde canlandırıyor. Yumruk halini almış hız aşırı bir hiddetle derinlere gömülüyor ve aynı hızla gerisingeri omza doğru çekiliyor. Bir daha. Bir daha. Çarpma sesi o kadar aşina ki farkında değil. İç rahatlatıcı.

Ataletle yüz yüze geldiğinde yapmayı bildiği şey bu.

Ya eylemi başlatan, bir erkeğin aptal kalbi değil de bedeniyse sadece?

Kalpten başka her şeyse.

Böylece arka bahçesindeki bu hayali adamı canını çıkarırcasına saatlerce dövüyor, dermanı kalmayana dek, sadece eğilmiş kesik kesik soluyan bir adam olana dek. Soğuk gecede nefesi önünde sis oluşturuyor. Kum torbasını öldürememesi iyi bir şey sanki. Başını öne eğiyor. Bu onu öldürüyor. Hayır, öldürmüyor onu. Ama anlayamadığı türden bir zorluğu var.

Karısı. Her şeyi yoluna koymak için yapabileceği nasıl

bir şey olmaz? Bu onda, bir şeylere tüm gücüyle vurma isteği yaratıyor.

Başını çevirip evine bakıyor. O da boş boş adama bakıyor. Karısız. Oğulsuz. Yaşamsız. İçeri giriyor ve pencereden tekrar bahçeye baktığında, tek gördüğü şey siyahlık, film başlamadan önceki ekran gibi, ay da beyaz bir projektör ışığı.

Yedi gündür ilk kez bu gece eve geldi. Kendine verdiği tek mola. Dövüşmek ve her şeyin kimyasal kaosundan uzaklaşmak için bir gece. Hiçbir ışığı açmadan yürüyüp mutfağa giriyor, buzdolabını açıyor, bir Newcastle birası alıyor, kapağını çevirip açıyor, floresan parlaklığın içinde dikilirken çoğunu içiyor. Sonra Everlast boks eldivenlerini çıkarıyor, ellerindeki sargıyı dikkatle çözüyor, siyah bantlar bitap yılanlar gibi yere düşüyor. Soğuk gece havası ile sıcak ev yaşamı arasındaki boşluğu sokuyorlar.

Bir bira daha alıyor, sonra karanlık ve cansız evin içinden karısının yazı odasına yürüyor. Onun kitaplığının önünde duruyor. Onun kendi kitaplarının, onun yazdığı kitapların olduğu rafa gözlerini dikip bakıyor. Gırtlağından akan bira göğsüne yayılıyor. Gırtlağı sıcak. Elleri ağrıyor. Birlikte geçirdikleri yaşam kafatasının içinde bir liste oluşturuyor, çünkü tek düşünebildiği ya da hissedebildiği şey bu.

Karısı yazar olmadan önce, istismar edilmiş bir kızdı.

Kendisi yönetmen olmadan önce, ihmal edilmiş bir oğuldu.

Kendisi sanata yönelmeden önce, bir kumarhanede fedaiydi.

Karısı sanata yönelmeden önce, okulu bırakmış bir bağımlıydı.

Her ikisi de kısa süre tutuklanmış ve hapse atılmıştı.

Her ikisi de yaşamlarını geri kazanmış, zekâlarıyla geçimlerini sürdürüyordu. Her ikisinde de görünmez yaralar, adaletsizlikler, ihanetler vardı, bunların hepsi içlerinde sessizdi.

İlk tanıştıklarında, yazarı Gold's Gym'e götürmüştü. Ona boks yapmayı, kendini savunmayı, kazara kendi burnuna yumruk atmış olsa bile sakin kalmayı öğretmişti. Yazar da onu yüzme havuzuna götürüp tur atmayı öğretmişti, çünkü suyun kendini özgür hissettiği tek yer olduğunu söylemişti ve yönetmen de klora alerjisi olmasına rağmen birkaç tur yüzmüştü.

Yazar onu *Parmaklıklar Arkasında* ve *Rıhtımlar Üzerinde* filmleriyle tanıştırmıştı.

Spor salonundan sonra, yönetmen ona çelloyla Bach çalmıştı.

Her ikisinin yaşamının da boktanlıkları açılıvermiş ve birbirine karışmıştı sanki.

Birisi olmalarından önce, birbirlerinin kollarında dönüşecekleri kişilerdi, her biri diğerine ulaşmak için zorlukları aşıyor, her biri ölüm yerine sanata varıyordu.

Kadın yaşamlarının ve arzularının ve korkularının hikâyelerini yazıyor.

Adam bu hikâyelere dayanan sanat filmleri çekiyor.

Kadın deneyimleri ve görüntüleri toplayıp bunları sayfaya döküyor.

Adam eylemleri ve görüntüleri alıp bunları bir ekrana yansıtıyor.

Kim onlar? Aşkları ne? Oğulları mı? Sanatları mı?

Adam karanlıkta onun kitaplarının sırtlarına dokunuyor.

Aşk kimsenin anlattığı şey değil. Daha kötü. Onun yüzünden her an ölebilirsiniz.

Karısının yazdığı, onun filme uyarladığı hikâyelerden birinin bulunduğu kitabı raftan çekip alıyor. Bu film neredeyse bitti. Kapanış sahnesi yazar. Soğuk bir kasım gününde, hiddetli okyanusa doğru çıplak yürüyor. Sarı saçları rüzgârla boğuşuyor. Dalgaların içine dizboyu girdikten sonra bile yürümeye devam ediyor. Onun filmini çekerken, suyun buz gibi olduğunu biliyordu. Kadının hiç duraksamayacağını da biliyordu. Yaklaşan dalgalara dosdoğru dalmaya yetecek kadar uzağa yürüdü, kamera ona dönüktü, oğulları yönetmenin sırtındaki bir taşıyıcıya tünemişti. Ardından dalgalara karşı yüzdü. Kabarmış beyaz köpüklere atılan cesur kulaçlar. Yeterince uzaklaştığında, "Kes!" diye bağırdı. Film çekimini durdurmasına yetecek kadar uzaklaştığında. Rüzgârın ve kıyıya çarpan dalgaların gürültüsünün içinden –soğuk bir gündü, plajda başka kimse yoktu– "*Dur! Geri gel!*" diye bağırmasına yol açacak kadar uzaklaştığında. Kadının ismi, ama fırtına ve dalgalar adamın sesini yutmuştu. Adamın sıkışan göğsü. Bedeni eylemeye geçmeye hazırlanırken hızla akan düşünceleri: Çocuğu kıyıya bırak botlarını çıkar montunu ve pantolonunu çıkar onun için okyanusa gir her ne kadar zayıf bir yüzücü olsan da onun için okyanusa gir suyun içinde kaybolmasını izleme. Omzundaki kayışı çözmeye yeltendiğinde, başının arkasında oğlunun sesi, "Anne," diye bir cıvıltı çıkarıyor.

Ama kadın durdu.

Adam karısının dönüp onlara baktığını gördü, kıyıdaki bir insana gözünü dikip bakmak için ara sıra sudan çıkan bir fok kafası gibi.

Sonra da dönüp onlara doğru yüzdü. Üşümüş ve titrer halde sudan çıktı, adam onu bir havluya sardı ve kadın ona sadece, hiçbir hüzün içermeyen bir sesle, "Çektin mi? Oldu mu?" diye sordu. Gülümserken bile dudakları maviydi, küçük bir denizkızı cesedi gibi.

Aşkları sanatları mı? Yaşamları sanat mı üretiyor?

Adam, onun yazı odasındaki kitapların sırtlarına bakıyor. Onun her şeyin öbür tarafı olduğunu hissediyor – kendi hareketinin, hızının, gücünün dengesi, alanı olduğunu. Eğer onun içinde yumruğu harekete geçiren şey ihtiyaçsa, o zaman kadının alanı bütün eylemi karşılıyor. Ama bu yumuşacık, romantik bir aşk değil. Yaratıcı ve yıkıcı. Kadının bedenini düşünüyor. Onun odasını sikmek istiyor. Bütün evi.

Birden yatak odasına gitme ihtiyacı hissediyor. Üst kata, evliliklerinin daha fazla seks içeren mekânına çıkıyor. Yatak odalarında, koyu şarap ve çivit rengi çarşafların yatağın üstünde dertop olduğunu görüyor. Sekslerinin kokusunu alabiliyor. Alacakaranlığı ve seksi bekleyen sönük mumlar, gölgelerde saklanıyor. Karısının uyuyan başının olması gerektiği yerdeki duvarın üstünde siyah-beyaz fotoğraflar var... neyin? Kendisi ile karısının. Öyle mi? Fotoğrafçı arkadaşları çekmişti, sevgi dolu. Öyle mi? Duraksıyor ve gözleri bunlara, ifşa ettikleri şeye, varlıklarına takılıyor. Meşeden yapılmış, mükemmel kare biçimli devasa çerçevelerde iki boyutlu kendileri. Kadının fotoğrafı: Yarısı sualtında, yarısı su üstünde, fok gibi ve hazırlıksız yakalanmış karısı. Saçları yosun gibi yayılmış. Adamın fotoğrafı: Bir kavga sahnesi, kendi kolu hareketin ortasında bulanık biçimde uzanmış, yüzünün yarısı çerçevede, yarısı değil, vuruşun nesnesi ta-

mamen karenin dışında. Yatağın dünyasının üstünde hapsedilmiş gibi görünen bu iki fotoğrafa bakıyor ve gerçekte neye baktığını merak ediyor. Gerçek mi bu? Göğsü biraz sızlıyor. Yatağın ucuna oturup dengesini sağlıyor.

Elleri komodinin çekmecesini karıştırıyor. Bakmıyor. Hissediyor. Deniz mavisi camdan pipo elini buluyor. Bir de herkesin evinde bulunan, plastik bir torba içindeki esrar. Çakmağın ebedi yaşamı buluyor parmaklarını. Bu şekilde yeniden boktan, normal bir adam gibi nefes alabiliyor. Ciğerlerini mantıklı bir zihnin gevşeme dumanıyla ve neşesiyle ve vaadiyle dolduruyor. Oğlunu özlüyor. Bedeni karısının hasretini çekiyor. Bencil ve hayvani ağırlığıyla. *Eve gel,* diye geçiriyor aklından, bir mantra gibi. *Eve yüz.*

Tek başına evlerinde, onsuz, ağlamadıklarında erkekler ne yaparsa onu yapıyor. Güzel bir hiddete bürünmüş yüzünü kendi elleriyle kapıyor ve başını eğiyor ve omuzları yükseliyor. Sessiz, pantomim ağlaması gibi bir şey. Sonra da içinden kopup geliyor, gırtlaktan sesler ve ardından bu sesler inlemeye dönüşüyor ve sonra da cam pipoyu kendi fotoğrafına fırlatıyor ve cam kırılıp her yere saçılıyor. Lanet olsun. Hiç hiç hiç sadece şu: Onu kurtaramıyor, iyileştiremiyor, *her şeyi yoluna koyamıyor.* Oğlunu sevmekten ve karısını sevmekten ve beklemekten başka yapabileceği bir şey yok. Yatağın kenarında oturuyor.

Eylemsiz bir adam nedir ki?

Başını düşürüyor, mağlup.

Onu o zaman görüyor, bacaklarında duran kabuk tutup sertleşmiş ellerinin ötesinde, önünde yuvarlanan hırpalanmış dizlerini aşıp ahşap zemine öylece çaresizce kök salmış ayaklarının dibinde. Yatağın altından sessizce çıkıvermiş

bir kitap kenarı. Düşünmeden eğilip alıyor onu. Bu, evlerini raf raf dolduranlar gibi, yayımlanmış bir kitap değil. Karısının kitaplarından biri değil ama yine de kesinlikle onun kitabı. Bu, insanların dünyadan uzak tutma niyetiyle yazdığı kitaplardan biri. Bu bir günlük. Kapağı parlak kırmızı ve yıpranmış. Deri bir kayış etrafına birkaç kez sarılmış. Tepeden bir kalem periskop gibi çıkmış.

Kitabı açan bir çocukmuş gibi usul usul, rastgele sayfalara bakıyor. Onu karıştırıyor. Kadının romanı. Yazdığı roman... önceden yazdığı. Öykü parçaları, küçük eskizler ve notlar, sayfalar dolusu anlatı. Bir sayfada durup okumaya başlıyor, ışık niyetine sadece ay var:

Kız

Kendi Doğu Avrupa imgeni gözünde canlandırmalısın.
Zihninde.
O imge her neyse.
Sana nasıl geliyorsa.
Kış.
O beyazlık...
Bir kış gecesinde kız dışarıda yürüyor, artık bir çocuk değil, ayakkabıları kara basıyor, kolları kendini sarmış, sırtı kendisininkine değil de bir başka eve dönük. Tüm ailesini gözünün önünde atomlarına ayıran patlamadan bir yıl sonra. Bu, onu –savaş yetimini, hiçliğin kızını– barındıran, dul bir kadınla birlikte yaşadığı ev.

Bir dakikalığına okumayı bırakıyor. Bu kızı tanıdığını hissediyor. Onu görebilirmiş gibi hissediyor. Bunu daha

önce okumuş muydu? Hayır, imkânsız. Bakışlarını tekrar indirip okumaya devam ediyor ve okurken kadrajlanmış imgeler görmeye başlıyor:

Dokuzuncu gün, kadın kıza doğrudan yemek götürüyor. Yere çömeliyor. Kız hemen yarattıklarını işaret etmeye ve isimlerini söylemeye başlıyor. Kadın başını sallıyor. Havuç yiyorlar. Kız isimlerini saymayı kesince kadın, bir sopa ormanında barınıyor gibi görünen pürüzsüz bir mavi-gri taşa işaret ediyor.

Vilkas, diyor kız.

Kurt.

Onuncu gün, kız şehri bitiriyor ve dul kadının evine giriyor.

Bu evin içi kitaplarla ve fotoğraflarla dopdolu. Her yerden ve tüm zamanlardan kitaplar ve kitaplar. Eski kan gibi kırmızımsı kahverengi sırtları olan eski tarih kitapları, Batı'nın parıltısı ve coşkusuyla daha yakın zamanda yayımlanmış kitaplar. Aşırı büyük kitaplar ve avuç içi kadar kitaplar, akla gelebilecek her renkte, odayı sesler gibi dolduran başlıkları. Kitaplar ve fotoğraflar, tabak çanaktan ya da mobilyadan daha fazla kitap ve fotoğraf. Paris'in ve Almanya'nın, Amerika, Polonya, Prag, Moskova'nın fotoğrafları. Havanın soğuk olduğunu gösteren paltoları ve şapkalarıyla meydanlardaki kalabalıkların fotoğrafları, bir şeyler yiyip içmek için tarladaki işlerine ara vermiş, suratları elma kadar toparlak ve kırmızı çiftçiler ile köylülerin fotoğrafları. Ormana girerken ya da ormandan çıkarken çekilmiş hayvan fotoğrafları, ürkek ve yere yakın hayvan yüzleri, türler arasındaki uzaklığa işaret eden hayvan gözleri. Ağaçların ve evlerin ve festivallerin, müzisyenlerin ve sanatçıların ve annelerin, devlet büyükle-

rinin ve çocukların, askerlerin ve silahların ve tankların ve cesetlerin ve kıpkırmızı kesilmiş karın kitapları ile fotoğrafları. Sanata dair kitaplar kitaplar. Dulun fotoğrafları. Onun ellerinin. Yanağının ve saçının. Yakasının beyazlığı ve ensesi. Tutuklanan, dövülen ve bir Sibirya hapishanesine zorla kaçırılan kocasının çektiği fotoğraflar.

Kaybın yıktığı dul ile havaya-uçurulup-paramparça-edilmiş ailesi olan kız, sanattan yapılmış bu evde birlikte yaşamaya başlıyor.

Sanattan yapılmış bu ev.

Adamın kalbi güm güm çarpıyor. Kafası güm güm çarpıyor. Hayır – kapı bu. Ön kapıda biri var. Başta kaskatı, karısının kelimelerindeki bir kızın kar-kaplı hikâyesinde mahsur kalmış halde. Sonra karanlıktaki kendi evine dönüyor. Günlüğü bir kolun altına sıkıştırıyor ve ses ile harekete doğru ilerliyor.

Hareketli Eylem

Şair. Kapıdaki. Yönetmen kalın cam delikten kadının yüzünü seçebiliyor. Açıyor. Gece havası psişesini neredeyse ikiye bölüyor.

Kadın kısacık kesilmiş saçlarını sıvazlıyor ve siyah motorcu montunun derisi sızlanan bir ses çıkarıyor.

Adam onu kucaklıyor. Sarılmak tuhaf, günlük hâlâ kolunun altında. Şairin bedeni ona, kendisininkinde hissetmediği bir canlılık duyumsatıyor. Akım doluymuş gibi.

Şair kendini çekip ondan uzaklaşıyor ve eve giriyor. "Bir ışık açacak mısın yoksa sinemadaymışız gibi sadece karanlıkta oturalım mı istiyorsun?" diyor.

"Affedersin. Ben sadece..."

"Yorgun musun?"

Yönetmen bir lambayı yakıyor. Odaya bal rengi ışık doluyor. Karısının Balvenie viski şişesini getirmek için mutfağa gidiyor. Şişeyi şaire veriyor. Kadın ona teşekkür ediyor, ardından doğrudan şişeden içmeye koyuluyor. Adam onun boynunu ekran boyutunda görüyor: Filmi çekilesi kaslar, gerçek bir içkici gibi kafası geriye gidip geliyor. Onun erkeksiliği hoşuna gidiyor. İyi anlaşıyorlar.

Şair adama dikkatle bakıyor. "Burada birlikte öylece

oturalım mı istersin, yoksa konuşasın var mı?" Siyah deri ceketinin cebinden kalın bir cigaralık ile bir çakmak çıkarıyor, onu dudaklarının arasında ıslatıyor, yakıyor ve adama uzatıyor.

Yönetmen bir şey söylemiyor ama cigaralığı sorgulayan bakışlarla aralarında tutup soruyor: *Gümrük?*

Şair başını sağa sola sallıyor. "Bu tarafa geçince aldım. Adamım saklıyordu."

Yönetmen onun burada olmasına memnun. Şair karşısındaki koltukta, sanki her şey olması gerektiği gibi.

"Bir şey *yapmamız* gerek," diyor kadın. Kelimeleri adamın bedeninde yankılanıyor.

Yönetmen boş bira şişesini önlerindeki sehpaya vurup paramparça ediyor. Bu ses şairin boynundaki ve çenesindeki damarları geriyor ama o irkilmiyor.

Sessizlik.

Yönetmen, gece tümüyle normal geçiyormuş gibi günlüğü sehpanın üstüne koyuyor. Biri herhangi bir ilişkiden nasıl sağ çıkabilir? Biri insanların arasında, onları ya da kendini öldürmeden nasıl hareket edebilir?

İkisi gözlerini dikip bu nesneye bakıyor.

"Evet. Bilmiyorum," diyor yönetmen. "Bu onun. İçinde önemli olabilecek herhangi bir şey var mı bilmiyorum. Sana bunu neden anlattığımı bile bilmiyorum."

"Dur bir bakayım." Şair elini uzatıyor.

Yönetmen günlüğün daha önce okuduğu yerini açıp onu şaire veriyor. Başını ellerinin arasına koyuyor çünkü her an ensesinden kopabilecekmiş gibi hissediyor. Kısmen bunun olmasını diliyor. Şair okumaya başladığı anda, yazarın hikâyesi fiziğin büyüsünün etkisindeki görünmez sı-

caklık gibi etraflarını sarıyor. Kadın, yazarın kelimelerini yüksek sesle okuyor:

Bir gün kız, dulun evinde bir şiir okuyor. Şiirin hemen yanında şairin bir resmi var: Walt Whitman. Resmi görür görmez, kızın hayal gücü çok uzun bir zamandır dokunulmamış bir şeyi çağırıyor. Bir baba. Patlamadan önce kızın babası bir şairdi. İşte. Bir düşünce, "baba," bir düşünce, "şair," ve bu onu öldürmüyor. Kız gözlerini kapıyor ve sarı saçının düğümlerine parmaklarını sokuyor ve geriye gidiyor, belki de ilk kez, patlamadan önceki babasının, ailesinin anısına.

Babası şairdi, annesi dokumacı. Babası sadece elleriyle her şeyi planlayıp inşa edebilirdi, annesi şarkı söyleyebilir, ilaç yapabilir ve bir çocuğu sakinleştirip rüyaya dalmasını sağlayabilirdi – oldukları her şey, elleri arasında gerçekleşiyordu. Babası kıza şiirler ve çamurdan ve samandan ve ağaç parçalarından nasıl küçük bir şehir inşa edebileceğini öğretti. Annesi ona şarkılar ve kumaş ve renkle nasıl bir desen yapılabileceğini öğretti. Bir de abisi vardı. Bu kelimenin bir fikre dönüşmesine izin veriyor. Abi. Onun ellerinin dokunuşunu hatırlıyor. Yanakları buluştuğunda paylaştıkları sıcaklığı. Geceleyin uykuya dalmadan önce, abisinin yanında nasıl koktuğunu. Dokumacı annesi. Şair babası. Diğer yarısı: Abisi.

Tekrar Walt Whitman'ın resmine bakıyor. Merak ediyor: Şarkıları sadece kızına, karısına ve oğluna ise bir şair gerçekten şair sayılır mı? Olağanüstü lirikleri sadece çocuklarını ay fısıltısı gibi uyutmak ya da bir evi yıldız-biçimli rüyalarla doldurmak içinse? Kelimelerini, ismini, yüzünün bir resmini taşıyan hiçbir kitap yoksa bir şair, şair midir?

O, şair babasının ölü-olmayan kızı.

Hatırasında dört yaşında. Donmuş bir gölün yanındaki karanlık çökmüş ormanda babasının omuzlarında. Ormanı tam içine girmeden, kenarından dolanıyorlar; orman hayvanları onların hareketlerini dikkatle izliyor. Kız gülüyor, böyle hatırlıyor: Babasının kulaklarını sıkıca tutmuş, babası şöyle diyor, "O kadar sıkı tutma küçüğüm, babanın kulaklarını koparacaksın!" Kızın kahkahası, bir de adamın.

Burada, o görüntünün içinde ölmeyi istemek sevgi mi?

Ölü-olmayan kız.

Daha sonra babası o anın bir sözlü tarihini yaratıyor, yemeklerden, işten, küçük aile –bir karı, bir oğul, bir kız– yerlerine yerleşip birbirlerine dokunduktan ve içtikten ve ev kokularıyla ateşin arasında gidip geldikten sonra büyük ateşlerin etrafında onu anlatıyor da anlatıyor. Çünkü orada kızın babasına olan sevgisinin yanı sıra başka bir şey daha vardı. Dizleri onun yanaklarına baskı yaptı. Bir hikâye. Hayvanlarla ilgili bir hikâye.

"Bir ren geyiği, donmuş bir gölün yanındaki bir ormana doğru ailesiyle birlikte yürüyordu. En küçüğü düşüp sakatlandı ve doğum yüzünden halihazırda çok yorgun olan anne onu taşımakta ısrar etti. Anne gittikçe daha fazla yorgun düştü ve bir noktada bitkinlikten öyle hezeyanlı bir hale geldi ki o küçük canın, büyük beyaz düzlüğe kaymasına mani olamadı. Bir insan kızla babası, tam ölmek üzereyken küçük şeye rast geldi. Kız başını tuttu ve baba gözleri kapalı halde çok eski bir şarkı söyledi. Yapılması gereken buydu. Sonra yavru öldü."

Ve babası bu sonu besteyle, güfteyle anlatıyor. Ama kızın hayal gücü... geziniyor.

Kız kafasının içinde, ölmek üzere olan hayvana rast gelen babayla kız hikâyesinin sonunun ötesinde kendi hikâyesini sürdürdü. Kendi hikâyesinde, En küçük ren geyiğinin son gördüğü şey neydi, diye merak ediyor kız. Bulanıklığın ve buzun içinde gözden kaybolan kendi hayvan babası ile hayvan annesinin görüntüsü müydü? Ya da belki tesadüfen kendisini görmüştü, onu ve babasını, bilincini kaybetmeden önce. Eğer gördüğü hayvan babasının güçlü sırtı ile hayvan annesinin bacaklarının yumuşak ritmiyse, belki göçüşü sonsuza dek yuvaya dönmek gibi olmuştu. Ve eğer son gördüğü insan kızla babasıysa, belki türlerindeki farklılık büyük bir çözülmeyle kar gibi erimişti, o kelimesi ile kendi kelimesi birbiri, kız ile ren geyiği olmuştu, belki kalplerinin çarpışı sadece dünyanın ahengine dönüşmüştü, belki bedenleri hayvan geçmişlerine dönmüştü – maddenin enerjisini yayan el ile toynak.

Hikâyeyi çok seviyor, babasının anlattığı bu hikâyeyi, bir de ailesi havaya uçup paramparça olmadan önce anlattığını – bedenleri havaya uçup moleküllere ve ışığa ve enerjiye dönüşmüştü. Babasız, güzelim hikâye şiir.

Ölene dek seveceği bir hikâye oluyor bu.

Ölü-olmayan kız.

Bu, çocukların hikâyesi.

Şair cigaralığın sonunu avcunun içinde söndürüyor. "Ne zamandır yazıyor bunu?"

Yönetmen yanıtlıyor: "Yaklaşık yedi yıldır."

Ama sonra ön kapı açılıyor ve oyun yazarı durdurulamaz devasa bir pervane gibi içeri dalıyor. "Dinle," diye bağırıyor nefes nefese.

Yönetmen ayağa kalkıyor.

"Dediler ki..." diyor tükürükler saçarak.

Yönetmen oyun yazarına doğru yürüyor ve tek kelime etmeden onu kollarından yakalayıp bir an azıcık yerden yukarı kaldırıyor.

"Onun geceyi atlatıp atlatamayacağını bilmediklerini söylediler. Bir şey yutup yutmadığına karar vermeye çalışıyorlar. Sabaha kadar bilemeyecekler bunu. Güneş doğunca gelin dediler. O zamana dek bunun geçmiş olması gerektiğini söylediler. Öyle ya da böyle." Kelimeleri nefeslerin içinde çözünüyor.

Bir şey yapmamız gerek.

Yönetmen oyun yazarını bırakıyor, masadan araba anahtarını alıp çıkmak için ön kapıya yöneliyor. Ön kapı açık bir ağız gibi arkasından savruluyor.

Bir kocanın kendi garaj girişinde ve mahallede patinaj yapma sesini dinlerlerken, oyun yazarı şaire bakıyor, bir de kırık cama.

Şair yazarın günlüğünü çocukmuş gibi özenle kucaklıyor.

Oyun yazarı kendini kollarıyla sarıyor. "Ne yapalım?"

Şairin bakışları onu aşıp geceye dikiliyor. Ardından bakışlarını, yazar ile yönetmenin evinin, hepsinin birbirini tanıdığı evin oturma odasının duvarına, hepsinin gördüğü fotoğrafın olduğu duvara çeviriyor.

Yas ve travma hakkında düşünüyor, bunların bir kadının içinde nasıl saklanabildiğini, nasıl tekrar ortaya çıkabildiğini.

Oyun yazarı onun gözlerini izliyor, ta ki gördüğü şeyi görene dek.

Fotoğrafçının çerçevelenmiş karesi, patlamayla aydınlanmış yetim kız, öne doğru havaya uçan bir kız, ateşten

çıkan bir kız, fotoğraftan ve zamandan dünyaya fırlayıverecekmiş gibi görünen bir kız

"Ne olduğunu biliyorum," diyor şair.

İfade

Kız, gözlerinden ve ağzından turuncu ışıklar saçan kırmızı bir yüz çizdiğinde, dul soruyor: "Bu senin yüzün mü? Öfkeli misin?"

Kız, deniz mavisi gözleri ve yeşil bir ağzı, yosun gibi saçları olan çivit rengi bir yüz çizdiğinde, dul soruyor: "Bu senin yüzün mü? Yüzüyor musun?"

Kız, parlak mavi gözleri ve güneşin ışınları gibi yayılmış altın rengi saçları olan, parlak sarı bir yüz çizdiğinde dul soruyor: "Bu senin yüzün mü? Mutlu musun?"

Ve kız, kızıl bir çentiğin gözü, burnu, ağzı kestiği, görüntüyü resmen parçalarına ayırdığı siyah bir yüz çizdiğinde, dul soruyor: "Bu senin yüzün mü? Bu senin korkun mu?"

Kız ancak bir kızınkine benzeyen, ifadesiz, düz, sakin, sadece bakan bir kız, gülümsemeyen ama olumsuz da olmayan bir yüz çizdiğinde, dul kıza yüzlerle ilgili sorular sormayı bırakıyor. Dul gülümsüyor ve bu sessiz, sakin kız resmini oturma odasının duvarına asıyor.

Kız işine geri dönüyor. Her renk canlı.

Ahşap üstündeki yüzlerce yüz – yüzlerden oluşan bir orman canlanabilirmiş gibi.

Ressam

Sabahın üçü. Susamış. Siktirik yönetmenin yüzünü dağıtmaya çalıştığı yeri, çenesi acıyor. Performans sanatçısının çatı katı dairesindeki çekyatta, kadının yanında yatıyor. Onu hastaneden buraya yanında getirmişti ve ilk kez de değil. Bunu yıllardır yapıyorlar. Tayfanın geri kalanı onu küçük gruplarından sürmüş olabilirdi ama kadın bunu yapmadı. Onlardan uzak durduğu sürece, eskiden karısı olan kadından uzak durduğu sürece, onların söyleyebileceği ya da yapabileceği lanet olası hiçbir şey yok.

Her neyse. Performans sanatçısının odasında etrafına bakıyor. Kadın horluyor. Onun düşünmemeye ihtiyacı var. Fena halde. Komodinin üstündeki yarısı boş şarap şişesine uzanıyor ve geri kalanını tek seferde içiyor. Boş duvara bakıyor. Ayağa kalkıyor. Çıplak adam yumuşak adımlarla mutfağa gidiyor, başka bir şişe şarap buluyor, onu açıyor, yatak odasına götürüyor. Yarısını içiyor. Yerdeki bazı CD'leri karıştırıyor, *The Doors*'u buluyor. Onu CD-çalara takıyor. Ses alçak. Uyuyor, azgın kadın. Şişeyi bitiriyor. Tekrar uzanıyor.

Orada ıslanmış bir ceset gibi uzanırken, bu istisnai sevgilinin yanında –hep biraz seksi bir Nabokov kızı gibi gö-

rünmüştür ona, soluk gergin teni, sivri memeleri ve kalça kemikleri, kız-oğlan yapısı, sonsuza dek on iki yaşında gibi görünen o kadınlardan biri– kendi hayatını bir dizi kadın bedeni halinde düşünüyor. Girdiği her odadaki, her ülkedeki, her galerideki, her bardaki, her mağazadaki ya da postanedeki ya da restorandaki kadın bedenleri. Evli kadınlar ve bekâr kadınlar, meslek sahibi kadınlar ve işçi kızlar, terapi gören kadınlar ve paralı kadınlar ve çok az İngilizce konuşan kadınlar, bağımlı kadınlar ve sanatçı kadınlar ve ünlü kadınlar ve sefil kadınlar ve dibine dek kullanılmış kadınlar ve birinin-kızı kadınlar. Her yaştan kadın. Fırtınadaki sürücüler.[1] İçiyor.

Eski karısına dair bir hatırası var. Onun bedeni, yiyip yutan eşin aşk deliği. Onu terk ettiği günü düşünüyor, şöyle bir şey düşündüğünü hatırlıyor: *Kolay oldu.* Bu odadan, evden, ülkeden çıkıp gidebilirim. Miles Davis'i ve Nina Simone'u ve Frida siktiğimin Kahlo'sunu ve Marguerite Duras'yı seviyormuş gibi yapmayı bırakabilirim. Başka bir eve ya da eyalete ya da ülkeye gidebilirim ve Amerikalı olmayan kadınlar suratımın üstüne oturabilir.

O, yüzlerin resmini yapıyor. Soyut yüzler, tekrar ve tekrar ve tekrar. "Tanrı'ya Dargınım: Samimi Portreler" başlıklı, iki buçuk metreye iki buçuk metre bir soyut yüzler serisinden oluşan son sergisinde birinin ona söylediği bir şeyi düşünüyor. O kişi ona şöyle demişti: "Neden bu yüzler acı çekiyormuş gibi görünüyor?" Açılışın üstünden yarım saat geçmiş ve o yedi kadeh şarap içmişti. Şöyle yanıt verdi: "Bir dahaki sefere sevdiğin birini öperken gözlerini aç. Yüzlerinin neye benzediğini düşün. Buna yakın. Bu kadar

1 *Riders on the Storm.* The Doors parçasına gönderme. (ç.n.)

benzer. O kadar benzer ki katlanamazsın. Çarpık." Sonra yolunun üstündeki iki şarap şişesini alıp, bir çift tabancası olan bir kovboy gibi yürüyüp uzaklaşmıştı.

Yeniden eski karısının yüzünü görüyor. Ama bu hatıra, diğer insanların hatıralarına benzemiyor. Bu bir geçmiş hayali değil. Bir geriye dönüş değil. Tümüyle bir şimdinin içinde. Çünkü o böyle yaşıyor. Bir şimdinin içinde. Rüyaların işleyişi gibi. Bir hikâye olup bir yaşam olup bir adam olan bir görüntü ve ardından şimdi. Şarabın şimdisi, seksin şimdisi, resmin şimdisi. Bu yüzden, kadının şimdisi çok uzakta, küçük beyaz bir hastane odasında olsa da adam eskiden-nasıl-olduklarını bir şimdide görüyor.

Yazar. Ressam. Kadın eskiden onun pantolonlarını giyerdi. Adam eskiden onun eteklerini giyerdi. Kadının kafasının yarısı tıraşlıydı. Adamın saçları sırtının ortasından aşağı dökülürdü. Kadın kalçasında seviyordu. Adam sırtında seviyordu. Kadın para kazanıyordu. Adam yemek yapıyordu. Karıyla sakin hayat, natürmort.

Adam karısının yüzünü görüyor. O zamanki-evlerinin mutfağında. Kadının yüz hatlarını görüyor, renkli ve fırça darbeleriyle. O zamanki-mutfaklarına giriyor, arka kapıdan çıkıyor, arka bahçedeki atölyesine yürüyor. Kadın lavabodan dönüp, "Seni seviyorum," diyor. Adam düşünüyor: Beni nasıl sevebilirsin? Bu canına okunmuş bir sevgi. Bu anne sevgisi. İnsafsız ve saplantılı. Ardından düşünüyor: Sevgi bir yüz deliğinden çıkan soyut bir kelime.

Zihin gözünde, kadının yüzü amorf bir hal alıyor. Kendini uzaklaşırken, karıevinden çıkarken izliyor. Kapıyı kapatıyor. Kadının evinin arkasındaki o zamanki-atölyesine giriyor. İkinci bir kapıyı kapatıyor. Ev olmayan, kadın olmayan

bir oda. Kendine ait bir oda. Sanatının odası. Sonra da kendi benliğinin imgesi, bütün kadın imgelerini bastırıyor.

Kendisinin o zamanki-imgesinin içinde, karanlıkta atölyesinde oturuyor. Eli yüzünde geziniyor, karanlıktan bozulmuş bir yüz, eli arzuluyor, parmakları biçimin hasretini çekiyor. Beş delik: Gözler. Burun delikleri. Ağız. Yüzü. Bu odaya yüzlerce, belki binlerce kez girdi. Daima gerçeklikten kopmuş gibi çıkıp gidiyor. Sanatın karşısında bir adam nedir ki? Küçük bir karikatür.

Evin içinde neler olduğunu biliyor. Evin içinde gece. Komedi dizileri ve kablolu haberleri ve reklamlar kendilerini amaçsızca tekrar ediyor. İnsanlar ölüyor, yorumcular konuşuyor. Yiyecek, buzdolabının sıkıcı vızıltısı içinde saklanıyor. Evlilik nesneleri sesler ve imgeler yaratıyor: Buzdolabı ve ocak ve televizyon ve yatak. Karıevi. Bu düşünceler onu öldürüyor. Onları defedemezse ölecek. Onların en hafif yankısı bile zihninin içindeyken kesinlikle resim yapamaz.

O zamanki kendisi cebinden bir cigaralık çıkarıyor, görmeden yakıyor. Bir hiçlik olmasını dilediği şeyi içine çekerken, cigaralığın ucu bir an kıpkırmızı parlıyor. Saniyeler içinde her şey daha basitleşiyor. Eğer sadece hiçliği ve etrafındaki karanlığı içine çekerse ve arkasındaki karıevinin ışığını nefesiyle dışarı verirse, kendini öldürmesine gerek kalmayacak. O zaman lambayı açabilir. Ellerden daha aşina olan renk katmanlarının ve tüplerin ve fırçaların ve tinerin ve beziryağının durduğu masaya gidiyor.

Bu ritüel hep aynı. Volta atarak ve kafatasını düşünmeyi kesmeye teskin ederek geçirilen saatler. Sıvılaşma. Şarap. Şişelerde ve sürahilerde ve yarı dolu kavanozlarda. Şarap ve şarap ve şarap ve daha fazla şarap. Aklı kaybet. Kaybet

onu. Jim Morrison. Daha fazla şarap. Düşünceler uzaklaşmaya başlıyor, cigaralık hiçliğe doğru eksiliyor, hâlâ bir tanrı varmış gibi, merhametli ve samimi. Dişlerinin bile ona gizemli geldiğini hissetmeyi bekliyor.

Kendisinin bu görüntüsünde rahatça kaybolmuş halde, bunu izlemeyi sürdürüyor. O zamanki-kendisi, kadının dikkatle kurulmuş cümlelerinden birkaçını anlamaya yetecek kadar bir zamanda bir şişe şarap içiyor. Çenesinden ve ağzından akıyor. Göğsünde azıcık yanıyor. Bütün giysilerini çıkarmaya karar veriyor. Bir çivit mavisi tomarını avcuna fışkırtıyor. Ansızın odanın öbür ucuna yürüyor. Düşünmeksizin. Tuvale çamur gibi bir avuç çivit mavisiyle saldırıyor. Sonra geri çekiliyor, tekrar masaya gidiyor. Aşağı bakmasına gerek yok. Elleri alet edevat yığınlarını ve silindir biçimli kalın boya tüplerini, çeşitli fırça kıllarını, ince sıvılarla ya da bir göz peltesi kadar yoğun sıvılarla dolu kavanozları körler alfabesini okur gibi okuyor, ta ki eli yarısı sıkılmış tombul bir oniks tüpünü bulup çıkarana dek.

Başka bir yarım şişe şarabı, çoğu insanın bir fikir düşündüklerini ya da bir nesneye ilgiyle baktıklarını söyleyeceği zaman diliminde tüketiyor. Baş ve işaretparmakları arasındaki küçücük beyaz plastik kapağı açıyor, başka artıklarla birlikte onu fırlatıp yere atıyor. Avcunu oniksle dolduruyor. İki elini birbirine bastırıp sıkıyor. Oda terebentin, beziryağı aroması ve saf renkle delik deşik. Gözlerini kapayıp yüzünü boyuyor. Göz vadilerinin izini takip ederek sürüyor, burnunun etrafında bir dua şekli yapıyor, ağzına siyah geniş bir tokat vuruyor. Duruyor. Kendisini yüzsüzleştirdi. Gülüyor. İçiyor. Ardından rengi boynundan aşağı, omuzlarının arasındaki kemiklere kadar yayıyor.

Kendisinin bu görüntüsü – geçmişte olduğu gibi, onu şimdiki zamana döndürüyor. Doğduğumuz bu eve. Fırlatıldığımız bu dünyaya.

O zamanki-kendisinin ellerini tekrar boyayla doldurup göğsünden ve karnından aşağı, penisine doğru sert daireler çizerek iniyor. Belli belirsiz bir yüz ortaya çıkıyor, tek bir göz, grotesk biçimde hayvani. Penisini bir boya tüpüymüş gibi sıkıyor. İnci renginde küçük bir sıvı sızıntısı oluyor. Hayalarını avuçluyor. Bir boya tüpü daha sıkıp sikini kaplıyor, serin kalın ıslak, ve aşağı yukarı kayıp duran bir el-penis ovuşuna başlıyor, soğuktan sıcağa. Kalçaları hayvan, başı neredeyse dik tutulamayacak kadar ağır. Dişleri sıkılı gözleri kapalı teni terliyor omurga sinir ve kasları anlamı yıkarak esniyor. Boşalmaya yakınken serbest elini kıçına götürüyor ve boyalı bir parmağı içine sokuyor. Kıçından vakum sesleri çıkıyor ve penis-eli yağ ve su gibi gelen yapışkan şeyi, otuzbirden çıkan ve birlikte kaygan olan bu sıvıları karşılıyor. Kıç deliği boşalmaya kasılmalarla eşlik ediyor, ta ki siki suskun, beceriksiz, yüzsüz halde boya ve meni olup çözülene dek.

Nefesleri yavaşlıyor. Elini ressam masasına uzatıp hissediyor. Bir bıçak eline, bir fırçadan daha yakın. Bunun hiçbir büyük sonucu yok. Kesiyor. Bilekten değil. Kendi çenesinden, kulaktan biraz aşağı, bir alıntı gibi. Sıcak sıvı boynundan aşağı bir akıntı gibi süzülüyor, uçta göl oluşturuyor ve penisinin kenarında incecik bir akıntı. Yüzü açılmış. Ağzı tükürükle doluyor. Dişleri sakin ve boğulmuş.

O zaman, ancak o zaman gerçek bir niyetle tuvale ilerliyor. Bu resimde hiçbir sorun yok. Onda hiçbir sorun yok. Kendisini tuvale bastırıyor ve bir bedenin parçaları beyaz-

lığa gelişigüzel kaotik biçimler bulaştırıyor. Çılgınca, fiziksel olarak, bedeniyle, elleriyle, fırçalarla, yağlarla, sıvılarla, kanla resim yapıyor. Çünkü bu kısmen onun ünlü olma talebi yüzünden – devasa soyut yüzler çizmek için beden sıvılarını boyayla karıştırıp kullanması. Lisanın ve düşüncenin dışında bir benliğin sıvılarıyla resim yapıyor, beyaz tuvalin üstüne rengin barbarca saldırıları halinde resim yapıyor – siyahla ya da kök boya kırmızısıyla, Prusya mavisiyle, yanık kahverengiyle karşı saldırıda bulunuyor.

O ancak soyutlamanın ve ifadenin ve kaosun içinde yaşayabiliyor.

Tükenmiş bedeninden geriye kalan boşlukta, yine soyut bir yüz resmi yaptı. İki buçuk metreye iki buçuk metre. Bu bir erkeğin yüzü olabilir ve bu bir kadının yüzü olabilir. Veya her ikisinin de.

Geçmişindeki-kendisinin imgesinde –hatırlıyor– kendinden geçiyor. Ama şimdiki zamanında, sabah olana dek o adamı izlemeyi sürdürüyor.

Sabahleyin onu sigara içerken, bitkin ve kamburu çıkmış ve düşünceli buluyor. Eve dönmüş olması gerekirdi. Yazarla ressamın, kocayla karının evi. Karıyla sakin hayat, natürmort. Eğer eve dönecek olursa, öleceğini düşünüyor. Sevginin ne olduğu önemli değil. Öyle bir şey varsa bile. Aile yaşantısına dönerse ölecek. Onun için mesele şu: Karı ya da ölüm.

O zamanki-kendisinin imgesinde sigarayı söndürüyor ve çenesinin yanındaki kesik kanayana kadar deriyi sıkıyor. Yüz tane terebentin mendiliyle beceriksizce siliniyor

ve giyiniyor. Teni fena halde sızlıyor. Bir yangından ya da patlamadan falan çıkmış gibi görünüyor. Şimdi bir kibrit çaksa alev alır. Bir şarap şişesinin ağzındaki mantarı dişiyle ısırıp çekiyor, ağzını onun ağzına dayıyor ve içiyor. Kan ve şarap tadı alıyor. Şişenin ağzının kendi ağzını boğmasını diliyor. Gözyaşları sıcak akıyor. Sonra da terebentinli teninde buharlaşıyor.

İşte o zaman oluyor. Yüz resmine bakıyor. Bir adamın yüzü olabilir ve bir kadının yüzü olabilir ve her ikisi birden olabilir. Eve değil de arabaya doğru yürüyor. Markete, hayatlarının bildik ya da sıradan bir mekânına, köşedeki bara, parka, dağlara sürmüyor arabayı. Şehir merkezine sürüyor ve arabadan iniyor ve yarı yaşından, yarı ömründen küçük bir kadının dairesinin kapısına yürüyor. Yaralarıyla ve boyayla ve bok ve meni ve sabah şarabı kokusuyla kapıyı çalıyor ve kadın kapıyı açıyor. Karısıyla olan yaşamından uzak bir odaya ve kadın bedenleri dramına giriyor. Yine. Ellerini kadının memelerine koyuyor. Amcığına. Kıçına. Onun gözlerine bakmıyor. Bakışları başka yerlerde geziyor. Sarıldıklarında ve bu, kalçaların birbirine dayandığı, göğüslerin nefesle hızla inip kalktığı cinsel aşırılığın kucaklaşmasıyken, kadının saçını tutup başını geri çekiyor, onun yüzünü hayvanileştiriyor, arkasındaki beyaz duvara bakıyor. Onun boşluğuna. Kadını ona bastırıp sikiyor da sikiyor. Onu görüyor ve kadının arkasındaki duvarda görüyor onu – yüzün imgesini. Çizdiği son yüz.

Tanınamayacak kadar soyutlanmış eski karısının yüzü.

Seni seviyorum, sevdim, seni ölümüne sevdim.

Daha sonra performans sanatçısının horlarken homurdandığını ve bir şeyler mırıldandığını işitiyor ve yine bu gece oluyor, mevcut seksi küçük kadının bedenine doğru dönüyor –hepsinin bedeni de böyledir– ve elini onun bacaklarının arasına sokuyor. Jim Morrison. Şarap. Bir kadının bedeni. Seks. Performans sanatçısını uyandırıyor. Onu sikiyor. Yeniden kendisi. Evet.

Oyun Yazarı

Gece. İç mekân. Oturma odası. Oyun yazarı, şair ve yönetmen, yönetmen ile yazarın evinde birlikteler. Hepsinin birer kadeh viskisi var. Gece yarısı. Şairin bir planı var. Bunu onlara anlatıyor.

ŞAİR. Bak. Bu doğrudan bir eylem. Gidip onu almamız gerek.

YÖNETMEN. Doğru. Hadi onu o cehennemden kaçıralım. İhtiyacı olan kesinlikle bu. Hastaneler ölüm evleridir.

OYUN YAZARI. Ah, tanrım. Onu hastaneden çıkarmaktan bahsetmiyorsunuz. Değil mi?

ŞAİR. Hayır. Kesinlikle ondan bahsetmiyorum.

Oyun yazarının başparmağı ile işaretparmağı arasını daireler şeklinde ovuşturması duraksıyor, kesintiye uğruyor. Yönetmen kafasını hızla kaldırıyor.

YÖNETMEN. Ne? Neden bahsediyoruz öyleyse?

ŞAİR. Ben kızdan bahsediyorum.

YÖNETMEN. Hangi kız?

ŞAİR. Hangi kız olduğunu biliyorsun. Fotoğraftaki kız.

Yönetmen, bir adam düşünürken nasıl ayağa kalkarsa öyle kalkıyor, Bir dakika dur bakalım burada.

YÖNETMEN. Bir dakika dur bakalım burada. Bu çılgınlık. Sen neden bahsediyorsun?

ŞAİR. Dedim ki, gidip kızı kurtaracağız. Tanıdıklarım var. Sadece-o-işi-yapacak-türden-kriminaller. İzini bulabiliriz. Orada ne olduğunu ve ne zaman olduğunu biliyoruz. Ayrıca elimizde bir fotoğraf var. Hem fotoğrafı çeken fotoğrafçıyı da tanıyoruz. Onu bulabilirim diyorum.

YÖNETMEN. Bu delilik. Gerisingeri Avrupa'ya uçup bir insanı kaçırmak mı istiyorsun?

ŞAİR. Ah, onu bulabilirim.

YÖNETMEN. Ah, sahi mi. Pekâlâ. Tamam. Tanımadığımız bir kızı bir savaş bölgesinden öylece çekip alacaksın ve... Her neyse. Saçmalık. Tamam, diyelim ki onca yolu aşıp Doğu Avrupa'ya gittin ve sen... sen bu kızı buldun. Ki delilik. O zaman ne

olacak? O zaman ne halt olacak?

ŞAİR. O zaman ne mi olacak? Onu buraya getireceğiz. Bizimle yaşasın diye.

Yönetmen ile oyun yazarı, büyük kuşkucu itiraz dalgalarıyla aynı anda konuşmaya başladı. Kadın biraz geri çekilip onlara baktı. Kollarını kavuşturdu ve enerjilerinin tükenmesini bekledi.

ŞAİR. Siz ikiniz bitirdiniz mi? Tamam, o zaman dinleyin. Bir düşünün. O kızın orada nasıl bir hayatı vardır ki zaten?

YÖNETMEN. Neden umurumda olması gerektiğini hatırlatır mısın bana? Kızın benimle hiçbir alakası yok. Karımla da. Gidip sadece karımı getirmeyi tercih ederim.

ŞAİR. Dinle. Ne söylediğimi biliyorum ben. Bu, kızla ilgili bir mesele. Ailesi paramparça edilmiş, bir cehennem köşesinde muhtemelen ceset gibi bir hayat sürüyordur. Yani, siktir, o yeşil gözlü Afgan kızın peşine nasıl düştüler hatırlıyor musun? Ve onun şimdi *kayış suratlı bir acuze* olduğunu? Çünkü meşhur fotoğrafı McCurry denen o herifi ünlü ederek dünyayı dolaşırken, onun

hayatı sefalet ve boktanlıktan daha monoton ve manasız bir sefalet ve boktanlığa dönüştü. Ben bu işi yapalım derim.

OYUN YAZARI. Tam olarak, neyi yapalım?

ŞAİR. Yıldızı parlayan fotoğrafçımızın beceremediğini yapalım. Bütün foto muhabirlerin yapmadığını yapalım. Ölmeden önce, gidip onu bir yaşamın ölümünden kurtaralım.

YÖNETMEN. Tanrı aşkına. *Bunun benim karımla ne alakası var?*

OYUN YAZARI. Neyse ne. Bu delilik. Diyelim ki bu fantezinin peşine düşmek mümkün. Neyi başarmış olacağız? Amacı ne? Bu kız kardeşimin iyileşmesini, artık şu an hangi aşamadaysa, nasıl hızlandıracak?

ŞAİR. Dinleyin beni. Bu, fark yaratacak. Karın için. Kız kardeşin için. Anlamanızı beklemiyorum. Ikinizin de. Ama bu konuda bana sadece güvenmeniz gerek. Bu bir... *(Bakışlarıyla tavanı inceliyor.)* Bu kadınsı bir şey. Eğer bu kızı içinde bulunduğu ölümcül koşullardan kurtarıp buraya getirirsek ve ona gerçek bir yaşam şansı verebilirsek, bunun

karına faydası olacak. Kız kardeşine. Bütün hayatım boyunca değer verdiğim tek arkadaşıma.

YÖNETMEN. Sen ciddisin. Ciddi misin sen?

ŞAİR. Bak. Kevin Carter'ı hiç duydun mu? Bilirsin, Kevin Carter. Açlıktan ölmek üzere olan bir kızı gözleyen akbabanın fotoğrafını çeken, Güney Afrikalı fotoğrafçı. O fotoğrafla Pulitzer aldı. İki ay sonra kamyonetinin egzoz borusuna bir hortum bağlayıp sessiz sedasız intihar etti. Onun aldığı işlerden dönüp ağlama, içme, uyuşturucu kullanma krizlerine girdiğini söylüyorlar. Bazen günlerce uyurmuş. Ödül kazanan fotoğrafını çektikten sonra bir ağacın altına oturup ağladığını, peş peşe sigara içtiğini ve gördüğü şeyin dehşetini kafasından atamadığını anlatıyorlar. Çıkışını yaptı o. İnsanlar onun için "kayıp" diyordu.

OYUN YAZARI. Evet. Hatırlıyorum. Fotoğraftaki kıza yardım etmediği için tüm dünyada lanetlenmişti. Her türden saçmalığın fotoğrafını çekti. Katliamların, cesetlerin, açlık çeken ya da yaralı çocukların ve sorumsuz

delilerin hatıralarının ona musallat olduğu söylenirdi. Bu yüzden dünyayla bağını kopardı.

ŞAİR. Aynen. Şimdi anladınız mı?

Oyun yazarı boş gözlerle ona bakıyor ve yönetmenin gözü seğiriyor.

ŞAİR. Anlamıyor musunuz? BÜYÜK bir kavga ettiler. O, kızı savaş bölgesinden çıkarmak için birinin bir şey yapmış olması gerektiğini söyledi. Karın –kız *kardeşin*– fotoğrafçı dostumuza, bu ödülün her yanına kan bulaştığını söyledi. O zamandan beri birbirleriyle konuşmadılar sanırım. Size anlatmadı mı?

ŞAİR. *(Otoriter bir edayla.)* Gidip o kızı getireceğiz.

OYUN YAZARI. Tamam. Anladım. Bütün masrafları karşılayacağım. Seyahat, belge, her ne gerekirse.

ŞAİR. Önce Prag'a gidebiliriz. Oradan da St. Petersburg'a. Bu işin kolay kısmı. Berlin'de tanıdığım bir kalpazan var. Oradan Vilnius'a geçmek için başka kimlerden yardım alabileceğimizi de biliyorum – tanıdıklarım var...

YÖNETMEN. Bir dakika. Dur. Sadece... DUR Sen neden... ne HALTTAN bahsediyorsun? Hangi "tanıdıklar?" Bu gerçek değil. Bu fotoğraf. Bu hikâye. Bu kız. Bunların hiçbiri gerçek değil. Sadece... karımın bir hastanede, puslu bir masal âlemine kısılıp kaldığından başka; ve ben onu geri istiyorum. Ve eğer bir şey *yapmazsam*, aklımı kaçıracağım.

Sahnenin dışında bir telefon çalar. Yönetmen tereddütle mutfağa gidip telefonu açar. Sesi alçak ve boğuktur, neredeyse sualtında konuşuyor gibidir. Oturma odasına döndüğünde yüzünün kanı çekilmiştir.

OYUN YAZARI. Ne? Ne oldu? O iyi mi?
YÖNETMEN. Zar zor.

Üç figür –yönetmen, şair, oyun yazarı– uzun süre gözlerini yere dikmiş halde birlikte ayakta dikiliyor. Oturma odasının ışığı canlanıyor, ta ki onlar sıcak ve aydınlık görünene dek. Üçü birbirlerine bakıyor.

YÖNETMEN. Bütün masrafları sen üstlenemezsin. Buna izin veremem.
OYUN YAZARI. Sorun değil. Karşılayabileceğimi biliyorsun...
YÖNETMEN. Hayır, anlamıyorsun. Bir şeyim var... *(Sahneyi soldan terk eder.)*

Paldır küldür aşağı inen bir adam sesi. Şair ile oyun yazarı içe dönük virgüller gibi havada asılı kalıyor, yönetmeni bekliyorlar. Çarpma ve yıkıma benzer sesler duyuyorlar, aşağıda bir şeyi öldürüyor sanki. Sonra bir tür alfa erkeği aşırı hızıyla onun merdivenlerden tekrar yukarı çıktığını işitiyorlar. Nihayet odada tekrar belirdiğinde, artık bir erkeğin bedeni değil kesinlikle. Devasa bir tuval, iki buçuk metreye iki buçuk metre. Gözleri alışınca bunun devasa bir soyut yüz resmi olduğunu görüyorlar. Resim konuşuyormuş gibi arkasından gelen bir sesi dinliyorlar.

YÖNETMEN. Bu onun resmi. Karım sakladı. Yakmama izin vermedi. Bugünlerde bu şeylerin on binden fazla ettiğini duyuyorum. *(Oyun yazarına dönüyor.)* Bunu New York'a götür. Sat onu. Parayı kullan. Yap. Bu şeyi evimden çıkar.

Oyun yazarı dizüstü bilgisayarından kafasını kaldırıp bakıyor, kapağını kapıyor. Parmaklarını tempolu vuruyor. Bir oditoryumda mavi kadife bir koltukta oturuyor. Erkekler ile kadınlar küçük pinpon raketlerini havaya kaldırıyor. Müzayedeci teklifleri söylüyor –ne zamandır? aylar mı? yıllar mı?– ama oyun yazarı bu zaman zarfında sessizce çalıştı. O sadece bir parçayla, sadece bir sanat eseriyle, buraya satmaya getirdiğiyle ilgileniyor.

Daha sonra müzayedecinin sesi dikkatini çekiyor. Gümüşi saçını hafifçe savurup parçayı anons ediyor: "*Alaycı Yüz*. On bin dolardan açıyoruz. Açık artırmayı on bin do-

larla başlatıyorum." Oyun yazarı kafasını hızla kaldırıp numaralı küçük raketini kaldırabilmek için yanağının içini üç kez ısırıyor. "Harika. On dört bin dolar verildi. New Yorklu beyefendi on dört bin dolar veriyor. On dört bin sekiz yüz dolar veren var mı? On dört bin sekiz yüz verildi. En yüksek teklif bu mu? On dört bin sekiz yüze çıkıldı. Artıran var mı? Harika. On beş bin. On beş bin dolar verildi. Lyonlu beyefendi on beş bin dolar teklif etti. On beş bin, on beş bin dolar verildi. On beş bin dolardayız. On beş bin dolar. On beş bin dolar. Pekâlâ, üçüncü ve son kez tekrarlıyorum: On beş bin dolar.

"Ve bu resmi Lyonlu beyefendiye on beş bin dolara SATTIM. Çok güzel."

Oyun yazarı dizüstü bilgisayarındaki oyuna bakıyor, sonra bakışlarını satılan resme kaldırıyor, buraya satmaya getirdiği resme, yönetmenin ondan götürmesini istediği resme: Sperm-lekeli, kan-lekeli devasa bir soyut yüz.

Kimlik Sanatı

Performans sanatçısının kulakları çın çın çınlıyor çünkü şair Sadece sakin ol diyor ve ardından oyun yazarı Hayal gücünü kullan diyor ve yönetmen Sadece bekle Sadece bekle Göründüğü kadar kötü değil diyor bu yüzden kadın sesini *yükseltiyor* ve onlara fırlatıyor. "Göründüğü kadar kötü değil mi? Ta Avrupa'ya kadar beyinsizin tekiymişim gibi davranmamı istiyorsunuz ve *bu göründüğü kadar kötü değil mi?*" Buna inanamıyor, onların neler söylediklerine inanamıyor. Plan bu mu? Hepsi onu yemek istiyormuş gibi gözlerini dikip onlara bakıyor, "Siz benim *ne* yapmamı istiyormuşsunuz?" diyor.

Sonra da oyun yazarı Bak her şeyi en baştan anlatmamı mı istiyorsun diyor ve bir çocukmuş gibi herkesin ona karşı sabrı tükenmeye başlıyor, *hepimiz senden on yaş daha büyüğüz* manasını taşıyan baba ifadesi takınmış tüm şu kendini beğenmiş boktan yüzlere bakıyor ve konuşuyor: "Hımm, aslında evet, cidden tekrar anlatmanızı istiyorum çünkü bu, bilirsiniz işte, *delilik*."

Küçük bir votka şişesinin daha kapağını çevirip açıyor, onu plastik uçak bardağına dolduruyor, bir dikişte yuvarlıyor, ardından boş minyatürü şairin açılıp kapanan masasına

geri bırakıyor. Eh, haklarını teslim etmesi gerekirdi, onu bu lanet olası Nazi şairle birlikte uçağa bindirmeyi bal gibi başarmışlardı, değil mi, üstelik dünyanın en eski numarasını kullanmışlardı, Katolikler ve Yahudiler numarasını. Megasuçluluk. Net ve basit. Direndiğinde, şair yürüyüp yanına gelmiş ve azarlar gibi, Bak *en azından* bunu yapabilirsin, ressamla yatıyorsun ve bunun yıllardır sürdüğünü hepimiz biliyoruz, ona bunu borçlusun, diye devam etmişti, kadınların bir tür cinsel tarih kuralları kitabı varmış gibi. Kadının cinsel günahının artı-eksi sütunlarının olması gibi bir şey. Onlar kendisinden daha kutsalmış gibi. Yukarı uzanıp hostes-hemen-buraya-gel-içkiye-ihtiyacım-var düğmesine basıyor, sonra bir an şaire bakıyor, yüzünün yan tarafına ve evet, kabul etmesi lazım ki ondan biraz korkuyor.

Giysilerinin altında sutyeninin yanına iğnelediği, tenine değen mektubu okşuyor. Ressamdan bir mektup. Eh, kendi düşen ağlamaz, eskiden annesi böyle derdi, bu yüzden şimdi Doğu Avrupa'ya giden bir uçakta dominant bir lezbiyenle cüce votkalar içiyor. Hostes geldiğinde hosteslere özgü bir edayla eğiliyor ve acıyan bir fısıltıyla şaire, "Ne istiyor?" diye soruyor. Çünkü kemerini bağlamaya yetecek kadar beynin yokmuş gibi özel bir kask takıyorsan, normal bir yetişkin kadın gibi votka içtiğinin görülmemesi gerekir. Beyninin içinde bir küfür festivali dönüyor. Şair masaların altından onun ayak parmağına basıyor. Yüzünü gevşetmeye çalışıyor. Şair hostesten onun için yastık ve kendisi için de daha fazla votka istiyor. Hostes gidince şair performans sanatçısına öyle sert bir dirsek atıyor ki kadın bağırıyor.

"Ne var? Ortama biraz Tourette sendromu manzarası ekleyeyim dedim sadece."

Daha fazla votka gelince, performans sanatçısı başını uçak penceresinden dışarı olabildiğince çeviriyor. Buraya nasıl geldi, yani buraya *gerçekten* nasıl geldi, seçenekler neydi, bir geçmiş nedir –uzun bir yudum alıyor– *psikolojik gelişim* nedir? Kulağa geldiği kadar boktan Freudyenlik midir? Yirmi altı yaşında birinin *derin* iç çekişiyle hepimizin kimliğe, genetiğe ve anlatıya hapsolup hapsolmadığını merak ediyor – katlanılmaz küçük yaşam hikâyelerimizin bir tür mastürbatör Kafka tanrısının el yazısıyla yazılıp yazılmadığını. Ardından bir Amerikalı-sanatçı düşüncesi geliyor aklına, itişip-kakışmalı türden: Bunu nasıl kullanabilirim? Gömleğinin altındaki mektubu okşuyor, uçağın penceresinde siyah bir ikiz gibi kendi yansımasını gördüğünü sanıyor ve hatıralara dalıyor, Diamanda Galás tanrısına dua ediyor.

Siktir.

Siktir.

Siktir.

Pekâlâ, öyle olsun o zaman.

Yedi yaşındayken, kafasında bir mediyastinal kistik paratiroidi büyüdü. Tıp uzmanları onun sözde anne babasına (biri ünlü bir mimar, öbürü ünlü bir konser piyanisti, ikisi de mega-narsisist) bu tümörün "ameliyat edilemez" olduğunu söyledi. Durum şuydu: Bu tümör beyninin güzelim gri kıvrımlarına, davranışlarının şey gibi görünmesine, eh bunu söylemenin başka bir yolu yok... geri zekâlı gibi görünmesine yol açacak biçimde bastırıyordu. Acilen bir kaska ihtiyacı varmış gibi.

Bunun annesi üstündeki etkisi bir an çok yıkıcı oldu. Ama asıl hikâye bu değil. Annesinin perperişanlığıyla yaptığı şey

bu yükten kurtulmak ve entelektüel mega-ünlü narsisist insanların yapacağı biçimde kurtulmak oldu, sonunda bu hal psişesinin ve bedeninin ve anneliğinin katmanları arasına öyle gömüldü ki omuriliğinin dibine, lanet olası kuyruk sokumunun yanına yerleşti. Yıllarca doğru dürüst sıçamadı.

Ayrıca annesinin –ünlü konser piyanisti annesinin– yaptığı sonraki şey... eh, ayakta alkışlanmaya değecek bir performanstı. Bravo.

Annesi kötü şöhreti ve piyanist olarak kazandığı ünü daha bile büyük, daha bile iyi bir şey olmak için kullandı: Bir kurban, trajedi ve acı içinde bir anne ve –en önemlisi– bir konuşmacı olma üçlüsünü oluşturdu. Her bir ümitsiz vakaya gitti, halk ödülleri aldı, *Good Morning America*'da haber yapıldı. Ülkedeki hiçbir anne ona üstün gelemezdi, en azından ümitsiz davalarda, hastalıklarda ve sakatlıklarda gönüllü olma konusunda. Kanser, AIDS, MS, serebral palsi, Parkinson, lupus, cüzam (evet, cüzam hâlâ var) ve üçüncü dünyaya gitmeden önceki tüm bu YOLLAR. Nasıl olduğunu anladınız.

Kurbanın sahne ışığı hayrına, kızının kiralık bakıcılara ve tıp personeline ve fiziksel, konuşma, duygusal ve ruhani danışmanlara tümüyle terk edilişi.

Babasının perişanlığıyla yaptığı çok daha elle tutulur bir şeydi; belki de toplumsal cinsiyetle ilgili düşündüğümüz en basit şeyler kesinlikle doğrudur.

Sağlığı bozuk kızını küçük gezilere çıkarmak onun göreviydi, böylece geri zekâlı görünüşlü küçük hayatı aşırı değil de sadece azıcık berbat hissettirecekti.

Böylece onu her türden yere götürdü, bu kalbinde bir delik açılmasına sebep olsa bile.

Onu sinemalara götürdü.
Onu McDonald's'a götürdü.
Onu kütüphanelere götürdü.
Onu atış poligonlarına götürdü.
Onu Shari's Cafe'ye götürdü.
Onu su parklarına götürdü.
Onu kayık iskelelerine götürdü.
Onu plaja götürdü.
Onu kitapçılara götürdü.
Onu ormanda yürüyüşe götürdü.
Onu müzelere götürdü.
Onu hafif raylı sisteme götürdü.
Tekrar.
Tekrar.
Onu at binmeye götürdü.
Onu araba yarışına götürdü.
Onu dönme dolaba götürdü.
Onu plak dükkânlarına götürdü.
Onu konserlere götürdü.
Onu kendi tasarladığı binalara götürdü, ışığı ve gölgeyi ve biçimi açıkladı.
O.
O.
Dünyadaki bütün adamlardan daha yorgundu, çünkü kızı utandırıcı bir sevinçle kendisini götürdüğü bu yerlerin her birini taşkınlıkla anlatıyor, tüm bu zaman zarfında bir kask takıyordu ve herkes daima gözlerini dikip bakıyor ve ağızlarının içinde bir şeyler söylüyordu, yani herkes, yani daima ve bir noktada, nerede olurlarsa olsunlar ve nasıl gerçekleşirse gerçekleşsin, kız ya kendini ya başkalarını ya-

ralama tehlikesi yarattığı hummalı bir nöbet geçiriyordu, ağzından küçücük bir salya süzülüyordu, idrar apış arasını karartıyordu, bu görüntü... Eh, bembeyaz kesilmiş yüzdeki çarpık gülümsemeyi gözünüzde canlandırabilirsiniz herhalde, değil mi?

Sonra bir gün, babanın görevi dahilinde, bu özel şey yaşandı. Kasaba fuarlarında görebileceğiniz o şişme dünyalardan birindeydi... çocukların içine girerek zıp zıp zıplayabilecekleri şişme kulübe gibi bir şey. Ne demek istediğimi anladınız.

Kız girdi.

Adam gitti.

Hayır, gerçekten.

Adam gitti.

Adam kızını terk etti, adam karısını terk etti, ailesini, hayatını, kökten biçimde ve hiç tereddüt etmeden.

Bunun üstünden fazla zaman geçmeden –kesin söylemek gerekirse, dört yıl– annesi bir çocuk-trajedisi turnesinde bir konuşma yapıyordu. Daha sonra bir beyin cerrahı yanına gelip Avrupa'da, onlara imkânsız olduğu söylenen türden ameliyatlarda uzmanlaşmış, tanıdığı bir doktor olduğunu söyledi ve neredeyse tesadüf eseri, kadın kızını Avrupa'da farklı bir tıp ekibine ve dünyaca ünlü bir cerraha götürdü ve bilin bakalım ne oldu?

Onu başarıyla ameliyat ettiler ve sözde geri zekâlılığı ortadan kayboldu ve tamamen normal, güzel, Amerikalı bir ergen olarak gelişti.

Tamamen normal; hayat boyu taşıyacağı inci rengi kafatası yara izi ve duygusal yara izleri sayılmazsa.

İşte geçmişinin taklidini yaparak şairle birlikte bir uçakta oturma noktasına *böyle* geldi. Çünkü o bir dublör.

O, deneysel tedavi için Avrupa'ya götürülen geri zekâlı kız yine, şimdiki zamanını işgal etmiş gerçek geçmişinin bir hikâyesi. Çünkü makyaj ve yüz takıları ve eski tip giysileri ve saç ürünleri olmadan, bu iğrenç kasktan başka kafasında hiçbir şey olmadan, olduğundan çok daha genç görünüyor. Buluğ çağını yeni geçmiş gibi. Bu da onun yerini değiştirebilecekleri anlamına geliyor. Bu da onun özel geri zekâlı-kız kimliğini ülkeye onunla girmek için kullanabilecekleri ama ülkeden farklı bir kızla çıkabilecekleri anlamına geliyor. Daha sonra biri gelip onu alacak ve yeniden yuvasına götürecek.

En azından bunu yapabilir.

Hem ayrıca, demişti şair, bu hayatında yapacağı en radikal performans sanatı.

Duygusal kötürüm. Makineye muhtaç yetişkin. Siktirik bağımlı. Amerikalı sanatçı. Kafasındaki yara izini okşuyor. Tenine değen mektubu okşuyor. Yirmi-civarı-bir-yaştaki votka uykusuna dalmadan önce düşündüğü son şey şu: Kadınlardan nefret ediyorum.

Sanat Evi

Kızın çocukluğu dönüşünceye dek kızla dul, bir yıldan uzun bir süre, dulun evinde birlikte yaşıyorlar. Kız geldiğinde on bir yaşında. Kız gittiğinde neredeyse on üç.

İçeride, dul kıza sanatla ilgili bildiği her şeyi öğretmeye başlıyor. Fotoğrafın, resmin, müziğin, edebiyatın tarihi. "Şu şiire bak. Sayfada cümleler değil de satırlar halinde nasıl indiğine. Güzelliğinin bir beden gibi nasıl dikey olduğuna." Kız parmaklarını sayfaya, kelimelerin üstüne koyuyor, anlamlarının izini sürüyor, onlara dokunuyor da dokunuyor. Sessizce dudaklarını kıpırdatarak okuyor.

Dul ona dünyanın her tarafından şiiri ve bilimi, felsefeyi ve mitleri gösteriyor. Din ile bilimin her birinin yaratım ile yıkım arasındaki şiddet içeren bir inanca dayandığını öğretiyor. Sanat tarihinin aynı ikiliği nasıl beraberinde getirdiğini gösteriyor. Kıza bedeni gösteriyor – sonsuzca çarmıha gerilmiş İsa'nın bedenini, savaşan ve kurban edilen bedenleri, kadınların ebedi bedenlerini, zevk alan ve acı çeken ve uyuyan ve ölen bedenleri, sevinçten kendinden geçmiş bedenleri, işkence görmüş bedenleri, dua eden bedenleri, bir portrenin durağan pozundaki bedenleri. Dul kıza şöyle diyor: "Hiçbir toplumun sana bedenle ilgili anlattıklarını

dinleme – beden tüm yaşamın metaforudur. Diğer hepsinden daha fazla da bir kadının bedeni. Lisan gibi, güzel ama daha zayıf olan kız kardeştir. Şu şiire bak. Bu resme bak. Şu fotoğraflara bak. Beden yalan söylemez."

Dul, ifadenin ve sunumun önemini, sıradan yaşamın en küçük detaylarına serpiştiriyor. Arketipik hayvanların hikâyelerini anlatırken keçiyi sağıyor ve tavukların yumurtalarını çalıyor. Aşk ya da savaş şiirleri okurken, ateşi yakıyor ve bulaşıkları yıkıyor. En yakın köye kilometrelerce yürüyor ve tıpkı süt ve ekmek ve şeker ve kahve ve mürekkep ve kâğıt gibi yeraltı yazıları ve fotoğrafları da getiriyor, bu baskılanmış nesnelerin ciddiyetini ayrıntılarıyla mutlaka anlatıyor. İnsan ifadesinin hayattaki en yüce değer, ama içinde yaşadıkları bu mekân ve zamanda ölümün de aynen öyle olduğunu kıza açıklama konusunda dikkatli. Kız her şeyi anlıyor, nadiren konuşuyor, dinleyişi ve izleyişi yalar yutar gibi.

Bir gün kız banyo yapıyor ve sesleniyor. Dul küçücük banyoya geliyor, kızın bacaklarını çevreleyen su kızıla kesmiş. Kızın yüzüne bir tokat atıyor ve gülümsüyor ve onu yanağından öpüyor. "Çiçekler açasın," diyor. Kız geri çekilmiyor. Dul ona şöyle anlatıyor: "Bu bedeninin ilk lisanı. *Ne*[1] kelimesi. Ay yolculuğunda gelip giderken, her ay kanadığında erkeklerin dünyasından uzaklaşırsın. Doğanın tümüne bağlı bütün kadınların bedenine girersin." Kız soruyor: "Neden *ne* kelimesi?" Dul yanıtlıyor: "Kanadığında, bu kelime söyleyebileceğin herhangi bir kelimeden daha güçlüdür. Bir kan kelimesidir. Seni hayvanlara ve ağaçlara ve aya ve güneşe bağlar. Erkekler avlanarak ve savaşla

1 *Ne*: Birçok Doğu Avrupa dilinde "Hayır" anlamına gelir. (ç.n.)

kan dökerken, kadınlar kan verir. *Ne* kelimesi bir kadının beden odasını erkeklere kapatır." Dul ellerini suya sokup şöyle söylüyor: "Güzel. Hayattasın. Sen ve ben hayattayız."

Kızın zihni dalgalanıyor.

Bu onun ilk kanaması değil.

İlk kanaması yedi yaşındayken gerçekleşti, dördüncü tecavüzünden sonra, ailesi gözlerinin önünde havaya uçmadan dört yıl önce. Gazete alıyordu. Annesi caddenin karşısındaki postanedeydi. Bedeni bir asker tarafından aniden çekilip bir duvarın arkasına sürüklenirken bile annesini hâlâ görebiliyordu. Annesi onu arayıp durdu, neredeyse aklını kaybediyordu, ta ki bir asker annesini silah zoruyla kasabadan dışarı çıkarana dek. Bir ara sokakta ölüme terk edilip bütün gün orada yattı, alacakaranlık çökene dek, Ölüm bazen bir armağan, diye düşünerek. Neredeyse kutsal. Güzel ve engin bir şeye açılan bir kapı gibi.

Ama kız ölmedi. İşte o gündü, ara sokakta titrerken, elini içgüdüsel olarak varlığının gülüne götürdü ve kan vardı. Elbette kan vardı; ama bu kan askerlerin zorlayarak girmelerinin kurumuş ve bir günlük ve erkeklerin içinde yanlış giden şeyler gibi kokan kan değildi. Erken başlamıştı, bu kan onun içinden sıcak bir nehir gibi akıyordu. Yeni ve ıslak ve karanlık ve hafif bir metal kokusuyla. Ona çelik tuzakları hatırlatarak. Hayvanları. Böylece, muhtemelen sıcaklığa, yemeğe, suya ve dünyada her şeyden daha fazla bir kadının şefkatine ihtiyaç duyduğu anda, aşağı uzandı ve kendisinin küçük varlığının kırmızı ve sıcak olduğunu fark etti. Elini yukarı kaldırıp ona baktı. Tattı. Tuz ve bakır. Parmakları arasında yağ gibi kaygan.

İlk düşüncesi: Resim yapmak istiyorum.

Böylece zar zor yürüyebilmesine ya da ayakta durabilmesine ya da herhangi bir şeyin ağırlığını taşıyabilmesine rağmen bedenini kendi evinin yanındaki ahıra sürükledi, bir kalas buldu ve gücünden geriye ne kaldıysa toplayıp kendi âdet kanıyla resim yaptı. Anne babası ile abisi onu böyle buldu. Neredeyse vahşi bir hayvan gibi.

Şimdi banyoda etrafındaki kırmızı suya bakarken, şöyle düşünüyor kız: Bu bana geri dönen kan. Beklediğim kan. Ve kurdun pençesini düşünüyor, bu eve geldiği ilk gece tanık olduğu kopmayı.

Dul kıza, kanı bedenine yakın taşımak için bir pedi nasıl kullanacağını gösteriyor ve aylar içinde kızın ve dulun aylık kanamaları senkronize oluyor. O günden sonra, dul öğretimi hızlandırıyor. Kıza bedeninde nasıl var olacağını, onu nasıl terk edeceğini öğretiyor; yemek için nasıl hayvan öldürüleceğini ve derileri ile kürklerinin nasıl kullanılacağını; iç organlarının kurutulup öğütülerek nasıl ilaç yapılacağını; nasıl odun kesileceğini; yiyecek bulmak ya da korunak yapmak için nasıl kazılacağını, avlanmak için nasıl ateş edileceğini, bir adamı öldürmek için nasıl ateş edileceğini; bir şeyler yapmak için ellerini nasıl kullanacağını. Resim yapmak için kömürü nasıl tutacağını, nasıl yağlıboya yapılacağını, samur fırçanın ne olduğunu; bir kutuyu ve güneşi kullanarak nasıl iğne deliği fotoğrafı çekileceğini; bir kemanı nasıl tutacağını ve onun incecik, akıl almaz tellerinden bir yayı nasıl çekeceğini; bir şiir yaratmak için lisanın nasıl tuhaf ve dikey yapılabileceğini. Aya nasıl güvenmek gerektiğini.

Bazen, dul ateş için daha fazla odun getirirken, veya duvardaki ya da çatıdaki bir deliği kapatmak için malzemeler toplarken, veya keçiyi sağarken ya da donmuş patatesleri ya

da vurulmuş bir kuşu çıkarmak için yeri eşerken ya da bir tuzaktan bir tavşan getirirken, resim yapar haldeki kız gözüne ilişiyor. Dışarıda ahırda. Ağaç parçaları üstüne. Meyveler ve kökler ve zeytinyağı ve çamur kullanarak icat ettiği renklerle. Çıplak elleriyle resim yapıyor. Ve bazen, dul onun kendi kanıyla resim yaptığını görüyor, elini bedeninin kuyusuna daldırarak. Kızı kanla resim yaparken izlediğinde, bu nefesinin anında bedeninden ayrılıp, yıllardır kabul etmediği bir yere yükselmesine yol açıyor. Kızın elleri çılgın gibi ve hayvani. Vahşi, saçının sarı düğümleri. Arsız bir cinsellikle ileri savrulup geri çekilen bedeni. Kimsenin izni ya da bilgisi olmadan. Bazen kız gülüyor. Bazen bağırıyor: "*Ne!*"

Resmini yaptığı şey: Bir yüz. Ve bu yüz çığlık mı atıyor gülüyor mu, işte bunu söylemek imkânsız.

Kadın o zaman kızın bir gün bu evden gideceğini anlıyor. Belki yakında. Çünkü bu kızın içindeki güç, dula ait herhangi bir şey değil. Ayrıca o kızın görmediği bir şeyi gördüğünden, kadın ona İngilizce öğretmeye başlıyor. Ona şöyle diyor: "Bir gün buradan gitmen ve içimizde kalanları Amerika'ya götürmen gerekecek. İçimizde kalanlar gömülmüş ve harabeye dönmüş olsa da dışarı çıkması gerek. Amerika mükemmel bir yer değil. Sadece bu hikâyenin bir çıkış yolu."

Böylece sanat kızın tüm dünyası oluyor. Elleri ressam ellerine dönüşüyor; ve bedeni oluşa yaslanıyor; ve dili bir lisanın köşeli biçimlerinden bir diğer lisanın yuvarlak kenarlarına yönelmeye başlıyor; rüyaları bilinmeyen bir ülkeden manzaralar içermeye başlıyor; ve beyaz bir patlama bölgesi olan kökenleri, parmaklarına sinmiş şiddet gibi, dünyaya açılan bir çocuğun çocukluktan çıkarken önüne geçilemez cinsiyeti gibi biçim arayışına başlıyor.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Aşk Bir İmge

Kara hayli benziyor.

Yönetmen hastane odasında yazarın elini tutuyor.

Başı yatakta, kadının göğsünün yanında.

Nefesleri –bir kocanın, bir karının– senkronize oluyor ve hastanenin yaşam-makineleriyle birlikte vınlıyor.

Güzel oğulları elinde Canon fotoğraf makinesiyle odada dolanıyor. Yer döşemesinin çizgilerini, tavandaki floresan lambaları, şeffaf sıvı torbadan ince bir tüpe geçip annesinin koluna giren damar yolunu, annesinin kalp atışlarını gösteren televizyonu, perdelerin kasvetli dökülüşünü çekiyor. Lavabonun üstündeki küçük aynadan kendisini çekiyor. Yatağa dönüyor. Babası ile annesi uykuda gibiler. Yüzlerine doğru olabildiğince sessiz yürüyor. Altı yaşındaki parmağı, yüzleri kareyi doldurana dek *zoom* a basıyor, sonra biraz daha büyütüyor, ta ki sadece annesinin yüzü kalana dek, ardından sadece annesinin gözü ve yanağı ve saçı...her şey.

Beyazlığın Olduğu Yer

Bir beyazlığın içindeyim. Bir araziyi kaplayan kar kadar beyaz, bütün ufuklara doğru uzanıyor. Bir sayfa kadar beyaz. Eğer civarda bir orman ya da dağ ya da şehir varsa beyazlığın ötesinden bunları göremiyorum.

Ne kadar zamandır burada olduğumu bilmiyorum, ya da ne kadar derinlerine girdiğimi. Bu yerin dışında bir oda olduğunun farkındayım ve o odada bir kadının sağlığının iyi olmadığını söylüyorlar. O kadın benim galiba ama çok uzaktayım, ona lisan katamıyorum, böylece yatıyor, uyuyan bir beden gibi, henüz kurulmamış bir cümle gibi.

Bazen kocamın bedenini –fiziksel varlığını– kemiklerimde hissediyorum ve böylece odaya ne zaman girdiğini biliyorum. O beyazlığa giremiyor. Bazen de oğlumun nefesinin ve saçının ve teninin kokusunu alabiliyorum ve bazen kalbimi göğsümden sökmek, fırlatıp atmak istiyorum.

Onlara ölü görünüyorum mutlaka.

Ama ölmedim.

Bu beyazlık, yumuşak. Gözlere ve bedene değişi yumuşak, kulaklarınızın ve boğazınızın içinde yumuşak. Sis ya da duman gibi değil. Etrafınızı saran hava aniden boyut

kazanmış gibi. Ona neredeyse dokunabilirsiniz. Bu karşınızdaki beyazlık. Olduğum yer.

Beyazlığın içinde bir şeyler duyabiliyor ve görebiliyorum. Sesler ve görüntüler gelişigüzel aralarla dönüşüyor ve çözünüyor. Ve farklı zamanlar görünüyor – benim hayatımdan ya da tanıdığım insanların hayatlarından ya da rastgele insanların hayatlarından, küçük varoluş sahneleri, bunların hepsi gelip gidiyor.

Bu hikâyeler dışarıda olduklarından farklı biçimlerde hareket ediyor burada. Beyazlığın içinde, hikâyeler zamanda ileri geri gidip duruyor ve bir seferde her yerde ortaya çıkıyor. Lisanlar ve görüntüler binlerce evrene bölünüyor. Hikâyeler ve insanlar ve görüntüler ışıktan-hızlı bilgi akışlarıyla bağlanıyor. Pek çok dünya aynı anda var oluyor.

Kendimi bilinçsiz ya da delirmiş ya da komada hissetmiyorum. Tüm madde ve enerji hareketinin parçası olduğumu hissediyorum ve bu yüzden, araçları olan bir katılımcıyım. Eğer bir şeyin gelmesini ya da gitmesini istersem, bu gerçekleşiyor.

Şimdi beyazlığın içinde bir şey işitiyorum. Bir kelime. Bir sokak ismi: Bakszta.

Bu cadde ismi hemen rahatlık sağlıyor. Atalarımın sokağı. Orada yaşamış insanları ve isimlerini, ismim olan isimleri, tek kelime olmaya başlayan ve sonunda Amerikalı soyadıma dönüşene dek tamamen atomlarına ayrılıp kısala kısala bozulan ismi bilen dünyada sadece bir kişi var, geriye kalan tek bir kişi: *Ben.* Çünkü bazısı çocuksuz olan tüm o kızlardan sonuncusu benim. Ben bir lokusum.

Juknevicius. Bir isim.

Bakszta. Bir sokak.

Beyazlığın içinden: Bir kız.

Sebebi o. Bu kız bana musallat oluyor.

Olasılıkları yeniden gözden geçiriyorum. Belki o benim ölü kızım. Belki o benim ya da benden önceki bir akraba. Belki bu kız sadece kaybettiklerimizin ya da yarattıklarımızın bir metaforu. Ve belki bu kız sadece bir kız, hayali bir kız, şeyler arasındaki boşlukta kaybolmuş bir kadının zihninin yarattığı bir kız.

Konuşmak için ağzımı açıyorum.

Belki sokağın ismi.

Belki kızın ismi.

Belki oğlumun ya da kocamın ismi.

Veya sadece bir isim, benim ismim, abimin, bir arkadaşın, bir sanatçının, bir şiirin, bir ülkenin ismi, herhangi bir isim.

Ama ağzımdan hiçbir isim çıkmıyor.

Sesimi –lisanı– beyazlık yutuyor.

Beyazlığın içinde, başka bir hikâyenin içinde yürüyüp benden uzaklaşan kızın düğüm düğüm olmuş sarı saçını görüyorum. Bir patlama sesi duyuyorum. Onun peşinden gidiyorum.

Beyazlık bir savaş sahnesine dönüşüyor. Film gibi.

Bir Doğu Avrupa köyündeki bir barın kapısını açıyorum. Kocamla oğlum da orada ama ben onların yanında değilim. Başka insanların yanındayım – çok sevdiğim sanatçıların yanında. Abimin. Şairin, fotoğrafçının, hepsinin. Ama kocamla oğlumu görebiliyorum. Boşluğun karşısından. Kâğıt bardaklardan şapkalar yapmışlar. Gülüyorlar. Kocam bira içiyor. Oğlum elma şırası içiyor. Yanakları küçük elmalar. Birisi gitar çalıyor. Başka biri bir akordeon çalıyor. Yerler ve

duvarlar ve sandalyeler kehribar renkli tahtadan. İnsanlar birbirleriyle çok samimi görünüyor, Amerikalı-olmayan bir bardaki gibi. Yüzleri sıcak ve pembeleşmiş. Elleri kolları şarkı ya da kahkahayla inip kalkıyor. Kimse kimseyle takışmıyor ya da tartışmıyor ya da para kullanmıyor ya da belli bir şey giymiyor. Kimsenin saçı önemli değil. Burası Amerikalı-olmayan bir salon, para için ve eylem için ve hazır nazır kösnüllük sokuşları için yapılmamış bir salon, insanların sarhoşken entelektüel sohbetler ettikleri, sanatçılar ile çiftçilerin birbirine eşit değer verdiği ve endişelenmeksizin birbirlerinin bedenlerine yaslanabildiği –erkeklerin bedenlerine yaslanan erkekler ve kadınlarınkine yaslanan kadınlar– bir salon, bu yüzden havası hepimizin kalbini taşıyor ve hepimizin zihnini gevşetiyor ve bu anda herkes herhangi bir ülkeden olabilir. İstedikleri herhangi birini sevebilirler. Herhangi bir şey söyleyebilirler.

Sayısız sohbet salonda bir tür ses-vınlaması yaratıyor, başımı kaldırıp kocamla oğluma bakıyorum ve gülümsüyorum.

Ama dışarıda bir savaş tüm şiddetiyle sürüyor ve gelen bilgilerden hepimizin ölmek üzere olduğumuz biliniyor, çünkü bir termonükleer patlama yolda. Bu bilgi yüzeysel ve aniden ortaya çıkıyor, çiftlik hayvanları için olduğunu düşünüyorum. Onlar kokuyu yakalar, omurga tüyleri titrer, ağırlıklarını bir ayaklarından öbürüne verirler, huzursuz hissederler ve kafalarını kaldırıp bakarlar. Geride bıraktığımız zaman idrak ediliyor. Onu duyuyorum ve biliyorum ve on saniye içinde sevgiyle çarpan kalbe (kocam ile oğluma) doğru yürüyorum, böylece bir grup kucaklaşması yapabilir, yaşamı-sonlandıran beyaz

afet gerçekleştiğinde birbirimizin gözlerindeki gezegenlere bakabiliriz.

Kucaklaşma ve patlama, teselli ve imha bir anda gerçekleşiyor. Bedenlerimiz evren.

Tekrar beyazlığın içindeyim.

Enerji asla yok olmaz.

Sadece biçim değiştirir.

Beyazlığın içinde yatıyorum.

Neden burada olduğumu biliyorum.

Sorularımı sormaya geldim. Ölü kızın içimde bıraktığı soruları.

Benim hatam mı.

Sana ne oldu.

Mutlu musun.

Benden ne istiyorsun.

Kız burada, beyazlığın içinde. Doğru zaman geldiğinde, ona sorularımı soracağım. Ve o zaman ya geri döneceğim ya da o beni götürecek.

Odadaki kadının, belki ben olan kadının, bir hastane yatağında ölmekte olduğunu söylüyorlar.

Kanşarkısı

Dul mutfakta lavabodaki tabakların üstüne elleriyle sabunlu çemberler çiziyor. Onun mırıldandığını işitebiliyorum. Burada onunla birlikte ne kadar yaşadım? Kaç yaşındayım? Hâlâ bir kız mıyım?

Dulun, İsa'nın çarmıha gerilişinin resimlerinin bulunduğu kitabına bakıyorum. Çok güzel, bu İsa resimleri kitabı. Tam gövdemin büyüklüğünde. Doğduğumuz andan itibaren, ölümün hepimizin içinde yaşadığını öğrendim. Kıvranıp duran bebeğin buruş buruş pembe teni bunu gizleyemez. Sadece gerçek işte. Belki de bu yüzden neredeyse hiç bebek resmi yok – İsa çocuk hariç, hem ne tür bir bebek ki o? Küçük tombul bir kurgu – ahmak bir kadının bedeni aracılığıyla gökten gelen bir bebek.

Bütün bedenler ölü bedenlerdir. Ama ölü bedenlerin hepsinin en iyisi çarmıha gerilendir. Çok güzel bir kadınerkek haçta çıplak asılı, çivilerle tutturulmuş, kanar halde, diken taçlı. Bunların arasından en çok Velazquez'i seviyorum. Şu anda ona bakıyorum. Başımı resme yaklaştırıp gözlerimi kapıyorum ve yanağımı bedene koyuyorum. Ağzımı sayfaya yapıştırıp yalıyorum. Bu yetenek bende olsaydı keşke.

Bedenimi hissedebiliyorum. Göğsümdeki ve kaburgalarımdaki ve göbeğimdeki sıcaklığı hissedebiliyorum. Sıcaklık hikâyesini elimle takip ediyorum. Bacaklarımın arasında istediğim an ateş yakabilirim. Gözlerimi açıp başımı İsa'nın bedeninin olduğu sayfadan kaldırıyorum. Ona bakıyorum. Bu saçma inanç umurumda değil. Yüzlerce kez öldüm ve diriltildim. Bir kızın kanşarkısı yanında İsa'nın hikâyesi ne ki? Ne uydurma hikâye o öyle. Velázquez'e inanıyorum. Ellerimizle ve sanatla. Hikâyeleri kendimizin yaratması gerektiğine inanıyorum.

Benim adım Menas. Bu benim hikâyem.

Bir bomba vardı.

Bir defasında dula, özenle biriktirdiği haberlerin herhangi birinde bu hikâyeyi bulamayınca şöyle sordum: Benim bombamın hikâyesi nerede? Savaş yok, dedi bana. Elli yıldır savaş olmadı. Sadece işgal var ve insanlar için önemli olan da bu. Ailen öldürüldü. Kocam Sibirya'ya gönderildi. Aileni öldüren bomba mı?.. Beni dinle. Kimse onun nereden geldiğini bilmiyor.

Başımıza gelen şeyin hiçbir hikâyesi yok.

Ama bir aile vardı. Şair babam. Dokumacı annem. Abim, diğer yarım, küle dönen çocuk. Ben patlama parçacığı gibiyim – yok edilmemiş bir madde parçası, şekil arayışındaki bir şey parçası.

Dul var ve onun evi var ve ben de buraya böyle geldim. Erkeklerin şiddetinden geçip, ormandan geçip, karla kaplı araziyi geçip. *Meilė* –sevgi– kelimesine inanmıyorum. Ya da *tėvynei*'ye – insanın ülkesini sevmesi. Ya da *vaikams*'a – çocukları sevmek. *Motinos* – anne sevgisi. Hiçbirine. Sevginin yerine sanat var.

Bedenim ve ona neler olduğu var.

Resim var.

Ahşap üstüne resim yapıyorum. Bazen dul ile ben tek edilmiş evlerin kenarlarını söküyoruz. Kızların resimlerini yapıyorum. Bir resimde bir kız kendi kolunu çiğniyor, eli çelik bir kapana kısılmış. Başka birinde, bir kızın ağzının içinde bir ev var. Fotoğraftan farklı olarak, benim kız yüzlerim bulanık. Bulanık olmalarını istiyorum. Onları tümüyle düzgün çizme konusunda kendimi hep dizginliyorum, çünkü ne anlamı olacak ki? Kimin için düzgün? Kimin ellerinden çıkma? Bir kızın yüzü bulanık olmalı. Koşuyormuş gibi.

Sanatın bir tarihinin olduğunu öğrendim. Din. Felsefe. Mit. Fotoğraf. Bunlar hakkında okuyorum. Ama kayıp bölümler, bütünü kayıp kitaplar var. Kadınların hikâyelerini görüyorum ama bunlar hep erkeklerin hikâyeleri içine hapsolmuş. Neden böyle?

Dul çaydanlığı doldurup ocağın üstüne koyuyor.

Raftan bir dünya mitolojisi kitabı çekiyorum ve kederim büyüyor. Apollo'nun daha solgun kız kardeşi, annesinin rahminden kendi elleriyle dünyaya kan taşıyan neden Artemis? Dünyanın benim parçamın olduğu bölümüne ve sözde halkımın –tanrıçaların– mitolojisine dönüyorum, ne faydaları var? Bu hikâyeleri neden hep sevdim? Günahkârlara karşı koruyan, ateş tanrıçası Gabija nedir? Bu korumaya ihtiyacım yok. Oraya korku yerleştirmek için bir numara bu. Eğer kadınları evin içinde, dünyanın açık alanından uzakta tutuyorsa kader, talih, doğum, evlilik ve ölüm tanrıçası Laima'nın ne faydası var? Saule – yetimlerin azizesi, güneşin sembolü... içimdeki ateşin ne olduğunu bana

öğretemeyen kişi. Kim onu içimden çıkarttıracak ya da bir adama vermemi sağlayacak? Yine de hepsinin resimlerini kitaplardan yırttım ve ahırdaki kendi resimlerimin yanına yapıştırdım, arkadaşlık ederler umuduyla. Yine de onlara güvenmek zor geliyor. Ne istediklerini merak ediyorum.

Çaydanlık şarkısını söylüyor. Dul çay yapraklarıyla dolu bir fincana sıcak su döküyor.

Tarih, mitoloji, edebiyat, zamandaki tüm resimler ve hikâyeler: Cadı ve canavar olan kadınlar, ödül ve köle olan kadınlar, donmuş bedenler olarak kadınlar. Bir direkte yanan kadın, kafalarını kaybetmek üzere olan kraliçeler. Sanatçılar nerede? Hikâyeden fırlayıp çıkacak ve diğerlerini kurtaracak bedenler nerede? İçlerindeki ateşi taşıyan kızlar nerede?

Başka bir kitaba uzanıyorum: Hint mitolojisi. İstediğim sayfayı bulmak kolay. Ona öyle çok kez baktım ki üstünde tenimin kokusunu alabiliyorum. Bu bir Kali resmi. Yüce ana. Katil. Resminin yanında, hikâyesi.

Bir zamanlar, bir savaş vardı. Durga adında genç bir kadın, Raktabija adında bir iblisle dövüşüyordu. Durga pek çok biçimde ve pek çok silahla iblisi yaraladı ama böylece her şeyi daha da kötüleştirmiş oldu çünkü dökülen her damla kanla iblis kendisinin bir kopyasını yaratıyordu. Savaş alanı onunla doldu. Yardıma ihtiyaç duyan Durga, iblislerle savaşması için Kali'ye dua etti. Açık ağzı ve kızıl gözleriyle Kali, kanını bedeninden emerek iblisi öldürdü ve pek çok iblisi ağzına doldurdu. Onları yedi. Ardından ölü bedenlere basarak savaş alanında dans etti.

Hindistan ya da Hinduizm ya da Budizm umurumda değil. Bir kurtarıcıya ihtiyacım yok.

Önemli olan onun sanatı.

Gözlerimi dikip uzun uzun ona bakıyorum. Tenimin altında akan kanı hissedebiliyorum. Onun resmi içime giriyor, böylece iki değil bir oluyoruz. Artık bir resim değil, bir ayna. Ağzımı açıyorum. O her şey olana dek gözlerimi dikip resme bakıyorum ve gidiyorum, yani kelimenin tam anlamıyla o resim beni her nereye götürürse çıkıp gidiyorum ve bu dünyayla hiçbir bağım olmamasına memnunum. Böyle resimler bana kendimi farklı bir biçimde canlı hissettiriyor. Baktığım şey oluyorum. Onun bedeni benim bedenim. Bacaklarımın arasına dokunuyorum. Sıcaklık. Ağzım tükürük doluyor.

Kana susamış savaşçı ana. Onun dilini ve gücünü kıskanıyorum. Bu eve ikimiz sığabilir miyiz ki?

Dul çay içiyor ve bir yeraltı gazetesini okuyor; Demokrasi geliyor, diyor.

Görünmez Bir Kavuşma

Bunu daha önce hiç yazmadım. Hiç kimseye anlatmadım. Bildiğim kadarıyla, deneyim ancak aramızdaki –bir yazar ve bir fotoğrafçı– hafızada var olur ama hiçbir temsili yoktur, bu yüzden gerçek bile olmayabilir.

Fotoğraf makinesinin hiçbir şeyle alakası yoktu. Önemli değildi.

Yalan söylüyorum. Aslında önemliydi. Kadının fotoğraf makinesi kullanması önemliydi. O kadar önemliydi ki onu düşünürken, şimdi bile ağzım tükürük doluyor.

Örneğin. Motelimizin beyaz odasına girdi. Yatağın örtüsünü kaldırıp beyazlığı açtı.

Bu önemli. Beyazlık. Ve onun iradesi.

Üstünde siyah dar pantolon, Gap tarzı ve sağlam, yeni bir kolsuz siyah pamuklu gömlek vardı. Saçı benimkiyle aynı buğday rengindeydi, sadece kısa ve dağınıktı. Gözleri benimkiyle aynı transparan maviydi ama daha kararlı. Ikimiz de İkizler burcuyduk ama pek benzemiyorduk. Aramızdaki cinsel meseleler –onun ısrarlı heteroseksüelliği, benim biseksüelliğim– fark yaratıyordu.

Fotoğraf makinesi ona soğukkanlılık veriyordu. Olayları onun yönlendirmesini beklemiyordum; bunu benim

yapmamı istediğini sandım. Ama hemen, yatağa yat dedi. Öyle yaptım. Sesi sakin ve alçaktı. Pantolonunu çıkar dedi. Yaptım. Gömleğini çıkar dedi. Yaptım. Sırf benden sıradan şeyler yapmamı istediği için üstdudağım terledi. Bir kadının ağzından çıkan lisandan ötürü. Kendine dokun dedi. Kendimi hafifçe okşadım. Sıcaklık. Gözlerini kapa dedi. Yaptım. Fotoğraf makinesinin ilk klik sesini duydum. Dedi ki –ama bunu söylüyormuş gibi değildi – ona bir şeyleri yönlendirme imkânı veren yüzünün önündeki fotoğraf makinesinin gücüymüş– ıslanana kadar amının etini sık. Yaptım. Gözünün –objektifinin– bana yaklaştığını o zaman hissettim. Dedi ki memelerinden birini sutyeninden çıkar ve süt doluymuş gibi sık. Yaptım. Sağ onu dedi. Yaptım. Ağzım hafifçe açıldı. Amım ıslandı.

Külotunu çıkar dedi. Sutyenini çıkar dedi.

Fotoğraf makinesini sabitlediğini işittim. Dedi ki ne yaparsan yap, gözlerini bir daha açma. Açmam. Her şey şimdiki ve geçmiş zamandaki gibi oluyor, bir fotoğraftaki gibi.

Memelerinle oyna diyor. Önce, her bir göğsü tamamen avuçlayıp sıkıyorum, onları yok etmeye hazırmışım gibi iyice yoğuruyorum. Onları onun için kızartacağımı, ağza alınmaya hazır ve sert ve kocaman ve kıpkırmızı edeceğimi düşünerek, kendi meme uçlarımı defalarca çimdikliyorum. Böyle oynarken onları gözümde canlandırıyorum. İstediğim resme dönüştüklerini hissedene dek onlarla uğraşmayı sürdürüyorum. Fotoğraf makinesini işitebiliyorum ve onun içeri ve dışarı ve içeri ve dışarı hareket ettiğini hissedebiliyorum. Yakınımdayken sıcaklık hissediyorum ve meme uçlarımı çimdiklerken buna mani olamıyorum: Kalçalarımı kıvırıyorum ve amım boşalmaya başlıyor.

Yine memelerinle oyna diyor ben de meme uçlarımı tutarak onları sallamaya ve memelerimi hafifçe titretmeye başlıyorum. Bu sırtımın kavislenmesine ve inlememe ve onun olduğunu hayal ettiğim yere doğru kalçalarımı kaldırmama yol açıyor. Para alan porno kadınlarının bir erkeğin özsuyu için yapabileceği gibi her bir mememi her bir elimle avuçlayıp onun için sallıyorum. Elini içine sok diyor ve yapıyorum, amım şişiyor, yalvaran bir ağız gibi.

İnliyorum ve sızlanıyorum.

Onun fotoğrafımı çektiğini hissedebiliyorum. Deklanşörden çıkan klik sesini duyabiliyorum. Aklımı kaybedebileceğimi düşünüyorum.

Kendi memelerimi yukarı doğru öyle sertçe çekiyorum ki acıdan bağırıyorum. Onları birbirine bastırıyorum ve bekliyorum ve bunu yaparken bekliyorum ta ki artık bekleyemeyene kadar ve ardından bir mememi ağzıma itip kendi meme ucumu emiyorum. Kendimi ısırıp emiyorum. *Lütfen* diyorum ve tükürük her şeyi kaplıyor. Objektifinin bana çok yakın olduğunu hissediyorum ama dokunmuyor ve bunun biraz delirmeye benzediğini düşünüyorum.

Veya arzu bu, sarsıcı.

Erkeklerin aldatmasına şaşmamak lazım.

Kadınların aldatmasına şaşmamak lazım.

Arzu tanrıdan daha büyük.

Bir inançlıya sorun.

Kendimi sertçe ve bir hayvan ya da bebek gibi saldırganca emerken, aniden onun kendinle oyna dediğini duyuyorum.

Memelerimi bırakıyorum, artık kıymeti kalmamış bir inanç gibi salıyorlar kendilerini.

Ellerimi aşağı kaydırıyorum. Önce kendini ayır ve bana göster diyor. Klitorisini göster bana diyor, şişmiş klitorisini görmek istiyorum. Kalçalarımı onun sesine doğru kaydırıyorum. Bir *zoom* kullandığını duyuyorum galiba. Klitorisimi ve iyice açılmış amımı göstererek, olabildiğince yavaş, havayı sikiyorum. Zonklama beni ölüme yaklaştırıyormuş gibi.

Klitorisini parmakla diyor. Başparmağınla işaretparmağın arasına alıp onunla sertçe oyna diyor. Yapıyorum. Diğer elinle parmaklarını içine sok diyor. Yapıyorum. Belki kesik kesik soluyorum ve iç çekiyorum ya da ağlıyorum galiba. Parmaklarım yüzüyor. Boşalıyorum. Kendi tadına bak diyor. Yapıyorum. Şimdi bacaklarını kaldırıp bana her şeyini göster diyor. Benim için kendini boşalt.

Onu göremiyorum ama fotoğraf makinesinin, bu yaratım sahnesi boyunca bana neredeyse dokunduğunu biliyorum.

Keşke bir fotoğraf makinesi kokuyu ve sıcaklığı ve tadı kaydedebilseydi.

Klik. Ve klik. Kıvılcımlar gibi çakıyor.

Kendimden geçmiş halde bağırmaya başlıyorum, boşalmaya yakınım, bunu biliyor, teker teker fotoğraflar çekiyor, içinde bulunduğum müstehcen durumu gözümde canlandırıyorum, objektifi olan bu kadından başka kimseye ya da hiçbir şeye dokunmadan teslim olmaya yakınım.

Boşalırken hayvani bir ses çıkarıyorum ve her yanımı bitmez tükenmez bir titreme sarıyor. Daha önce hiç olmadığı biçimde bedenimden gelen boşalma çekimleri. Bir erkeğinki gibi. Boşalıyorum ve haykırıyorum. Titreme birkaç dakika sürüyor. Ben olan bu açıklık, şiddetli kasılmalarla

açılıp kapanıyor, içimin karanlığı beyaz duvarların ışığıyla buluşuyor, bir görüntünün üretimi, sanatın samimiyeti, iki kadın arasındaki mesafe, her şey onun karanlık ve aydınlığında dengeli. Gözlerim hâlâ kapalı, onun bedeninin ağırlığını hissediyorum nihayet. Üstüme uzanıyor, çıplak. Hepsi bu. Kımıldamıyor. Kımıldamamamı söylüyor. Ağlıyor ve gözyaşları yüzüme düşüyor, ıslak fısıltılar.

Gözlerimi açtığımda köşedeki bir koltukta yine, güzel ve sessiz bir kuş gibi oturuyor. Filmi fotoğraf makinesinden çıkarıyor. Her şeyi bu makine yapmış gibi.

Bir daha benimle hiç öyle konuşmuyor.

Aramızdaki bunun gibi tek gece bu.

Yeraltına Yolculuk

Şair ülkeleri aşan uykuyu uyuduktan sonra.

Odalardan ve yüzlerden, *déjà vu* ve nabızdan, Prag'ın –kentlerin anasının– ışık ve gölgesinden geçtikten ve onun mavi-siyah gecesine girdikten sonra.

Performans sanatçısını –şımarık velet– genç kadını gerektiği kadar süre ağırlayacak, jimnastikçi yaşamı tükenip heykeltıraş olmuş bir Rus'un –en yakın arkadaş– dairesine götürdükten sonra. Ameliyatlı bir Çek transseksüelle paylaşılan bir daireye. Neva Nehri'ne bakan.

Krasny 100%'den şair-gazeteci arkadaşıyla yemek yedikten sonra. Dışlanmış yazarların sohbetini ediyorlar. Şairin göğsü sıcak.

Şair gazeteciyle ve arkadaşlarıyla –bir kolaj sanatçısı ve onun akrobat kuzeni– sarhoş olduktan sonra, beş yıldızlı bir otelin odasında hepsinin birlikte cinsel aşırılığına tanıklık ettikten sonra; kuzenin bedeninin imkânsız bükülüşü ve gidip gelişi, onun kendini yalaması, uluması hâlâ kafasının içindeki hayvan. Seyahat cinselliği, taşıyıcıdan taşıyıcıya beslenerek, daima beslenerek sıçrayan bir parazit halini alana dek nasıl da gevşetiyor.

Bu şehrin gecesinin daha da derinlerine girmesinden son-

ra –seks pantolonuna ve bacaklarına bulaşmış ve alkol görüşünü hâlâ bulanıklaştırırken ve kanın, meninin ve ekstazinin keskin tadı hâlâ dilinde yürürken– kendi geçmişi bu şehre musallat olmuş halde, sarmal ampulleri ve mızrak uçlarıyla hep ışıklı Crystal Palace, modernlikten boşanmış gibi görünen gösterişli meydanlar ve saraylar, Neva Nehri'nin parmağıyla okşanan, Baltık Denizi'nin dalgalarıyla öpülen kara parçaları. Sular şehri. Kanallar. Nehirler. Göller. Yüzen şehir. Sulara yansıyan gece göğünün şehri. Kayıp isimler şehri: Petrograd. Leningrad. Devrimler şehri: Aralıkçılar. Şubat. Ekim. Bolşevik. Lenin'in Büyük Terörü. Stalin'in Kızıl Temizliği. Dostoyevski'nin şehri. Ahmatova. Stray Dog Kafe. Puşkin. Gogol. Çaykovski. Şostakoviç. Nabokov. Beyaz geceler şehri. Çarların taçlarındaki mücevher taşlarının hayvanlarla ve yoksullukla ve idrar lekeli dar sokaklarla yontulduğu şehir. Kadınların meyve gibi alınıp satıldığı şehir. Yerel olarak yetiştirilen afyonun ve Karadeniz'in tatlı pis kokusunun şehri. Çocuk cankilerin şehri. Çingenelerin şehri. Sovyet dönemi fantezilerinin pütürlü aksanlarıyla porno şehri. Savaş ve cinsellik şehri. Tahakküm ve itaat şehri.

Tambov mafyasının şehri.

Yaz Edebiyat Seminerleri için gelmedi o buraya. Bu sefer değil.

Greşniki. Günahkârlar Kulübü. Dört kata yayılmış, eski bir malikâne tarzı döşenmiş bir gey kulüp. Kulübün mottosu şu: "Hepimiz günahkârız. Hepimiz eşitiz." Pek çok oda: Aynalı bir dans pisti, bir balkon, bir restoran, ücretsiz kablosuz bağlantısı olan bir video internet barı ve bir "karanlık oda." Genç çıplak adamlar bütün gece sahnede dans ediyor, bükülüp kasılmaları tedirginlik veriyor. O ise bir masada oturuyor.

Tambov mafyasından olan adamla buluşacağı yer burası. Adam yürüyüp yanına geldiğinde o bir şiir yazıyor.

Zikzaklar çizerek yürüyüp geldim
incecik blucinler giymiş oturan,
iki erkeksi kraliçe arasında durmak için.
Sahnedeki oğlan, seksüel
ve elbette, başlıyor finaline.
Sarhoşum. Daha önce hiç bu kadar
sevgi hissetmedim bir salonda.
Coşkulu alkışa katılıyorum,
biraz ağlayıp yalpalıyorum,
görmezden gelerek otur! tıslamasını
otur! ve içkiden büzüşmüş dudaklar
hafifçe kalça atıp döküyorum
daha boğuk tezahüratlar çıkıyor,
Amerikalı canavar kız
gerçek memeleri, tuzsuz gözyaşlarıyla
sümüklü hava tıslıyor, gerçek bir amcık.

Tambov mafyasından olan adam koluna dokunduğunda başını kaldırıp bakıyor ve onun enfes androjenliğine çok şaşırıyor. Bu, onun Amerikalı nefesini kesiyor.

"İçersin o zaman?" Sesi Slav tarihinin bir başyapıtı.

"Evet," diye karşılık veriyor, eli masanın üstünde gevşiyor.

Adam bara bakıyor, parmaklarını şıklatıyor ve oturuyor.

Müziğin temposu kadının ayak tabanlarına, sandalyelere masaj yapıyor. Masanın üstündeki avuçlarında hissedebiliyor onu.

"Ateşin var mı?" Adam kahverengi bir sigarayla ona doğru eğiliyor.

Şair şövalyeliğe soyunuyor. Deri montunun cebinden gümüş çakmağı çıkarıyor. Sigarayı yakıyor. Adamın duman örtüsünün altında kıvrılan gülümsemesine karşılık veriyor. Adamın üstünde kolsuz bir ağ tişört var. Kolları... yazılı. Güzel ten sembolleri olarak gördüğü bir lisanla dövme yapılmış. Adam sahneye bakıyor. İçten kahkahalar atıyor. Sonra güzelim başını daha büyük bir kahkaha için geriye atıyor, yağlı ahşap yongalar gibi heykelsi sarı saçı, dolgun ve ıslak dudakları, pürüzsüz ve gözler önüne serilen boynu. Tekrar kadına dönüyor.

"Votka iyi fikir, değil mi? Ağzında çok iyi bir şey tutmak gibi, yutmadan önce, bu oğlanlar..." Tekrar kahkaha atıyor. " bu güzel oğlanlar."

Şair onun teninin inceliğine dikkatle bakıyor. Belki parlayan damarları görebileceğini düşünüyor. Rusların ve Baltık insanlarının tenleri – öyle beyaz ki başka renkleri de içeriyor. Mavi. Yeşil.

Dört votka geliyor. *Shot* bardaklarında. Buz yok. Burada usul böyle. "Önce Zyr'i içeriz. Mükemmel değil ama Amerikalı da değil, öyle mi?" diyor adam. Gülüyor, *shot*'ı bir yudumda içiyor ve kadın onun yaptığını yapıyor, soğukluğu ağzının içinde tutuyor, dişlerine alışmak için zaman tanıyor. Hemen peşinden küçük krakerler yiyorlar. Dünyanın bu parçasının usulünde. "Bir daha?" Sonraki iki tanenin de dibini buluyorlar. Adam gülüyor. Kadına bakıyor – her tarafına, gözleri konturlarını çiziyor. Sonra şöyle diyor: "Şimdi gelen *Jewel of Russia Classic*... ona dayanamayacaksın." Sigarayı içiyor ve müzik omurgalarından güm güm akıyor

ve oğlanlar kıvırıyor kıvırıyor ve kadın daha daha fazlasını istiyor.

Jewel of Russia'dan dört *shot* içmelerinin ardından adam şöyle diyor: "Şimdi konuşalım?" Ama dört votka daha geliyor ve tarihin iktidarını taşıyan bir edayla elini yukarı kaldırıyor. "Hayır. İçelim. *Bunu.* Bu dünyanın beklemediği bir şey." Bardağını kadınınkine yaklaştırıp vuruyor. Ses ağzından çıkıyor: *za ná-şoo dróo-zhboo.* Kadeh kaldırdı. İçiyorlar.

Votka şairin ağzında bir şiire dönüşüyor: Hafif bir kayış. Bir elma izi. Azıcık tatlı. Ve yanma. Mest edici. Gözlerini kapıyor ve orada oyalanıyor. Gözlerini ve ağzını açıyor, "Nedir bu?" diyor.

"Chopin. Basit, değil mi? Patatesten damıtılıyor elbette. İnatçı Polonyalılar. Ama hepimize neler yaptılar! İroni." Ve gülüşü, bir bedeni bütün halde yutan bir mağara gibi etraflarındaki alanı dolduruyor.

"Şimdi. Konuşalım. Evet?"

"Evet." Bu kelime kadının dudaklarından tadını alabileceği bir şeymiş gibi çıkıyor.

Adam sigarasını bir küllüğe koyuyor, kollarını göğsünde kavuşturuyor ve sandalyesinde azıcık geriye yaslanıyor, çenesini kaldırıyor, kadına tepeden bakıyor ama kötü niyetle değil. "Sana bir sorum var. Neden bu kızı arıyorsun? Bu kızı tanımıyorsun, değil mi? İstediğin, evde beslenebilecek küçük bir hayvan mı? Yoksa o... bir mal olacak, belki?" Belli belirsiz gülümsüyor.

"Öyle bir şey değil. Sadece onu buradan çıkarmak istiyoruz. Açıklayamam." Bu kelimeler kendisine bile aciz geliyor.

"Anlıyorum. Dünyanın çocuklarını tehlikeden alıp güvenliğe götüren bir Amerikalı daha sadece. Ne hari-

kulade bir yardımseverlik. Tam da Amerikalı film yıldızlarınız gibi, değil mi? Amerikalının gücü... sevgi." Sigarayı tekrar alıyor, zarif bir nefes çekiyor ve duman halkasını yukarı doğru üflüyor. Kadın dumanın yavaş, mavi yükselişini izliyor. "Ve para!" Gürül gürül kahkaha atıyor. "Biliyor musun, beklediğim gibi görünmüyorsun."

"Hayır mı? Neden?" Adamın kelimelerinin etrafında kıvrılıyor, bir av kadar temkinli.

"Sen işittiğim kadar... emredici görünmüyorsun."

Adamın yüzünü incelediğini hissediyor, boynunu, köprücükkemiğini, ellerini.

"Öte yandan, kapalı kapılar ardında bu kişiliğinin bir görünüşü, değil mi?" Yeniden kafasını geriye atıyor, birini kendinden geçirecek kadar uyuşturmaya yetecek yoğunlukta gülüyor.

Kadın bir an bunu nasıl bildiğini merak ediyor. Sonra bilmenin onun işinin bir parçası olduğuna karar veriyor ve her halükârda, bunun akla zarar bir pohpohlayıcılığı var. Düşünsenize: Dünya çapında bir şöhret. Bu şiir gibi konuşan Rus androjen gangsterin hayranlığı. Adamın kendisine ikiye bölecek kadar içine işleyen bakışlarla bakmasını diliyor.

Tambov mafyasından bu fena halde güzel adam, daha sonra bardağını masaya sertçe vuruyor. Kadına ciddiyetle bakıyor. "Seninle bu anlaşmayı yaparım. Sana ihtiyacın olan evrakı veririm. Pasaport. Seyahat belgeleri. Kimin sana yardım edeceğini. Ve sonra," hırsız gibi eğiliyor, "gideriz. Sen ve ben. Buradan, bu gece. Bana bir konuda yardımcı olmanı istiyorum. Gücü senin..." –elini kadının

elinin üstüne koyuyor– "maharetli Amerikalı ellerine vermek istiyorum."

Buna evet demek için hiçbir iyi sebep yok. Başka birinin hayatında bu, tehlikeye işaret eder. Hatta belki ölüme. Ama bu başka birinin hayatı değil ve o kendisininkini her şeyin sınırında yaşadı... hem insan gecenin içine bir yabancıyla yürüyemeyecekse hayat ne ki? Ten yaşamının evrensel içgüdülerini izleyerek kadın adamın elinin altındaki avcunu, neredeyse bir tokalaşma olacak biçimde çeviriyor ve şöyle diyor: "Kendin için yani?"

"Hayır. Heyhat, kendim için değil, güzel sert kadın." Adam ona bakıyor. Gözleri bu şehrin su yollarını yansıtıyor, gözbebeklerine yüzyıllar musallat olmuş. "Kendi tenini hissedemeyecek kadar ıstırap çekmiş bir tanıdığım için. Bu türden ıstırabı bilir misin?"

Şair başını aşağı yukarı sallıyor. Istırap her yerde vardır, öyle değil mi, her zaman, her tenin etinde, bir kalbin bulunması gereken oyukta.

"Ailesi, öldürüldü. Pek çoğu gibi... Bosnalı. Ama ülkeni seçemiyorsun bugünlerde. Hayır?"

Şair tekrar başını sallıyor.

"Bu ıstırabın tek bir devası var. Şiddete karşılık şiddet. Onun tenini yeniden hissetmesine yardım edebilirsin sanırım. Sadece bir gece için bile olsa. Benim için yapabilir misin bunu?"

Şair başını sallıyor.

"Güzel." Adam elini kadının omzuna koyuyor. İkisi de sahnedeki oğlan bedenine bakıyor, onun penisine ve kalçalarına, gövdesine, onun akıl ermez fiziksel hakikatine.

Sonra adam ona dönüyor ve şairin yanağına tokat atıyor –teninin yüzeyine kan hücum ediyor– "Ama para için de, elbette!"

Şair başını sallıyor.

Lisanın Şiddeti

Performans sanatçısı, tanımadığı bir Rus'la bir Çek'in boş mutfağında kıpırdamadan oturuyor. Yazarın hayatını kurtarmaya yardım etmek için şair onu buraya bırakttı. Onun için hiçbir anlamı olmayan bir şehirde. Camdan dışarı neredeyse-yağacak olmaktan ağırlaşmış, bulutlu bir göğe bakıyor. Çok eski bir taş köprü. Su. Kuşlar. Lambalar. İçi-boşalmış bir benlik. Yorgun. Bu insanları, bu şehri tanımıyor. Küçük antika bir *shot* bardağından, sabah sabah votka içiyor.

Bunun yükü –kimliğini teslim etmek, eve götürülmek için bir ay beklemeyi kabul etmek– her ne kadar zihnine sıkıntı verse de bir şekilde etini heyecanlandırıyor. Bedeni onun bilmediği bir şey biliyor sanki. Etin heyecanlanmasından nefret ediyor, çok kızıyor ama yine de bunu hissedemeden edemiyor. Yeni doğmakta olan bir ateş gibi. Göğsünde taşıdığı bir şey, çarpan bir kalp gibi. Ona yaşadığını bildiriyor.

Performans sanatçısı gömleğinin altından ressamın mektubunu çıkarıyor. Üç gün boyunca onu orada, sutyeninin içinde, memesinin üstünde taşıdı. Gündüz gece. Zarftaki ten kokusu onu rahatlatıyor. En azından elinde bu var. Ressamdan gelen bu mektup. İçinde bıraktıkları

bu delice hikâyede tuhaf bir hayat çizgisi. Kasten açmadı onu. Özellikle de şairin önünde. İçindekileri samimiyetin kendisiymiş gibi kasten korudu. Çünkü onu seviyor. Onu kendi canından daha fazla seviyor. Onların siktirik gerçekliklerinden defettikleri bu adamı seviyor, öyle ki onu düşünürken neredeyse nefesi kesiliyor. Kalbinde ve ötesinde biliyor ki onu gerçekten seven tek kişi kendisi. Onun isteklerini yerine getirmeye razı tek kişi. Seksin ve sanatın potasında eriyerek. Onun aşırılıklarını yaşayarak. Hepsinin karmakarışık yaşamlarının hikâyesinde, Persephone gibi onun cehennemine düşerek. Neredeyse karısını öldüren adam. Pişmanlık duymayan alkolik sanatçı. Gerekirse, ölüme doğru bir aşk. Ve adam buna acayip bayılacak. Onun bunu yapmış olmasına. Kadının da kendisi gibi olduğunu görecek. Ve tüm bunlar bittiğinde, eh, adamla birlikte her yere gidecek. Kimse onu durduramayacak. Ve ikisi sanat yapacak ve sevişecek ve dünyayı geri kalanlara bırakacak. İçiyor içiyor, ta ki her şey sıvılaşana dek.

Mektubu yüzüne yaklaştırıyor, gözlerini kapıyor ve onu kokluyor. Adamın yüzünü görebiliyor, bedenini hissedebiliyor. Dilinin altında safir gibi bir şeyler var. Adamın kâğıdı kendi tükürüğüyle yaladığı yerin altından parmağını geçiriyor. Zarfı açıyor. İnce beyaz kâğıdı zarftan çıkarıyor, kalbi çarpıyor da çarpıyor:

İşte, söylüyorum.

Seni terk ediyorum.

Sen bunu okuduğun sırada ben Paris'te, başka bir kadının kollarında olacağım. Yıllardır tanıdığım biri. Pek çoğundan biri. Aramızdaki bu şey, hiç önemli değildi. Ve artık tatsız-

laştı, karmaşıklaştı. Bunları yaşayamayacağım. Geçmişimin karadeliğine fazla yakınsın.

Kelimelerle aramın iyi olmadığını bilirsin, bu yüzden kısa tutacağım, ama doğru. Ya da yeterince doğru. Kelimeleri siktir et zaten.

Yine de sana bir şey veriyorum. Bir hayatın diptiğini.[1]

Seni bir daha görmeyeceğim. Çatı katımdan senin bütün izlerini sildim ve döndüğümde, eğer buraya gelirsen, seni içeri almayacağım. Denemeye kalkma. Senin çatı katına da bir daha gelmeyeceğim. Sokakta rastlayacak olursam, seni tanımayacağım. Artık yoksun. Ama sana bir şey veriyorum. Sanatın için. Bunu unutmamaya çalış.

Bu acıtacak.

1.

Onu vurmadan bir yıl önce, tartıştığımız bir gece olmuştu. Bir dizi tartışmanın biri. İkimiz de kör kütük sarhoştuk. Bir noktada o bir bıçak alıp banyoya koştu. Kendini oraya kilitledi. Kapıya omuz attım ama hiçbir şey olmadı. Güldüm. Ardından yere yığıldım ve uyuyakaldım. Kapıyı açtığında ilk gördüğüm onun sarışın kukusuydu – göz seviyesinde. Sonra o boktan kolunu uzattı ve ismimi gördüm, nokta nokta kan halinde koluna kazınmıştı. Hemen yine o banyo çukuruna saklandı. Ben mutfağa gittim, tırtıklı bir ekmek bıçağı aldım ve çöp adam darbeleriyle onun ismini kendi koluma hakkettim. Onun yarası hâlâ bende. Onun kelimesi. Benim kolumda. Belli ışık altında.

---

1 *Diptik*: İki kanatlı tablo. Ortada menteşe bulunan, yüz yüze kapanabilen iki levhadan oluşur. (ç.n.)

2.

Bir yıl sonra bir gece, oturma odasında sarhoşluğumun diplerindeydim. Huzurluydu. Çıplaktım. O yatak odasında uyuyordu. O gün tanıdığım bir cankiden bir tabanca almıştım. 9mm Beretta. Tabanca bacağımın üstünde, penisime yakın duruyordu. Öyle saatlerce tuttum. Onun kımıldandığını işittim. Oturma odasına geldi. Çıplaktı. Yılların... nedir bu? Tutku mu? Kaos? Ölüm? Aramızdaki hava. Neden bilmiyorum. Tabancayı ondaki karıya nişan aldım. Elini kaldırdı. Ateş ettim. Elini ve omzunu vurdum. Karanlıkta güzelim bir mavi-siyah kaz gibi yere düştü. Açılan ateşin kokusu havadayken, uzun dakikalar boyunca böyle kımıldamadan kaldık. Aşk bir tabancadır.

Işte. Sana asla hiçbir şey vermediğimi söyleme.

Belki bu adamın ve bu kadının performansını bir şeye dönüştürebilirsin. Sanat her şeydir.

Bilirsin, Paris'te her sokak ıslaktır. Paris'te herkesin bir köpeği vardır. Paris'te her el bir sigara tutar. Paris'te her ağız bir öpüştür.

Dün gece rüyamda kendimi boyayla kaplı gördüm; bu boya kan olabilirdi. Sıcaktı, neredeyse bir banyo gibi. Tenimde iyi durmuşa benziyordu. Güzellik. Ölüm. Aynı. Kendini boğuncaya içmek. Tenini bıçaklarla kesmek. Cinsel organlarınla sikişmek. Bir resim yapmak. Bir tabancayı ateşlemek. Amerikalı.

Unutmadan söyleyeyim: Ona yaptığım şey beni korkutuyor.

Hatta, dehşete düşürüyor.

Ama yine de pişman değilim.

Bir insan ne kadar pişman olamazsa o kadar değilim.
Bir insanın diğerine yapamayacağı hiçbir şey yok.
Ce n'est pas rien. Au revoir.

Performans sanatçısı. Kendine ait fikri... kafatasının içinde bir astronot olup ağırlıksız sürükleniyor. Göğsü oyuluyor. Bedeni ağır ağır hissizleşiyor. Saçı. Yüzü. Elleri. Hiçbir şey. Soluduğu hava. Nafile. Düşüncesiz.

Mektubu gerisingeri katlayıp yeniden teninin üstüne yerleştiriyor. Çok daha yaşlıymış gibi göğsünün üstünde ona hafifçe pat pat vuruyor. Pencereden dışarı bakıyor ama görüntü... görüntü şu an onunla değil sadece. Ayağa kalkıyor. Bir palto giyiyor. Her zamanki gibi. Düşünüyor, bu gerekli değil. Sadece moleküllerine ayrıl. Işık. Kapının yanında asılı ve başka birine ait olan mavi yün atkıyı nazikçe boynuna sarıyor. Dairenin kapısını açıyor. Dışarı çıkıyor. Kapıyı kapıyor. Koridordan geçiyor. Merdivenlerden birkaç kat iniyor, basamakların üstündeki ayakları hiçbir şeye değmiyor.

Açık hava sahnesinin büyük ahşap kapısını açıyor. St. Petersburg. Kaldırıma çıkıyor. Sadece ışık ol. Duruyor, gözlerini kapıyor, büyük bir nefes alıyor... sonra yavaşça veriyor, ağzından küçücük beyaz pervaneler çıkarmış gibi. Bedenin tüm hatıraları ışık olup gidiyormuş gibi. Kafasının içinde: Bir adam terk ediyor.

Köprüye yürüyor.

Tam ortasında dikiliyor.

Tarih, köprüden su destanına, dramatik, sanatkârane mesafeyi yaratıyor.

Tarihi taşa ellerini koyuyor. Siyaha yakın bir tür gri olan, günahları alıp götüren aşağıdaki suya bakıyor. Şehrin koku-

su etrafında uçuşuyor. Yayalar son derece dalgın. Yağmur yağmaya başlıyor, hafifçe. Yaşı görünümünü resim gibi kılıyor. Acılı ya da âşık kız. Şeylerin kenarından eğiliyor, karnı ve göğsü taşa sertçe bastırıyor. Ellerinin pembe-beyaz etini görebiliyor. Yün atkının mavisi. Suyu o kadar net işitebiliyor ki sesler gibi. Neden çocukken kimse ona yüzmeyi öğretmedi? Ama nedenini biliyor. O kusurlu çocuktu. Aptal ve salyası akan. En başından sevgi kayıptı onun için. Babasının nereye gittiğini bile bilmiyor. Annesi bir şöhret dünyasında yardımseverlik ve aktivizmde kayboldu. Altındaki taş, dünyadaki herhangi bir şey kadar sert. Giysilerinin altındaki kaburgaları artık gerekli gelmiyor. Havanın ciğerlerini terk etmesine izin veriyor. Moleküller. Işık. Bütün dünya bir sahne. Hiçbirimizin kökeni yok. Burada var olduğumuzu bile kim söyleyebilir? Gözlerini kapıyor. Göğsünün üstünde, memesine yakın mektubu hissediyor, kalbinin olması gerektiği yerde. Ve sonra kendini öne itiyor. Sevgisini gösterebileceği hiçbir yeri kalmamış genç bir kadının düşen bedeni.

Bir son yaratmak fazla bir şey yapmayı gerektirmez bazen.

Triptik[1]

1.

Uzakta silah sesi. Fotoğrafçı, Doğu Avrupa'daki herhangi bir ailenin küçücük banyosunda yüzünü yıkıyor. Gideli bir yıldan uzun süre geçmesine rağmen, şair bir şekilde onu buldu ve fotoğraftaki kızla ilgili olarak buluşmak istiyor. O istemiyor. Yüzünü kuruluyor ve aynaya bakıyor ve eskiden olduğu kadın ile şimdi olduğu kadının birbiriyle savaşa tutuştuğunu görüyor. Tekrar aileye karışıyor. Evdeki bütün hareketlilik ve enerji akşam yemeğine yönelmiş. Hiçbiri başını kaldırıp bakmıyor ve bu fark edilmeyişten memnun oluyor. Kimliğini bütünüyle kaybetmiş olmayı diliyor. Patatesler bir tencereye giriyor. Bir annenin sertleşmiş elleri. Tavşan –boynu bir saat önce kırıldı– fırında. Bir baba ateşi karıştırıyor ve bir pipo içiyor. Sedir ve tütün. Kız masayı kuruyor. Oğlan bir tabancayı temizliyor. Fotoğrafçı göz ucuyla hep kapı tarafına bakıyor. Bela için. Duvardaki bir kancaya asılı fotoğraf makinesine bir bakış atıyor. Bu görüntü ustası. Bu hırsız. Bu âşık. Oğlanın az kalsın ölümüne yol açan dünkü olayı ve çektiği fotoğrafları

1 *Triptik*: Üç parçalı tablo. (ç.n.)

düşünüyor, bir de insanları güvenli bir yere kaçırırmış gibi filmi nasıl buradan kaçırdığını.

Yemekten sonra, oğul, bir ergen, olayın hikâyesini anlatmaya başlıyor. *Askerlerin gerçek kurşun kullandığını biliyorduk; tankların insanları ezeceğini biliyorduk. Bu meydanda özgürlüğü hepimiz kazandık; hepimiz, benim gibi hâlâ okula giden ergenler, öğrenciler, öğretmenler, fabrika işçileri, otobüs şoförleri, anneler, dullar, ampüteler, hepimiz!* Baba oğula sarılıyor. Anne bir oyundaymış gibi alkışlıyor ve yanaklarına kan hücum ediyor. *Bu benim oğlum.* Kız kardeş ateşin önünde dans ediyor, bir tür evcil ve şirin direniş. Ardından ön kapı aniden ardına dek açılıyor ve tüfekleriyle askerler bağırarak bir deklanşörün klik sesi kadar hızlı biçimde önce fotoğrafçının fotoğraf makinesini, ardından sol elmacıkkemiğini bir tüfeğin dipçiğiyle eziyor, yüzünü sonsuza dek değiştiriyor.

2.

Tambov mafyasının adamı şairi siyah bir BMW'yle, hayaletlerini anlatan şehrinin caddelerinden geçiriyor: Maksim Gorki. Puşkin'in karısı. Heykeltıraşlar, piyanistler, ressamlar, müzisyenler, şairler. Ülkenin en eski tiyatrosu. Ardından ona Maria Spiridonova'yı tanıyıp tanımadığını soruyor. Rus devrimci mi? diye soruyor kadın. Evet, diyor adam, bir köylü ayaklanmasını vahşice bastırmaktan sorumlu bir generali yüzünden vuran kadın. Parke basamaklardan yüzüstü sürüklenen, soyulan ve tecavüz edilen ve kırbaçlanan, memelerinde sigaralar söndürülen. Sibirya'ya sürgün edilen. Hayatının büyük kısmını dayak yiyerek ge-

çiren. Şair elini boğazına koyuyor ve soruyor: Ne oldu ona? Tarih oldu, diyor. İdam edildi. Sesi ve gece, onlar şehirden çıkıp meşe ağaçları ve kendir tarlalarıyla çevrili kızıl tuğlalı bir eve varana dek, birbiri içine kanıyor. Arabadan indiklerinde, eve girmeden önce adam, istediği belgelerin ertesi gün kendisine ulaşacağını söylüyor: Sahte pasaport, seyahat belgeleri, sahte kimlik tasdikleri. Diyor ki: Ve sen kızın yerini tespit ettiğinde, adamlarım onu alıp Vilnius tren istasyonuna getirecek. Ama bu geceden *sonra*. Gülümsüyor.

Binaya girdiklerinde, doğrudan bodrum kata inmeleri şairi telaşlandırmıyor. Hayatında, sıradan insanların ev yapımı zindanlarda ya da oyun odalarında veya arkadaşlardan uzaktaki loş odalarda fiziksel fantezilerini gerçekleştirdiği bodrumlarda geçirdiği pek çok gece oldu. Ama her şeyin ortasına geldiklerinde, yer yer devasa oryantal halılarla kaplanmış beton zeminli büyük karanlık bir oda, tavanda asılı yüksek bir ahşap kiriş ve beyaz örtü örtülmüş büyük siyah tahta bir masa ve şimdiye dek gördüğünden daha fazla kırbaçlama aleti, onu şaşırttı. Çünkü bekleyen bir değil neredeyse bir düzine adam vardı, hepsi de sicim kemerli kahverengi ya da siyah cüppeler giymişti. Gerçek ya da hayali bir tehlikeye mi sürüklenmişti? Adam arkasını dönüyor, onun korkusunu fark ediyor ve nazikçe koluna dokunuyor. Onu önünden ilerletiyor. Kadın yanağının içini ısırıyor. Nedir bu? diyor, sesinin tutsak edilmişten ziyade kontrollü çıkmasına gayret ederek. Adam nazikçe omuzlarından bastırarak onu bir sandalyeye oturtuyor. Otur, arkadaşım. Telaş etme. Dostlar arasındasın. Ama biz sizlerle aynı değiliz. Teni farklı sebeplerden cezalandırırız. Kadı-

nın zihninde Maria Spiridonova çakıyor. Ama yine de yüz ifadesini, omuzlarını bozmuyor. Bir şekilde. Adam devam ediyor. Bizler Cilysleriz. Kadın ciğerlerindeki havayı yeniden hissediyor. Cilysler. Esrik ritüelleri olan sayısız kopuk dini tarikattan biri. Cinsel orjiler. Kırbaçlamalar. Acı ve cinsel aşırılık yoluyla ruhun temizlenmesi. Cilysler hakkında siktirik bir şiir yazmıştı. Şair çabucak odayı yeniden gözden geçip bir kadın aranıyor. Her bir Cilys hücresinin bir erkek ve bir kadın lider tarafından yönetildiğini belli belirsiz hatırlıyor: "İsa" ve "Tanrı'nın Annesi." O siktirik kadın nerede? Şair kendisinin bu hikâyedeki yerini anlamaya çalışıyor. Kendini kurtarmak, Amerikalı dominant şair olmak için gırtlağının en derinlerine inerek, boğuk bir sesle soruyor: Tanrı'nın Annesi nerede? Tambov mafyasının adamı gülümsüyor, ardından eğiliyor, sonra da kadının önünde diz çöküyor. *Benim*, diye fark ediyor kadın. *Kadın benim.* Adam başını kaldırıp ona bakıyor. Söz verdiğin şeyi unutma, güzel sert kadın. Anlaşma yaptık, sen ve ben. Kadının elini tutuyor. Istırabı temizlemek için ıstırap çekmek. Birbirlerine bakıyorlar. Sonra adam bir erkeğin adını söylüyor ve adamlardan biri öne çıkıyor, yıkanmak, kutsanmak ve ardından kadın kendisini döverek temizlesin diye bir haça bağlanıp tavana asılmak için.

3.

Neva Nehri, Ladoga Gölü'nden çıkıp St. Petersburg'u geçerek Finlandiya Körfezi'ne ulaşır. Volga ve Tuna'dan sonra Avrupa'daki en büyük üçüncü nehirdir. Bu nehir, kış ortasında donar. Grigori Rasputin, 1916'da Neva'da boğuldu; suikastçılar onu birkaç kez vurduktan ve zehirlemeye

kalkıştıktan, dövdükten, bir çarşafa sardıktan ve buz gibi sulara fırlattıktan sonra. Bedeni daha sonra yakıldı. I. Petro, boğulan denizcileri kurtarmak için kışın Neva Nehri'ne daldıktan sonra elli üç yaşında öldü. Buzlu suların onun mesane sorunlarını azdırdığı söylenir.

Genç bir adam performans sanatçısının bedenini Neva kıyısında, atladığı yerden akıntı yönünde elli üç kilometre uzakta buldu ve biraz çabayla onu sahile çekti. Afanasy sadece on altı yaşında olsa da halihazırda doksan kilo kaldırabiliyordu ve ayakkabısız bir doksan boyundaydı. Afanasy kıyıda oturdu, başını ovuşturdu, olduğu yerde sallanıp ne yapması gerektiğini düşündü; kadının bedeni artık şişmiş ve katıydı, onu fazla büyük bir kalas gibi omuzlarında evine nasıl taşıyabileceğinden emin değildi. Eve varınca annesi koşarak dışarı çıktı ve bir an İsa'ya baktığını sandı, sonra bunun sadece oğlu olduğunu gördü ve ismini seslendi ve ismini seslendi ve çığlık attı, *Ne yaptın sen? Ne yaptın sen oğlum?* Ağladı ve ellerini göğe kaldırdı. Çünkü Afanasy aklı kıt doğmuştu ve karın içinde yüzüstü yatan, tecavüze uğramış ve kanayan bir kız yüzünden, bir adamoğlan olan oğlunun başı önceden zaten başı belaya girmişti. Her ne kadar fazla büyük güzel oğlunun kadını kurtarmaya ve yardım gelene dek titreyen bedenini sıcak tutmaya çalıştığına inansa da kadını öldürenin o olmadığına başka kimse inanmadı ve Sibirya'ya gönderilmemesinin tek nedeni de annesinin biriktirdikleri tüm parayı onlara vermesi ve beyinsiz oğlunu her dakika yanında tutacağına hayatı üstüne yemin etmesiydi. *Sana ne faydası var ki onun?* Ve bütün

askerler gülmüştü, belki de kıza en sert tecavüzü eden en fazla kahkaha atandı. Peki ya ikinci bir kız öğrenilirse ne olurdu? Böylece anne ve oğul gece yarısı bir ateş yaktılar ve bu meçhul kızın bedenini ateşlere attılar. Bir an oturuyormuş gibi göründü, ateşte ısınan bacaklarının donmuş tendonları yüzünden olduğuna şüphe yoktu ama yumuşak beyni ve deliye dönmüş annesi olan oğlan için bu korkunç bir kehanetti. Oğlan hayatı boyunca kızın ateşten çıkıp onu öldürmeye geldiğinin kâbuslarını gördü ve anne bu kızın isminin silinip gitmesine izin verdiği için kendini asla affetmedi. Ve performans sanatçısının sudaki bedeni buzdan geçip ateşe gitti ve oradan küle dönüştü, sabah olduğunda ve gökyüzü beyaza döndüğünde, bir zamanlar olduğu şey karla kaplanmıştı.

Beyaz Boşluk

Beyazlıkta hayat parçalar halinde hareket ediyor. Küçük fragmanlar ve senkronlar ve yankı efektleri. Kendine ait hikâye gevşiyor ve gelişigüzel oluyor. Bunda çok rahatlatıcı bir şey var; hayatını tekrar şöyle bir ve serbestçe akan motifler halinde görmek. Sentaks ve düzen, kronoloji ve anlatı duygusu izin verince güzel bir şey gerçekleşiyor. Bir yanım sonsuza dek burada kalmak istiyor.

Erkekler beni almaya geldiğinde, ahırda resim yapıyorum. Ağzında bir ev olan bir kız resmi üstünde çalışıyorum. Bellekten görüntüler kullanıyorum. Bir ev. Ve evin içinde bir aile vardı. Ve ailenin içinde bir kız vardı. Ben olmam gereken bir kız, yine de o kız bende yok. Onun yerine, resim yapıyorum. Ben bu ısı bedeniyim. Bu eller ateşten. Kanın bir beden yaratması gibi, bir kız yaratmak için kan kullanıp resim yapıyorum.

Bir şeyin geldiğini işitebiliyorum. Ve belli belirsiz, yumuşak, tatlı bir koku var, ancak bir çocuğun teni böyle kokabilir. Beyazlık nefes alıyor sanki. Sonra kızı görüyorum. Bana doğru koşuyor. Tüm gücüyle koşuyor. Altın saç telleri ardında şiddetle savruluyor. Opale benzeyen gözlerinin mavisi beni darmadağın ediyor. Bacaklarım zayıf düşmüş sanki. Geriye doğru bir adım atıyorum, ona dayanabilir miyim emin değilim. Kızım yaşamamışken hayatta kalması gereken neydi. Onun ağırlığını ve biçimini bedenimin içinde, o yumruk şekilli kasın hemen altına sıkışmış halde taşıdıktan sonra neyin bir kalp atışının ıstırabına katlanması gerekiyordu. Kız hızla bana doğru koşuyor. Hızla ve ışıkla gittikçe daha fazla yaklaşıp ardından dosdoğru içime koşuyor, kollarını sıkıca bana sarıyor, nefesimi kesiyor.

Erkekler geldiğinde, ahıra varmalarından çok önce onları işitebiliyorum ve kokularını alabiliyorum. Erkeklere ait bir ses var. Var. Silahlarıyla kapıdalar, söylediklerini yapmaktan başka yapacak hiçbir şey yok. Bekliyorum, ama hiçbir zarar gelmiyor. Bana Amerika'ya gideceğimi söylüyorlar. Bir kadın şairin beni götüreceğini söylüyorlar. Resmime bakıyorum. Ellerime. Hiçliğe terk edilen bütün o kızları düşünüyorum.

Erkeklere bakıyorum. Kolonya ve deri ve saç kremi kokuyorlar. Bir filmde gibi görünüyorlar. Dulun film tarihi kitaplarında, erkeklerin göründüğü gibi. Bir filmde miyim o zaman? Ertesi sabah beni Vilnius'taki bir tren istasyonuna götürmek için tekrar geleceklerini söylüyorlar. Bahsettikleri bu Amerikalı şair orada olacak. Bu benim yolculuğumu başlatacak.

Bu benim ölümüm. Bu sarılış. Ve gözlerimi kapıyorum ve başımı eğiyorum ve çocuğunu saran bir anne gibi onu bedenimle sarıyorum ve böyle işte, böyle bırakacağım ve bu bir son yaratacak diye düşünerek ciğerlerimdeki havanın çıkmasına izin veriyorum. Ama kızın dayanıklılığı efsanevi bir patlamayla benimkini bastırıyor. Her çocuk bir anneden daha güçlüdür, çünkü çocuklarımıza duyduğumuz sevgi bizi öldürebilir. Bir elektrik şoku gönderiyor ve elimi tutuyor ve beni çekip beyazlığın derinlerine koşmama yol açıyor. Bir şenlik ateşi görene dek koşuyoruz. Güzel bir ateş bu. Bunu biliyorum çünkü kız gülüyor ve kahkahası kemiklerimde çınlıyor. Gülmeye başlıyorum, ta ki ağlayıp gülene dek ve el ele tutuşup hızla daireler çizmeye başlıyoruz. *Küller küller hepimiz düşüyoruz!*[1]

O gece, dul bana Emily Dickinson ve Walt Whitman okuyor. Gece kadar siyah bir adamın yaptığı müziği çalıyor, adamın isminin bile bir şarkısı var: Coltrane. Bunun hayatımın daha iyi bir hikâyesi olduğunu söylüyor, o başka ülkeye gitmek için, sanatçıların arasında bir sanatçı olmak için. Nereden geldiğimi asla unutmamam gerektiğini söylüyor bana, buranın ruhunu kalbimde taşımamı. Her birimiz nereden geliriz? Bir ülke midir? Bir anne? Yoksa belki bir resim, bir şarkı, bir hikâye ki içinde kendimizi şöyle hissettiğimiz... isimlendirilmiş mi?

1 "Ring a Ring o'Roses" adlı eski bir çocuk tekerlemesinden alıntı. (ç.n.)

Doya doya gülüyoruz, ardından birbirimize bakarak sessizce oturuyoruz, nefeslerimiz yeniden ritmini buluyor. Onun gülümsemesi – bu benim sonum. Bundan sonra ne olması gerektiğini anlıyorum. Havanın durgunlaşmasını, ateşin sıcaklığının bizi sarmasını bekliyorum. Onun gözlerinin içine bakıyorum. Hayatımın en uzun nefesini alıyorum. Seni öldürdüm mü? Başını çok basitçe sallıyor: Hayır. Mutlu musun? Başını aşağı yukarı sallayıp onaylıyor. Seninle kalabilir miyim?

Ve kızım ayağa kalkıyor, tekrar elimi tutuyor ve beni ağır ağır, sevgiyle bir pencereye doğru yürütüyor –küçük bir sarı parıltı– bir kelebek salkımı. Ben de ona bakıyorum ve bakışlarını takip ediyorum.

Duldan ayrılmak –beni küllerden sanata taşıyan bu kadından– göğsümde bir ağırlık yaratıyor. Bir annenin yerini alan bu çocuksuz kadın, yeni bir lisanın çizilmiş sembolü gibi. Kendi kanımın hikâyesini bana verişi, bana kitap okuyuşu, müzik çalışı, evinin bütün kitaplarının ve fotoğraflarının ve resimlerinin ve müziğinin içine girmeme izin verişi, üstlerine resim yapabileyim diye ölü binalardan tahta plakalar koparışımız, çok sade, sakin, tarihin gözünde kimse bizi bilmeden, kimse bizi öldürmeden, kaybın sadece içinde var olan iki bedenimizle birlikte yaşayışımız.

Ben gitmeden bir gece önce ona ağzında ev olan kızın resmini veriyorum. Onu en büyük odanın tam ortasına asıyor. Konuşmuyoruz. Sonra yaptığım diğer tüm resimleri yakmama yardım ediyor.

Küçük sarı şekil yaşamla nabız gibi atıyor. Hâlâ kelebekleri düşünerek, elimi pencerenin camına koyuyorum, ardından o kendi daha küçük elini benimkinin üstüne koyuyor ve acıyla, kaybedişle dolu yıllar karnından yoğunlaşıp boğar gibi olana dek boğazıma yükseliyor, ta ki ağzım açılana ve anne inlemesi çıkana dek ve o yine de elini benimkinin üstünde tutuyor ve saçının koluma sürtündüğünü hissedebiliyorum ve öldüğüme eminim, ya uzun zamandır içimde tuttuğum bu yastan ölüyorum ya da onun mutluluğundan ölüyorum ve ses hafiflemeye ve uzaklaşmaya başlayınca ve boğazım normal havaya tekrar açılınca onun şöyle dediğini işitiyorum: "Bak, anne, gözlerini aç" ve gözlerimi açıyorum ve pencerenin dışı benim yazılarım. Kelimeler kelimeler. Bembeyaz sayfalar sayfalar, içinde girift hiyeroglifler halinde duran yollar ve patikalar.

Ateş bana hep kelebekler gibi görünmüştür.

Diğerleri ölürken bazılarımız neden yaşar bilmiyorum. Hepsi bana tesadüf gibi geliyor, biri bir kürekle toprağı kazıyor, başka biri bir tabancayla onu kafasından vuruyor. Bir kız okula gidip doktor oluyor, diğeri tecavüze uğrayıp dövülüyor ve karın içinde bir köpek gibi çürümeye terk ediliyor. Bir aile savaştan kaçıp yeni bir yuva, yeni bir ulus buluyor, özgürlüğün bedeli anayurdu onların hafızasından siliyor; başka bir aile en ufak bir uyarı olmaksızın havaya uçup paramparça oluyor.

Bir daha asla bir babam, bir annem, bir abim olmayacak. Bir daha asla kendi evimde yaşamayacağım. Bedenimi boydan boya kaplayan şiddetin dışında, içimde

Benim hayatım oldu bu. Bu bir yas karadeliği değil. Bu sanat yapmak.

ülkem yok. Ama meşe ağaçlarının ve kendir tarlalarının kokusu ve hissi, nehirdeki ayaklarım, buranın öğütüp ısıtarak pigmentlerini çıkardığım çiçeklerindeki ve köklerindeki ve yapraklarındaki ve meyvelerindeki renkleri, resim yapabilmek için yaşama arzusu...

Sanat, o benim içimde.

Anayurtlar

Yazar, kafasının içinde uçuşup duran hatıralarla oğlunun odasının ışığını kapatıyor, oğlan nihayet onlardan imkânsız şeyi yapmaları, erkeklerin hikâyesine adım atmaları istenmeden önceki küçük oğlanların uyku nefeslerini alıp vermeye başladı. Oğlanların her yerde uyuduğunu düşünüyor, ne kadar lisana-sığmayacak denli güzel olduklarını. Kısmen diğer anneler gibi olduğunu biliyor ama tümüyle değil. Onun içinde bir çatlak var. Başka bir çocuğun çatlağı. Bir kızın. Onun hiç olmayan kız kardeşinin. Göğsü sıkışıyor. Kalbi fırlayacak gibi çarpıyor. Çocuğun odasından çıkamıyor. Koridorda yürüyüp ondan uzaklaşamıyor. Orada ne kadar uzun dikildiğini kim sayabilir.

Kreşteki ilk gün ağladı. Onu ve minyatür sırt çantasını küçük bedenler tarlasına götürdü. Ona hoşça kal öpücüğü verdi. Oğlanın gözleri yaşlarla doldu. Kreş öğretmeni onu sınıfa soktu, kadına, "Her şey yoluna girecek," dedi.

O arabasına yürüdü, bindi, kapıyı kapadı ve dört saat boyunca kıpırdamadan oturdu. Ölümü taşımış kadınların bekleyişini bekledi.

Atomlarına Ayrılma

Uzakta patlamalar.

Şair ellerini ceplerine sokuyor. Küçük bir taşra tren istasyonunun bir tür bekleme odasında bekliyor. Oda pis kar ve kül renginde. Bir duvarda kocaman ve berelenmiş bir ayna var, odanın ortasında uzun gri-yeşil bir masa, iki sandalye ve şehrin ellilerden bir resmi var. Başının üstünde, borular açıkta. Ayrıca, şairin aniden muhtemelen gözetim camı olduğunu fark ettiği hafif boyalı bir pencere var; tarih boyunca orada ne tür sorgulamalar yapıldığını merak ediyor. Lekeler, insan izleri arayarak beton zemine bakıyor.

Kızın her bir koluna bir adam girmiş. Solundakinin dudaklarından sürekli sarkan bir sigarası var. Sağındaki adam onun yanında ağır. Kız omzunun, kolunun onun ağırlığıyla morarıp morarmadığını merak ediyor.

Şairin dikkatli bakışları zeminden odanın yeşil metal kapısına kayıyor; kapı kolu takırdıyor ve ardından kapı açılıyor ve iki adam ile bir kız görünüyor. Şair keskin bir nefes alıyor. Tanrım. Bu kız o kadar güzel ki şiddet içeriyor sanki. Bir ateiste görünen tanrı gibi.

Uzakta boğuk silah sesleri.

Kız bir sandalyeye götürülüyor, oturması söyleniyor. Yere bakıyor. Ardından yavaş yavaş başını yerden kaldırıyor ve odada dikilen bu Amerikalı kadına bakıyor. Kısa saçı ve ince yapısıyla siyah deri montunun içinde şeye benziyor... kitaplardaki Hollywood'a.

Erkeklerden biri –ağır olan– diğerine Rusça bir şey söylüyor. İkisinden daha hafif olan uzun bir dakika boyunca ona, ardından kıza, ardından şaire bakıyor, sonra odadan çıkıyor. Şair onun kapıyı kilitlediğini işitiyor. Ense tüyleri diken diken oluyor. Ellerini ceplerinden çıkarıyor. Önündeki adamın cüssesine bakıyor. Adam paltosunun içinden bir demet belge çıkarıyor, onları masaya koyuyor. Şair evrakları inceliyor. Ardından adam ona şöyle soruyor: "Paranın geri kalanını getirdin mi?" Şair gözlerini dikip ona bakıyor, zihni gerçekliği etraflıca anlıyor.

Kızın ayak parmakları ayakkabılarının içinde kıvrılıyor ve sandalyesinin altını sıkı sıkı tutuyor.

Bir patlama duvarları sallıyor, biraz uzakta ama yine de yakın.

Şair masadaki kâğıtlara bakıyor ve durumunu anlatmaya başlıyor ama onun dikkatle kurulmuş cümlelerinin ortasında bir yumruk yüzünü buluyor ve sertçe onu yere gönderiyor. Metal tadı alıyor ve kulakları uğulduyor. Ardından kukla gibi yerden kaldırılıyor ve karnına yumruk yiyor. Sonra kapı açılıyor ve ikinci adam giriyor ve elinde kalın örgü sicimler var. Daha hafif olan adam halatlarla ona yaklaşırken, ağır adam iki kez daha yüzüne vuruyor. Kadının gözleri doluyor. Ardından adam silahını çıkarıyor ve yaşamak istiyorsa soyunmasını emrediyor. Şair kımıldamıyor ve adam silahı kıza doğrultuyor. Şair kızı kurtarmak için giysilerini çıkarıyor. Şair gözlerini kapıyor ve içine bakıyor. Gözlerini açtığında bakışlarını işkencecisinin gözlerine kilitliyor. Ölü bakışı. Ardından bileklerini sicimin iki parçasına bağlıyorlar ve ayak bileklerini birlikte bağlıyorlar; sonra halat parçaları tavana yakın metal boruların çevresine düğümleniyor, böylece kolları iki yanında uzanıyor, ayakları bağlı ama hâlâ yerde.

Kız ağzını açıyor ve *Ne!* diye bağırıyor ve sonra tek bir darbeyle odanın öbür ucuna gönderiliyor, kafası aynayı paramparça ediyor.

Daha küçük adama gitmesi emrediliyor. Canavara dönüşen adam kemerini çıkarıyor. Teklifsizce şairi kamçılamaya başlıyor. Kırmızı ve şişmiş şeritler göğüslerinde, gövdesinde, göbeğinde ve karnının alt kısmında yükseliyor. Ses çıkarmıyor. Bunun yerine, kan ağzını doldurana dek yanağının iç kısmını ısırıyor.

Kız kendine geldiğinde, yerde dümdüz yatıyor. Karşısında insanların İsa'nın dövülmesi dediği şeyi gördüğünü sanıyor. Velazquez. Ardından neler olduğunu hatırlıyor. Cam parçaları kafasının etrafını çevreliyor. Birini alıyor. Çünkü küçük ve hayvanlar kadar sessiz ve hareket etmekte hiçbir tehlike yok –çünkü bir kız nedir ki– ne şair ne de şairi döven adam onun giysilerini çıkardığını işitiyor, bu yüzden adam pantolonunun fermuarını açıp Rusça iğrenç laflar bağırarak şaire doğru yöneldiğinde, kızın sesi onu şaşırtıyor. *Buyur,* diyor kız ve tüysüz cinsel organı ve belli belirsiz yükselmiş memeleriyle masanın üstüne uzanıyor, bacakları hayal edilemeyecek biçimde açık.

Kızın bedeninin görüntüsü karşısında lisan şairi terk ediyor.

Adam gırtlaktan hırıltılı bir kahkaha atarak kızın bedenine doğru sendeliyor, kendisini onun inceliğinin üstüne atıyor. Şair şiddetli patlamalar halinde Amerikalı küfürler savurmaya başlıyor, kelimelerin bir şeyleri öldürmesini sağlamaya çalışıyor. Kızın gözleri ölü gibi bakıyor. Ve adam içine girerken, camı boğazının yanına saplamaya başlıyor. Bir daha. Bir daha.

Adam etli elini kızın yüzüne bastırıp içindeki hayatı boğmaya çalışıyor, ardından onun üstünde ölüyor, kanı kızın yüzünde ve göğüslerinde. Dinginlik.

Kız bir sandalyenin üstüne çıkıyor ve şairi çözüyor. Şairin kolları kızın omuzlarına düşüyor ve bir an ikisi kucaklaşıyorlarmış gibi görünüyorlar. Şair kızın yüzünü kaldırıyor ve gözlerinin içine bakıyor. Şair ağzını açıyor. Ama hiçbir kelime çıkmıyor. Sessizlik.

Şair ile kız tekrar giyiniyorlar, kendilerini topluyorlar.

Kapı takırdamaya başlayınca şair bir sandalye alıyor ve içeri her kim girerse kafatasını ezmeye hazır halde duruyor ve kız da elindeki camla kolunu kaldırıyor ama kapının açılıp birinin içeri girişi, etraflarını saran bütün duvarın havaya uçma sesine dönüşüyor.

Top ateşi. Veya yolundan sapmış bir füze. Veya bir bomba. Bozuk görsel. Ters köken.

Şair ile kız koşarak patlama deliğinden geçip salondan çıkıyorlar, biçimlerinin etrafı ateş.

Bir anın şiddetinde bir hikâye nasıl da değişebilir. Bir şeyin anlık görüntüsü nasıl da özdür.

Ve sonunda bir tren taşıyor onları. Ve bir uçak onları göğe yükseltiyor. Uçakta şair kıza onu bulmaya nasıl ve neden geldiğinin hikâyesini anlatıyor. Kız dinliyor, bu kadının ona anlattıklarının hepsini anlayamadan, çünkü İngilizcesi hâlâ oluşma halinde. Ama tek tek kelimeler ve satırlar ve görüntüler onun içine işliyor. Ve küçük uçak içkisini tekrar tekrar yüzüne kaldırırken şairin ellerindeki titreme. Ve kendilerini bugün çizmiş olan, gözlerinin yanındaki ince çizgiler. Ve kızın, giysilerinin altında şiddeti bir ten şarkısı gibi sakladığını bildiği şairin bedenindeki izler. Ve kızın yanında taşıdığı bir tohum kadar küçük şey.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sanat Yapmak

Amerikalı sanatçılarla birlikte yaşadığım ilk yıl bir kolaj.

Bu bir ev.

Bunlar odalar.

Bu, senin odan.

Kendine ait bir oda.

Onu sana veriyoruz.

Çünkü yapabiliriz.

Bu sanatçıların masası, yediğimiz ve konuştuğumuz ve ilişkilerimizi dışa vurduğumuz yer.

Bu okul, Amerikan Disiplinlerarası Sanat Okulu.

Önemli bir şey, değil mi?

Bu Sensurround sesli ev eğlence sistemi ve bunlar Mac bilgisayarlar ve bu bilgisayarlı bir cep telefonu ve bu insanın kendi evinin mahremiyetinde filmler yapması için bir yazılım.

Buna inanabiliyor musunuz?

Kötü olan şu: Nixon hükümeti. Reagan hükümeti. Bush hükümetleri. Savaş. Yoksulluk. Adaletsizlik. Hıristiyanlar. Petrol. Irkçılar. Küresel ısınma. Homofobi. Şirketler. Üçüncü dünya ülkelerinin halleri.

Bu para.

Bu internetten nasıl alışveriş ettiğimiz.

Bu Organik.

Bu bir saç kesimi, makyaj, mücevher, kokulu sabunlar. Bu, bu ülkede nasıl bir kız olunması gerektiği. Pembe.

Köknarlarla, eğreltiotlarıyla, gürgenlerle çevrili bir evde, üst katta benim için yarattıkları resim odasındayım. Evde bir tek ben varım. Kolumun tenini yalıyorum. Tuz. Sonra UPS kamyonunun homurtuyla eve yaklaştığını işitiyorum. Burada duracağını biliyorum; geldiğinde, üst kattaki resim yaptığım bu geniş odadan onu görebilirim. Ayda bir kez geliyor. Yıllardır. Tuval, kâğıt, boya, fırça, beziryağı, terebentin, sanat kitapları teslimatı için ayda bir kez. Benim için.

Hayalimde Amerikalı sürgün ressam halini almış bir adamdan geliyor bu paketler. Ona dair anlattıkları hikâyelerden duydum onu, bir soyut ressam olarak nasıl ün kazandığını, kadınları boyaymış gibi nasıl kullandığını, yazar karısını nasıl vurduğunu. İnternette yaptığım araştırmayla onun hakkında şeyler de okudum, bu ülkenin her şeyin üstüne bol bol döktüğü tüm o medya aracılığıyla.

Hikâyelerinde onun bir tür zorba olması, onlar için önemliymiş gibi görünüyor. Amerikalı bir şey gibi.

Onlara hiç anlatmadığım bir şey var. Yedi yıldır, teslimat paketinin dibinde bir yerlere bu adam –Amerikalı ressam– küçük notlar saklıyor ve malzemeleri kullanırken ben bunları buluyorum. *Samur fırçalar diğer hepsinden iyidir – küçüklerle vaktini harcama. Detaylı işler ölü Hollandalı adamlara göre. Sana hazırladıkları odanın penceresinden giren ışığı kullan – asla yapay ışık değil. Asla. Her saat başı üstünde çalıştığın işten on adım geri çekil yoksa onu görmez olursun. Düşünme. Bilme. Sadece resim yap. Eğer ellerinle re-*

sim yapmak zorundaysan bunları kullan – lateks eldivenleri. Yağlıboya seni öldürebilir, lanet olası. Bu notlar boya tüplerinin ya da fırçaların etrafına sarılmış, kitapların sayfaları arasına sıkıştırılmış, kâğıt rulolarının içine tıkılmış veya tuvallere kurşunkalemle yazılmış oluyor. Bu gizli hiyeroglifler, karısını vuran adamdan.

Her zaman tek istediğim tuvaldi. Ortam dehşetli olduğunda bile.

UPS kamyonu gürgen ağaçlarının arasından geçip çakıl taşlı araba yoluna giriyor. Gözlerimi kapıyorum ve nefes alıyorum.

Burada geçirdiğim ikinci yıl, üstünde farklı hallerdeki üç kadının görüntüsünün bulunduğu bir duvar resmi. İlk kadın, yazar. Bir sabah duştan çıkarken gördüm, üstünden sular damlıyordu. Büyük bir kaybın acısını çeken ve ölmemiş olan bir kadın. Vaftiz gibi.

İkinci kadın görüntüsü, şairin işkence gördüğü odada onu çözmeden önceki bedeni, kolları yayılmış, çıplak bedenindeki yaraları resimle yapılmış gibi şiddetin izini taşırken. Velazquez.

Üçüncü kadın görüntüsü bir kız –çünkü doğduğu andan itibaren daima çoktan bir kadına dönüştürmeye başlamadığımız hiçbir kız yok– bir erkeğin botlarının yanında topraktan bir şehir yapıyor. Adamın ayaklarının altında öfke ya da sevgi olabilir. Bu kız ben ya da herhangi başka bir kız olabilir.

Burada geçirdiğim üçüncü yıl bir çifte portre, deforme olmuş bir yansıma gibi.

Solda bir elin yerinde bir kurt pençesi olan bir kız var. Kendi kanının oluşturduğu bir gölde çıplak dikiliyor, gülerken başını yukarı doğru kaldırıyor, tüm gökyüzü kar kazları ve şarkıyla doluyor. Sağda yazar var, günlüğü elinde, kelimeler mekânı öyle doldurmuş ki yüzü, saçı, ağzı, gözleri lisandan yapılmış gibi. Ayrı ama buluşmuş bir anne ile bir kız.

Dördüncü yıl, merdivenlerin en dibinde, çocukluğumda çekilmiş o ünlü fotoğrafın olduğu oturma odasının karşı duvarında. Resimlerimden birinin bu fotoğrafın yanında asılı olduğunu görmek ne kadar tuhaf...benim fotoğrafım mı o? Nasıl olur?

Resmim fotoğraftan farklı. Fotoğrafta, bu kızın "şiddet kurbanı" olduğunu tekrar tekrar söylüyorlar. Ama benim resmimde, genç bir kadın bakışlarında intikam arzusuyla ateşten çıkıyor. Taş mavisi gözleri seni buluyor.

Beşinci ve altıncı yıllar hayvani: Kurtlar kızlara dönüyor, kızlar ateşlere dönüyor.

Yedinci yıl, şimdi. Şimdi yaptığım resim.

Boya kullanarak küçük bir kan gölü yapmak için bacaklarının arasına, yapay biçimde kokulandırılmış bir tomar pamuk değil bir kâse yerleştir. Sana söylenenin dışına çıkmak zorundasın.

Yetişkin bir kadının açılmış bacaklarının resmini yapıyorum, ağzı seyirciye doğru açılmış, göğüsleri arka plandaki uzak yüzünden hemen önceki bir arazi.

Ellerimle.

1,8 metreye 1,8 metre tuval üstüne.

Bir evde bana verdikleri bu odada.

Yarığının içinde eller olacak.

Saçları kurtlarla örülmüş olacak.

UPS kamyonu neredeyse eve vardı ve şu anda buradaki tek kişi benim, bu yüzden kapıya gidip imza atarak teslimatı almam gerek. Ellerimi ıslak mendillerle siliyorum, resim yapma eylemini bırakıyorum ve bakma eylemine geçiyorum.

Tuvali bir beden gibi düşünüyorum. Canlı. O bir beden ve ben bir bedenim ve iç ritmim bana bu diğer bedene nasıl geçeceğimi söylüyor.

Resmin tarihini okudum.

Kafamın içinde kimsenin bana öğretmediği şeyler var, başka bir yerde okumadığım ya da görmediğim ya da işitmediğim şeyler. Bunlar ellerimden çıkıyor.

Bacaklarının etli iç kısmı için kan ve çivit rengi kullanacağım.

Arkamı dönüp odadan çıkıyorum, bu evin merdivenlerinden aşağı iniyorum. UPS kamyonunun küçük kornası üç kez ötüyor. Her bir merdiven basamağındaki ayaklarım bana karikatür gibi görünüyor – işaretlerini bırakan Nike sembolleri gibi.

Amerika'da dünyadaki çocuklardan daha mı fazla ayakkabı markası var?

Yedi yıldır, bu küçük Amerikalı sanatçı grubuyla yaşıyorum. Hikâyelerinin hepsini biliyorum. Oyun yazarının hikâyesi bir erkek ve kız kardeşin tiyatrosu; bir aile öyküsü. Şairin hikâyesi, amansız bir beden. Yönetmenin hikâyesi elektrik kablosu ve ışık ve hız: Eylem ve erkek. Yazarın günlüğü, çok büyük beyaz bir tundra gibi kaybın ve sevginin arazisini kaplıyor.

Ressam karısını vurdu ve fotoğrafçı beni çekti, sanat yapmak için.

Bence sanat, hepimizin hikâyelerinin toplandığı bir yer.

Beni güvende tutmak, bana sarılacak bir hikâye vermek istiyorlar. Sevginin pek çok türü vardır ama acı içermeyen bir sevgi ya da hayat asla yoktur.

Beni yuvaya götürecek resmi yapmak niyetindeyim. Hazırım.

Son. Bir.

Film yapmayı düşünmelisin. Zamanımızın baskın sanatsal üretim biçimi. Film yapma konusunda, okulda öğretilen çoğu şeyden daha fazlasını biliyorsun. Sen fotoğraf makinesinin gözüsün. Gördüğümüz her şeyin kontrolü sende. İşittiğimizin. Her şeyin nasıl kadrajlandığının. Çekim-karşı çekim ilişkisinin ne olduğu, her "kestik"in ne olduğu, çekiyorsun. Ne de olsa *Amerikalısın*. Ebedi süper güç, kameranın gözü.

Açılış için, ağır çekimde harekete ve siyah-beyaza karar veriyorsun. Kadın olmuş, azap verecek kadar güzel bir kız yürüyor. Kadınlığa yuvarlanmış bir kız, dudakları çoktan evet ile hayır arasında bükülmüş, gövdesi ve kıçı inanç yıkıcı. Bir dizi ağacın sıralandığı bir şehir kaldırımında ilerliyor. Sonbahar. Paltosunu yanaklarının kırmızılığına kadar çekmiş. Ellerini ceplerine sokmuş. Saçı rüzgârda sanat yapıyor.

Gözleri...

Gözleri.

Bunlarla ekranı doldurabilen aktrisleri düşün.

Bir kız bir kız gibi yürümeyi bırakıp da bir kadın gibi yürümeye başladığında bu fevkalade bir pasaj, bir estetik senfonisidir.

Daha önce birinin bunu yakaladığından emin değilim. Belki adını koymaktan korkuyoruz, o rüştünü ispat etmenin, o pasajın. Sanıyorum harika bir hikâyemiz var: *Lolita*. Akla birkaç ressam geliyor. Belki birkaç fotoğrafçı. Ve elbette film başlıyor. Her halükârda, bunların hiçbiri, sanat tarihindeki hiçbir şey bu belli an için pek isabetli sayılmaz, değil mi? Şu basit nedenden ötürü: Bu kız alıştığımız biçimde bir arzu nesnesi değil, öyle değil mi? Yani, Amerikalı erkek sanatçının bakış açısından öyle ve fotoğrafçının bakış açısından ve belki bütün sanatçıların, ama içinde bulunduğumuz bakış açısından o yeni. Bir erkek onu dayanabileceğinden daha fazla arzuluyor kesinlikle ve şu anda onun hayatında yer alan kişileri oluşturan herkes, onu öyle ya da böyle arzuluyor ama eylemin itici gücünü oluşturan ya da bu hikâyeyi oluşturan şey bu değil, bunu söylüyorum.

Bu o ve sensin.

Bir önceki sahnede anlatılmadı bu ama yine de onun itici gücünü oluşturan şeyin kan olduğunu biliyorsun.

Ağaçlık kaldırımdan ilerlemesini sağlayan güç kan.

Sanatçının atölyesinin, diğer sanatçıların mekânlarının ortasına sığındığı depo binasının kapısına gitmesini sağlayan güç kan.

Onun cinsellik kazanmış bedenini yönlendiren güç kan.

Kandan bu kadar çok konuşmayı kesmemi diliyorsun ama korkarım esas mesele bu.

Öyle olmamasını dilemeyi kes.

Sadece bir kez olsun, bu hikâye tek bir kadının bedenine bağlılığını sürdürecek.

Bedeninin nesnesine değil, ama bedeninin deneyimine.

Bütün tarihin ona bağlı ve onun içinde olmasıyla.

O halde. Onun bina kapısına yürüyüşünün tüm sahnesini siyah-beyaz olarak çektin. Deponun kapısına yaklaşırken, renk veriyorsun. Kapıya ve onun dudaklarına kök kırmızısı. Ve binanın boğazına girerken, daha fazla şey renk kazanıyor ama onu bir tür gece mavisi moru tonuyla filtreliyorsun.

Bu tür şeyler yapabilirsin.

Her şeyi manipüle edebilirsin.

Gerçeklik ne olursa olsun anlam yaratabilirsin.

Amerikalı.

O yük asansörüne girerken, kat kat, ağır çekimden normal zamana geçiyor.

Adamın katına ulaştığında, sallanarak, şeylerin hızı gerçekte deneyimlediğimizi sandığımız hale geliyor (bildiğimiz her şeyi unutarak).

Burada pek çok seçeneğin olduğunu biliyorsun. Orta yaşlı bir erkeğin şehveti, hayallerinin görüntüsüyle buluşmak üzere. Tanıdık bir hikâye.

Ama bu o hikâye değil, öyle değil mi?

Arzusu, işte, herhangi bir şeye yönlenmiş değil. Tamamen aciz.

Bütün binayı ateşe vermeye başlayan şey kadının arzusu.

Onun eylemi.

Tam biçimini alan şey onun öznelliği – ve o bizim umduğumuz ya da istediğimiz şeyi yapmıyor.

O oraya, tarihin kendi karnından çıkıp tasarlanmış bir biçimde geldi.

Bir görüntünün biçim kazanmasını sağlamak, bir benliğin görüntüsünü tamamlamak için geldi.

Kendini şiddet ile arzu arasına yerleştirdi.

Atomlarına ayrılmış bir aileden geldi.

Erkeklerin salyaları akan şiddetinden.

Bir kızın kayıp gençliğinden.

Kadınlar arasında doğan yabancı umutlardan.

Adamın kapısı aralık. Elbette orada, içiyor, resim yapmıyor. Resim yapmayı düşünüyor ama resmini yapmak istediği tek şey fotoğraftaki kız. Ve böylece her gün atölyeye gidiyor, kendini unutana dek içiyor ve ya kendinden geçip uyuyor ya da sendeleyerek evine dönüyor. Bu insanların nasıl hayatta kaldığını bilmiyorum ama kalıyorlar. Yaşıyorlar. Ve sonra da yaşamıyorlar.

Senin nasıl kadrajladığın, tümüyle ona bağlı.

Sağ elini paltosunun cebinden çıkarıyor ve tekrar ağır çekime dönüyorsun. Sonra eli tüm kareyi kaplıyor, hayattan daha büyük. Eli (kan kırmızısı izlerle) kapıyı itip açıyor, kendisi hareket eden cinsiyet adeta.

Adam dönüp ona bakıyor ama fotoğraf makinesinin bakış açısı kadında, adamda değil, bu yüzden adam küçük ve şaşkın görünüyor, başta bir sirk cücesi gibi. Sonra duaları kabul olmuş küçük bir adam sembolü gibi oluyor, başını eğiyor ve hayır, dalga geçmiyorum, ağlıyor. Bir çocuk gibi devasa iç çekişler. Ağlıyor da ağlıyor.

Kayıp sayfalar, sahneler var sanacaksın.

Ama kayıp sayfa ya da sahne yok.

Bu sanat odası.

Senin yaşam kuralların burada geçmez.

Kıpırdama.

Bundan daha önce bahsetmiştim ama tekrar hatırlatacağım: Adamın söylediği ilk şey, ağzından çıkan ilk kelime-

ler, senin resmini yapıyordum.

Bu konuda hiçbir konuşma geçmiyor.

Kadının kafasını karıştıran ya da gözünü boyayan ya da ona boyun eğdiren hiçbir şey yok.

Sadece kıyafetlerini çıkarıyor –bunu çoğunlukla renkli ve tuhaf açılı bulanıklık halinde filme çekiyorsun, biraz soyut ve neredeyse sualtıymış gibi görünüyor– ta ki adamın karşısında çırılçıplak kalana dek, yine bu adamın bakış açısından değil, yani aslında *onun karşısında* değil ve bu seyirciye, mitolojik bir tanrı kadının neredeyse tüm kadrajı doldurması gibi görünüyor, çünkü neredeyse sinmiş olan adam sağ alt köşede.

Bir adamın bir minyatür adamı. Heyecanlı ve gergin ve maymunsu.

Kadının bedeni devasa ve süt-mavi-deniz rengi.

Neredeyse parlıyor.

Ekranı onun flu sırtıyla ve kıçıyla ve sarı saç okyanusuyla dolduruyorsun. Daha da fazla risk alıyorsun: Kameranın orada oyalanmasına izin veriyorsun, küçük sağ alt köşede bir küçük maymun adam deli gibi resim yaparken, çok ama çok uzun bir süre.

Birbirlerine nasıl rastladıkları pek dramatik değil. Aslında gayet basit: Adamın değişken maymun-adam hareketleri nihayet onu ele geçiriyor ve kadının üstüne atılıp onu soğuruyor, zıddında kaybolan enerji gibi.

Kadın gülüyor ama sevgi dolu çıkıyor sesi, alay eder gibi değil.

Dört gün boyunca güreş-sikişi yapıyorlar – sevişmek bu – hep böyleydi – bu anda olan bu – şiddetli "yapmak" – yerde boya ve ter ve erkek bedeni ile dişi bedeninin sal-

gıları içinde. Çok az yiyip içiyorlar, çoğunlukla da alkol ve su ve kraker ve portakal.

Ağızlara ve ellere dair bir kelime.

Bunu filmde göstermenin bir yolunu bulmak için çok çalışman gerekecek. Çünkü gerçek şu ki, onların yiyip yutan ağızları ve kontrol edilemez elleri, cinsel organlarından çok daha önemli. Bu daha önce hiç filme çekilmedi, yazıyla da anlatılmadı, ama "seks sahnesi"nde genellikle kullanılan yalanın altında yatan gerçek budur ve benim tek yaptığım bunun ismini koymak.

Bu herkes için geçerli olmayabilir ama onlar için geçerli: Yani ağızları ile ellerinin merkez olduğu. Tüm enerjinin ortaya çıktığı mutlak dayanak noktası. Ve diğer her organ ve açıklık sadece ya bir uzantı ya da bir metafor.

İkisinin de sayısız kez kanadığını söylemeye lüzum yok.

Isırarak, tırmalayarak, yırtarak, keserek.

Birlikte kanla resim yaptıklarını söylemeye lüzum yok.

Dört gün.

Kanlı, darmadağınık bir sevişme.

Hepsi bu. Sahne bu.

Son. İki.

Kız sanatçının deposunun kapısına doğru yürürken bir röntgenci vardı.

Fotoğrafçı.

Hayatlarımızın herhangi bir görüntüsü kadar rastgele; o zaman ABD'ye dönmüştü. Sokaktan diğer yöne doğru yürür haldeydi. Aslında Amerikalı erkek ressamı düşünmüyordu, atölyesinin sağ omzuna değip geçtiğini bildiği halde. Yaşam yolu onu bu stüdyonun önünden geçmeye pek çok kez yönlendirmişti ve bu kez o, daha önemli şeyler düşünüyordu.

Ama o gün bir-kızın-yüzünün-bir-kadına-dönüştüğünü gördü ki bu nefesini kesti. Sonbahar havası ciğerlerine çekildi, sonra tekrar dışarı fırlatıldı.

Ödüllü yüz, onun hayatını sonsuza dek değiştirmiş olan yüz.

Daha büyük, evet, çok daha büyük ama yine de.

Bu retinasında, kafatasında, kalbindeymiş gibi yüzü yandı.

Ve hayatlarının tüm hikâyesinde nelerin ortaya çıktığının tümüyle farkındaydı. Fotoğrafçı hikâyeyi biliyor. E-postalarla ve fakslarla ve telefonlarla ona anlattılar. Bunun

zihnine girmesine asla izin vermedi. En azından tümüyle. Yapamazdı. Çok fazla. Cisimleşen görüntü. Çok fazla.

Aslında farkında olmasalar da bu toplulukla ilişkisini kesti. Onların ağırlığını taşıyamıyor ve yeni yaşamı bir şekilde daha önce bağlantısı olan her şeyden kendini kurtardı. Onlara söylemeye kıyamıyor; planı sadece onlarsız yaşamak.

Aralarından görmek istediği tek kişi, görmeye gittiği tek kişi, yazar.

İyileştiğini söylüyorlar.

Yazarak hayatta kaldığını söylüyorlar.

Kızın hikâyesinin – ve hayattaki oğlunun – ve kocasının dürtüsünün – onu hayata döndürdüğünü söylüyorlar. Onu ölümün kucağından alıp parçalarını birleştirdiklerini. Tuhaf bir uydurma aile.

Bunun içine işlemesine izin vermedi ve bunun doğru olmasına izin vermedi ve düşünmedi. Düşünme, dedi kendine. Çok fazla.

Ve böylece, aslında yapamayacak olsa bile bir öpücükle yalayıp yutmak istediği yazarı görmek için hızlı hızlı yürürken, fotoğraftaki kızı görüyor. Onun fotoğrafı. Fotoğraftan sonra kaybolan kız.

Amerikalı erkek ressamın depo binasına girerken görüyor onu.

Orada birkaç dakika aptal aptal duruyor.

Sabit çekim.

Sonra arabasına dönüyor ve dört gün boyunca içinde oturuyor, enerji veren atıştırmalıklar yiyor, kimsenin görmeyeceği zamanlarda işemek için kaldırıma çömeliyor, sıçmak ya da yemek ya da daha fazla içmek için köşedeki

bir kafeye gidiyor, kızı tekrar görene dek oradan bir türlü ayrılamıyor.

Ama kız tekrar görünmüyor. Kafeye gittiği anların birinde belki de onu kaçırdığını düşünüyor ama bir şekilde yine de böyle bir şey olmadığını sanıyor, yani onun içeride olduğunu, adamla birlikte olduğunu, yani tarihin böyle ilerlediğini, bir adam ile bir kadın, şiddet ve arzu, zaman ve ay ve uluslar paramparça ve saçma patlamalar.

Saçı berbat görünüyor.

Amcığı ve koltuk altları kaşınıyor.

Kızın imgesini ne kadar bekleyecek?

Fotoğrafçı yukarı çıkmak için nihayet asansöre bindiğinde ve çatı katının kapısı açıldığında ve insan kokusu alabildiği basamaklardan yukarı çıktığında ilk gördüğü şey kırmızı renkle kaplanmış bir kız bedeni, bunun bir çekyatın kıç tarafına yayılmış kan olduğunu anlamaya başlıyor. Sonra ressamın çatı katı duvarına yaslandığını görüyor, sonra tabancayı görüyor –bir tabanca– yerde. Tabancayı görüyor ve tek düşünebildiği, Bu tabanca. Orospu çocuğu tabancayı saklamış, bunca yıl, şimdi de gerçek renkleri siktirik mekânın her tarafına yayılmış – birini daha vurmuş. Başka bir kadını daha vurmuş. Kımıldamadığından –bir tür transta gibi görünüyor ya da ayakta duramayacak kadar sarhoş– kadın sakince yerdeki tabancaya doğru gidiyor ve yerden alıyor ve adama doğrultuyor.

"Ne yaptın. Ne halt ettin sen."

Adam buna ağzını açıp, gözlerini kapayıp ve ellerini avuçları yukarı gelecek biçimde kaldırıp karşılık veriyor. Orta yaşlı bir İsa'ya benziyor, içkiden şişmiş ve pofuduk.

Kadın kötü bir varsayımda bulunuyor çünkü...eh, her şey yüzünden.

Geçmişi, şimdisi, oldukları ve olacakları ve olmayı dilediği her şey ve olduğu her şey. Kızın öldüğünü sanıyor, çünkü kımıldamıyor.

Sonra, neyin ne olduğunu bilen bir kadının sakinliğiyle, nişan alıp basitçe ve hiçbir dram yaratmadan adamı göğsünden vuruyor.

Çatı katı duvarına yığılıp herhangi bir şey oluyor.

Ve işte muhtemelen anlatmamı istemeyeceğiniz bir detay:

Fotoğrafçının yanında fotoğraf makinesi var. Dönüyor ve ölü kıza benzeyen bedeni fotoğraflıyor.

Bu imgeden oluşacak fotoğraf kitabı, arzu ya da tehlike sancıları içindeki genç kadınların fotoğraflarıyla dolu ve başlığı da *Kendini Şiddet ile Arzu Arasına Yerleştirdi* olacak ve çok para, bir belgesel film ve bayağı bir şöhret getirecek.

Çatı katının zemininde erkek ressamın bedenini darmadağın ve kanar halde bırakıyor. Bakmıyor. Bakmıyor.

Son. Üç.

Bir kaybın ölçüsü nedir?

Ellerdedir, diye düşünüyor kadına-dönüşen-kız. Bildiği tek şey bu olabilir. Kalp değil. Asla kalp olmaz. Bu kan pompalayan, yumruk büyüklüğündeki kasa bunca efsane adanmış olması hayret verici.

Birkaç kanlı, birkaç kansız resim yaptıktan sonra, hiçbiri bir kez olsun aşkı düşünmeden birbirini mümkün olan her biçimde siktikten sonra, boşaldıktan ve işedikten ve sıçtıktan ve terledikten ve çığlık attıktan ve tırmaladıktan ve kestikten ve ısırdıktan ve diğer her şeyden sonra, nihayet yeniden kendi hayvani benliklerine döndüler.

Nefes alınan ve şarap içilen ve boşluğa bakılan sakin bir anda, kız adama hâlâ tabancası olup olmadığını soruyor.

Adam ona bakıyor.

Ama, Hangi tabanca? demiyor. Bu hikâyedeki tabanca.

Elbette tabanca hâlâ onda.

Kız onu kendisine gösterip gösteremeyeceğini soruyor.

Adamın eli tabancayı sakladığı yere, çekyatın altına gidiyor. Elbette onu kıza gösteriyor.

Kız parmaklarıyla dokunuyor. Sonra tuhaf biçimde kanlanmış elleri arasında onu çeviriyor da çeviriyor. Olası her

türden insan izi var ellerinde.

Bu kadın beni vurmak üzere, diye düşünmüyor adam.

Bu adamı vuracağım, diye düşünmüyor kız.

Ama hiçbiri bunları düşünmüyor da değil, düşünmekten kastettiğimiz eylemin tam zirvesine çıkan zihin ise. Düşünmeden yapılan eylem olsa bile.

Böylece tabancayı adama doğrulttuğunda ve adam kımıldamadığında ve gözlerini kapadığında ve belli belirsiz gülümsediğinde ve kız içinde hiçbir şey hissetmeden tetiği çektiğinde, onun *aslında* düşündüğü ve hissettiği şeyin ne olduğunu merak edebilir biri.

Düşündüğü ve hissettiği şey şu: Bu bir erkek dünyası. Ülkenize gelirler, evinizi işgal ederler, ailenizi öldürürler. Bedeninizi savaş alanına çevirirler – tüm şiddetlerin arazisine – tüm iktidarın – tüm yaşamın ve ölümün. Ve biz de bunu kabul ederiz. Yaparız. Kabul edip dururuz. Erkeklerin dünyasını neden mahvetmediğimizin sebeplerini unuturuz ama mahvetmeyiz. Evet, iyi erkekler var. Babasının yüzünü görüyor. Yönetmenin yazarı ne kadar sevdiğini görüyor. Yazarın oğlunun henüz yazılmamış yaşamını görüyor. Onu görüyor...abisini. Güzel bulaşma. Ama bu saf yıkım yaratan erkeklerin dünyası. Ve bu da katlanamadığımız bir gerçek: Onları dünyaya biz getirdiğimize göre, onları öldüremeyiz. Onlara bunu yapamayız. Onları unutuluşa süremeyiz.

Sadece devam ederiz, içimize girmelerine ve bize tohumlarını ekmelerine izin vererek, onların etini ve güdülerini sevmekten vazgeçemeyerek, çünkü erkekler olmasa, dünya yörüngesinde dönebilir mi? Bir erkeğin eylemi olmadan sadece içi boş bir karadelik olmaz mı? Boş uzay?

Bilmiyor.

Bu adamın ruhu için dua ediyor, babası için, abisi için ettiği gibi, sevgiyle. Olabildiğince sevgiyle.

Silahı ona doğrultuyor.

Sonra tetiği çekiyor.

Kan aralarında her yere sıçrıyor.

Adamın yüzü şaşkın değil, nefret ya da öfke dolu da değil.

Huzurlu görünüyor.

Yapacağını yapmış gibi.

Komşular güvenlik güçlerini arıyor. Ulusal güvenlik özel kuvvetleri geliyor ve kız tutuklanıyor. Bir buçuk hafta sonra sınır dışı ediliyor.

Şair, yasadışı bir yabancıya yasadışı yardımda bulunduğu için tutuklanacak. Performans sanatçısını bulmak için İnterpol soruşturması yürütülecek. Şair hapiste geçirdiği zamanda bir şiir kitabı yazacak. Bu politik bir şair olarak kariyerini güçlendirecek. Pek çok ödül kazanacak, Amerika'da ve yurtdışında.

Yazara olup bitenler anlatılacak. Çok sakin biçimde yatak odasına gidip kapıyı kapatacak. Yönetmen endişeden aklını yitirecek gibi olacak ama sadece iki gün içinde kadın yatak odasından çıkacak. Hastalanmayacak. Hayatının geri kalanını bu Doğu Avrupalı genç sanatçıyla iletişim halinde geçirecek. Her birinin yaptığı sanat, diğerini bilgilendirecek. Yazarın hikâyeleri, genç kadının resimleri, onların arasındaki her şey. Her birinin ölümüne dek, bu, ikisinin de sanat yapmasını sağlayacak.

Kız, dünya sahnesinde yükselen bir ülkede yaşamayı sürdürecek. Bir gün ülkesinin ekonomisi belli bir önem kazanacak ya da başka bir ülkeye katılıp önemli olacak. Bir gün kızın resimleri izleyiciyle buluşacak, belki internet

üzerinden veya kozmik bir tesadüfle, ya da gizli yollarla ve karşıkültür alışverişiyle, hırsızlık ya da ticaret ya da karaborsa istekleriyle. Ama resimleri, dünyaya açılmanın yolunu bulacak.

Süpergüçler yıkılıp yeniden kurulacak.

Çin ve Hindistan hiç hayal edemeyeceğimiz şeylere dönüşecek.

Rusya yeni ittifaklar kuracak. Sibirya, buzları çözülerek başkalarının topraklarını alacak.

Fransa militan bir üslup kazanacak, bunca yıldan sonra gücün peşine düşüp güzelim kültür merkezi olma özelliğinden vazgeçecek.

Kanada ve Rusya ve Grönland eskiden donmuş olan sularda yeni haklar talep edecek.

Afrika, ona layık gördüğümüz atık yığını muamelesi yerine ulaşılamaz bir emtiaya dönüşecek.

Almanya kendini o kadar affedecek ki yeniden silahlara dönecek.

Ve Ortadoğu, eh, sanırım hepimiz orada neler yaptığımızı görebiliriz. Kendi ölümümüzü yaratırken ne becerikliyiz. Ne kadar ustaca.

Ve dünya, ilerleyişimiz sırasında fena halde sinirlendirdiğimiz bir güneş tarafından eritilmeye devam edecek.

Uluslar, topraktan şehir yapan bir kızın ellerindeki taşlar gibi yer değiştirmeye devam edecek.

Ve erkekler ve kadınlar...her biri nihayet birbirini görecek ve evrilmek için yapılması gereken neyse onu yapacak, veya yapmayacaklar.

Yönetmen ve yazar birlikte sanat yapmaktan ve bir oğlu sevmekten gelen bir tür aşk icat edecekler.

Son. Dört.

Ressam onun çekyatta uyuyuşuna son bir kez bakıyor ve düşünüyor: *Yeter.*

Çekyatın altına, tabancayı hep koyduğu yere uzanıyor. Bir kimlik gibi oturuyor eline. Aslında bu hiçbir şey, olağanüstü ve şanlı ölüm dürtüsü, kızın başına gelenlere dair anlattığı hikâyelere karşı. Bir adam nedir? diye düşünüyor. Kendisinin hikâye olmuş olmasını diliyor. Bu kız. Bu büyüleyici, cinsiyetli şey. Nelere katlandı.

Uykucu.

Adam tabancayı ağzına koyuyor.

Ateş ediyor, püsküren kan arkasında güzelliğini gösteriyor. Keşke bu tür güzelliği takdir edecek, kabul edecek biri olsaydı. Keşke bunu kayıt altına alabilecek biri olsaydı orada.

Son. Beş.

Hastane perdeleri titreşiyor, neredeyse belli belirsiz. Yazarın soluğunun iniş kalkışı. Kalp monitörünün görüntüsü, sessize alınmış.

İki kadın odada yalnız. Yaşanmış olabilecek hayatlar.

Ve fotoğrafçının eli, fısıltı ya da sevgi kadar hafifçe, yazarın bilinçsiz bedeninin üstüne bir Polaroid yerleştiriyor.

Babayurtlar

Dulun kocası, onun çektiği son fotoğrafını sakladı ve gizlice yanında esir kampına soktu. Bir zamanlar hayatının tutkusu olan fotoğrafçılık artık bitmişti, ekipmanları cam ve siyah plastik yığınları halinde paramparça edilmişti, hatta gözlükleri bile önünde bir botun topuğuyla ezilmişti. Yirmi sekiz yıl, dediler. Cezası.

Bu ceza onun bedeni oldu. Karısının fotoğrafı, kalça kemiğinin üstünde.

O hapishanede amaçsızca dolaşmayı düşünmek, dulun kocasının sadece beş yılını aldı, sürüklenen DNA'yı ona hatırlatır biçimde ya da yıldızların çözülüşünü.

Bundan sonra kâbuslar görmeye başladı: Donmuş zeminde santim santim ilerleyen kanlı bir gövde, ölü bir at tarafından çekilen bedensiz bir bacak. Uyanmak, uyuyup durmaya çabalamakmış gibi geceleri uyanıyor. Birkaç gün önce, belki önceki yaşamını bilen, kasabadan bir adamla tanışmış olabileceğini düşünüyor. Adam odun çalmıştı ve ceza almayı bekliyordu. İki gün önce adamı alıp götürdüler. Dün döndü. Ceza olarak bir bacağını kesmişlerdi. Adamın bacağı koca bir ekmek somunu gibiydi, diye düşündüğünü hatırladı. Onu yanlarında getirmişlerdi ve barakalardan

görülecek şekilde ortalığa atmışlardı. Taze cesetler her gün kızaklara yüklenir ve mahkûmlar, onları çekmek için atlar gibi halatlarla bağlanır, bunları barakalardan birkaç yüz metre öteye götürür ve yakılacak büyük ateş için yığarlardı. Ama bacağı asla. O orada önlerinde çürümeye bırakıldı, ama öyle olmadı, bunun yerine dondu, sıradan bir insan bacağına olacağı gibi çözünmedi. Bizleri neyin duygulandırıp neyin duygulandırmadığı tuhaf mesele.

Karım burada değil.

Ve sonra düşünceleri tekrar parçalanıp karman çorman oluyor.

Düğünçiçekleri.

İç organlar.

Bir bot.

Donmanın yaygın bir tedavisi, az buçuk canı olan bir bedeni tavandan asmaktı. Tepeden tırnağa yaraları olan bir kız, koltuk altlarından asılmıştı. Büyük açlık çekip küçücük kaldığından bir oğlan çocuğu gibi görünen bir adam, ayaklarından asılmıştı.

Ya hayalinde ya da gerçek zamanda erkekler barakasına girip çıkardı.

Biri bir yazardı.

Bu adamla acı tatlı şeyler paylaştı. Fotoğraf makinesi olmayan kendisi ve düşüncelerini kâğıda dökme yolu olmayan diğeri. Aralarında sanat ve fikirler.

Dünyalarının bir fotoğrafını çekebilseydi, iskorbüt eklemlerinde iltihaba yol açtığı için ranzalarında tuhaf salyangozlar gibi kıvrılıp cenin pozisyonu almış yüzlerce insan görülürdü. Beyaz geceler düşünceyi aşıyordu. İnsanlar hiç seks yapmadıkları, sadece belli belirsiz bedene benzer iskelet kafesler

halinde kaldıkları, düşmüş dişler ve hastalık yüzünden ağızları içe göçmüş, çukura kaçmış cam gözlere sahip oldukları bir noktaya ulaşmıştı. O ve yazar bu hayali imgeden pek çok kez bahsettiler. Yazar bir anlatı olarak özümsedi bunu.

Bir gün yazarı alıp götürdüler ve onu tekrar görmedi. Kendi dayanıklılığı farklı bir biçimde bocalıyordu şimdi. Bir sevgilinin ya da eşin kaybında olduğu gibi. Birkaç kez onu gördüğünü sandı, çok uzakta, geceleyin, ay soğuğun sonsuzca hezeyanlı bir donukluğunda parlarken. Yazarı gök ve karın beyazlığı tarafından kadrajlanmış görebileceğini düşündü, bir iskelet figürü, bir çöp adam, at gibi koşum takılmış, bacağı çekerken, şeyle...düğünçiçeği miydi bu? Gökten mi düştü? Artık hayatının tüm görüntüleri tek bir görüntü içinde bulanıklaşıyordu.

Bazen bedenin yaşamayı öylece sürdürmesi gibi.

Kendini unutuyor muydu?

Karısının yüzü. Hayır, donmuş hapishane bahçesinde rüzgârla savrulup hışırdayan gazete.

Ortalık yerde dikilir halde buluyor kendini, uzun bir çalışma gününde bir tarlada sıçar gibi, cinsel organları ağır ağır bedeninin inine emiliyor, sönüyor, geri çekiliyor. Çömeliyor, amiyane. Ne zamandır bu halde olduğu konusunda hiçbir fikri yok. Silahlı muhafızların gözetiminde bir ormanın kenarından odun, devedikeni, kozalak toplayan başkalarını görüyor. Ağzında sigarasıyla tüfekli bir asker. Bu tüfek kendi aptal kafatasına belki bir buçuk metreden daha yakın. Bir kırmızılık çaktığını görür gibi oluyor. Bir kadın şehvet düşkünü askerin yüzünü öpmek için eğiliyor; hayır. Bir Alman çoban köpeğinin pembe dili pis karın üstünde, bir avcu yalıyor. Bir adamın penisi pis kara işiyor.

Tekrar giyiniyor. Beyazlığa bakıyor ve bu beyazlığın üstünde insanlar siyah, gri noktalar ve et izleri halinde. Yüzler mi? Göz ve ağız delikleri. Bir kalabalık mı? Başka mahkûmlar mı? Yoksa sadece şekiller mi? Ağaçlar?

Ağzını, objektif kapağı gibi açıyor.

Ben bir sanatçıydım.

Var oldum.

Sanat yaptım.

Muhafız mükemmel bir senkronize hareketle silahın horozunu kaldırıyor. Bu ses adama, kendi hareketlerinden neredeyse çatırtılar çıkaran diğer çöp adam figürlerine katılmasını hatırlatıyor. Şimdi bu natürmordun bir parçası: Odun toplayan mahkûmlar.

Bir adamın sırtını yıkadığını hatırlıyor. Bir tür tuhaf takımyıldız oluşturur gibi dizilmiş sırtındaki benleri takip eden bez, ona büyümüş gibi gelen kendi eli, insandan daha fazlası, yumuşak bir fısıltı, bir bedeni yıkayan bir kadın gibi elin hareketini kabul eden adamın eti, ovduğu yerlerde kızaran teni hatırlıyor. Sevgiye teslim olmak, öyle değil mi? Aralarında şefkatli küçük bombalar gibi patlayan en ufak jestler? Adamın sırtına hasretle bakmış mıydı? Bu mekânda kelimelerin tanımları nerelere uzanıyordu? Adamın başının arkasındaki siyah kıvırcıklıklar, o kadar siyah, o kadar sert, o kadar orman gibi ki sükûnetle ve hiçbir niyet olmadan yüzünü oraya, geceleyin başını karısıyla bir yastığa koyar gibi doğal biçimde dayamak istedi.

Ve yalnızlıkta kendi dirseklerini avuçluyor. Ah, ölümüne vazgeçiş.

Onuncu yılında, adını duvardaki bir döşeme tahtasına kazıyor – ya da kazıdığını sanıyor; aslında kazıdığı kelime *Baba* – sıskası çıkmış ama tuhaf biçimde yuvarlak ve kavun kadar sert göbeğiyle yaşlı bir adam ne zaman yakınında olsa kahkahalar atıyor, gümbür gümbür kahkahalar, neredeyse iğrenç. Kahkahalar atan bu ucube adamı görmezden gelmek için elinden geleni yapıyor, bunun yerine çalışmasının tek bir harfine odaklanıyor. Nihayet kıkırdayan bu çakala dönerek siktir olup gitmesini söylüyor. Onun meşgul olduğunu görmüyor mu bu adam?

Sevgili dostum, diyor adam, senden rica ediyorum, bu münasebetsizliğimi affet. Esasında, tüm hayatım saf bir deliliğe adandı diye düşünüyordum ben de tam. Neyi kastettiğimi merak edeceksin. Benim durumumda, bu bilimdi. Bilim! Dediğim gibi, hayatımı ona adadım, bunun saçmalığına inanabiliyor musun, kanıtlanmış olanın verili olana üstün geldiği o bilgi alametifarikasının peşinden gitmeye. Ve yetmiş yaşımda –en azından bunun doğru olduğunu sanıyorum, burada kim bilebilir– düşünüyorum da ziyan olanlar Sibirya'daki bu yıllar değil aslında, şeylere "anlam" yaratarak, fiziğin her şeyden üstün, vatanseverlikten ya da Tanrı'dan üstün, kalpten üstün, kafadan, bedenle ilgili meselelerden, herhangi bir düşünce ya da dürtüden üstün olduğuna tüm kalbimle inanarak laboratuvarımda çalışıp çabalayarak harcadığım yıllar. Hayatımı evrenin olağanüstü düzenine veriyorum, diye düşünürdüm, özgürce ve şevkle! Ve seni orada oturur gördüğümde dostum, bu bana mikroskopların ve matematiğin küçücük dünyasına yaptığım tüm o kendi doğrucu ve aptalca fedakârlığımı hatırlattı. Tekrar güldü. Anlıyor musun?

Bu yaşlı adamı tanıdığında, onun konuşmadığı tek bir saniye yok gibi gelmişti. Yıkımın ve faydasızlığın karşısında bile bilgisini anlatıyordu. Tüm bir insanlık tarihi ağzından dışarı dökülüyordu sanki. Aslında kendisinin ölmekte olduğuna inanıyordu, kanserdi, evet, bundan emindi, büyük ve kendini beğenmiş özgün bilimsel bilgisi, araç gereci olmadığı halde neredeyse altıncı his gibi onu buna inandırmıştı, bedeni adeta işgal edilmiş, bombalanmış, ele geçirilmişti. Yaşlı adamın haklı olup olmadığı konusunda hiçbir fikri yoktu. Tek bildiği adamın sonsuza dek konuşmasını dilediğiydi çünkü en büyük korkusu, estetik farkındalığını, resimleri görme, dünyayı anbean kayda geçirme becerisini kaybetmekti – artık bir fotoğrafçı olmadığından korkuyordu.

Bir zamanlar bir ödül kazanmanın, *o* ödülü kazanmanın hayalini kurmuştu. Ama bu, hakkında bir şeyler okuduğu bir adam da olabilirdi. Emin olamıyordu.

Düğünçiçekleri ve karısının dudakları.

Bir karısı var mıydı?

Kurtuluş günü birdenbire ve hiçbir tantana olmadan geldi.

Mahkûmlar kendi isimlerini unuttuktan, görevliler mahkûmları rastgele vurmaya, hatta diğer görevliler ciplerle kaçmaya başladıktan, hatta kamp kurtuluş birlikleri tarafından yönetilir olduktan, karargâhları yakılıp kül edildikten, liderleri kelepçelendikten ve aşağılandıktan ve savaş suçları yüzünden alıp götürüldükten veya intiharların ardından yerden toplandıktan sonra, yine de askerler ellerinden geldiğince mahkûmları vurmayı sürdürdü ve

yaşlı adam tarihe dair bildiği her şeyi anlatmaya *hâlâ* devam etti, onu güvenli bir yere götürecek kamyona götürülürken bile, fotoğrafçı hâlâ yaşam belirtisi taşıyan birkaç parmağı titreyen elini ona uzattı, yaşlı adam saçmalamayı sürdürüyor ve gittikçe mantıksızlaşıyordu, tarihin son emareleri ağzından hızla çıkıyordu, bir şey diyordu, neydi, Galileo'yla ilgili bir şey ve sıradışı bir şey de değildi, yani Galileo gece göğüne bakıp tüm çağı altüst etti, önemli bir şey değil miydi bu? Ve aramızda başını gece göğüne yine böyle kaldıranlar olduğunda, diyordu, onları vurdular. Ve o tehlike anında güçlü bir hatıra ele geçirdi onu – o bir *fotoğrafçıydı*. Çekimin ne olması gerektiğini biliyordu! – Yaşlı adamın başı ateşlenen kurşunla geriye gitti, ağzı fazla kırmızı ve şaşkın, ölü bir cennete doğru, tanrısız bir göğe doğru neredeyse gülüyor gibi, beyazlığın içinde açıldı.

Ardından omurgasının alt kısmında o *ping* sesi, ve sonra hiçlik.

Teşekkürler

Temsilcim ve ruh ikizim Rayhanė Sanders ile harika editör Calvert Morgan'a büyük minnettarlığımı sunuyorum, onlar olmasa bu kitap okuyucuların eline ulaşamazdı. Beni bulduğunuz ve dalgalara bir cümle attığınız için teşekkür ederim.

Destekleri ve bu kitaptaki yardımları için Chelsea Cain'e, Suzy Vitello'ya, Monica Drake'e, Mary Wysong-Haeri'ye ve Chuck Palahniuk'a sonsuz teşekkürler. Tüm yıllar için.

Elbette tüm kalbimi, epik bir şiir olarak başlayan şeyin gerçek anlamda bir romana dönüşmesinde bana yardım eden Andy Mingo'ya veriyorum. Oregon ormanlarının derinliklerinde.

Romanın ilk taslağını okuyan ve gönlünün ışığıyla korkudan uzak durmama yardım eden Liz Fischer Greenhill'e teşekkürler.

Olağanüstü şiirlerinden birini kullanmama ve hız kazanmama izin veren Raphael Dagold'a; resimleri diplere inmeme ve gerisingeri çıkmama yol açan Litvanya'daki Menas'a minnettarım.

Cümleleri bu romanın her yerine işlenmiş olan şairle-

re, ressamlara, müzisyenlere, yönetmenlere borçluyum, şu isimleri sayabilirim ama sadece bunlarla sınırlı değil: H.D., Carolyn Forché, Walt Whitman, Marguerite Duras, Francis Bacon, Emily Dickinson, Virginia Woolf, Alain Resnais ve Doris Lessing.

Ve bana edebiyatı, yaşamı veren kardeşim Brigid'e.

Ve Lily'ye. Ölümü ellerimde yazıyı doğurdu.

Feminist distopyası *Dünyanın Sonundayız*'la dikkatleri çeken Lidia Yuknavitch, *Ateşten Çıkan Kız*'da bir şiddet mağdurunun direniş öyküsünü anlatıyor. Savaşın korkunçluğunu ve erkek egemen dünyanın acımasızlığını ele alıyor.

Doğu Avrupa'da bir fotoğrafçının objektifine kan dondurucu bir görüntü takılır: Evi ve ailesi yanıp kül olurken alevlerin içinden çıkan bir kız. Kendisi de başka bir trajedinin kurbanı olan bir yazar, bu sahneyi saplantı haline getirir ve fotoğrafın hikâyesini yazmaya başlar. Yazarın yakın çevresindekiler fotoğraftaki kızı kurtarmak için bir araya gelir. Bir sinemacı, bir şair, bir performans sanatçısı, bir oyun yazarı ve bir de ressamın bulunduğu bu grup, hayatta kalmaya çalışan kızı bulabilecek midir?

Ateşten Çıkan Kız, insanı tabularla yüzleştiren, sözünü esirgemeyen bir roman.

"Gençliğimde Henry Miller, Jack Kerouac, Charles Bukowski gibi yazarların vahşi, inişli çıkışlı, bir arayış peşindeki düzyazı tarzını keyifle okudum, ama onlardaki kadın düşmanlığından bezdim. Biri olmadan diğeri olamıyor mu diye düşündüm. Görünen o ki olabiliyormuş, çünkü: Lidia Yuknavitch."
-Rebecca Solnit

çınar®
www.cinaryayinlari.com
www.facebook.com/cinaryayinevi
twitter.com/cinaryayinevi
instagram.com/cinaryayinlari

ISBN 978-975-348-392-6